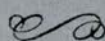

Ч. Д. Джаныбеков, Р. Усубакунов

**МАТЕМАТИКАЛЫК
ТЕРМИНДЕРДИН
КЫРГЫЗЧА-ОРУСЧА СӨЗДҮГҮ**

**РУССКО-КЫРГЫЗСКИЙ СЛОВАРЬ
МАТЕМАТИЧЕСКИХ ТЕРМИНОВ**

БИШКЕК 1996

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК ИЛИМДЕР АКАДЕМИЯСЫ

ТЕРМИНОЛОГИЯ КОМИССИЯСЫ

НАЦИОНАЛЬНАЯ АКАДЕМИЯ НАУК
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ТЕРМИНОЛОГИЧЕСКАЯ КОМИССИЯ

Ч. ДЖАНЫБЕКОВ,

Р.УСУБАКУНОВ

МАТЕМАТИКАЛЫК
ТЕРМИНДЕРДИН
КЫРГЫЗЧА-ОРУСЧА СӨЗДҮГҮ

РУССКО-КЫРГЫЗСКИЙ СЛОВАРЬ
МАТЕМАТИЧЕСКИХ ТЕРМИНОВ

Д 40

Математикалык терминдердин кыргызча-орусча сөздүгү. Русско-кыргызский словарь математических терминов / Кыргыз Республикасынын Улуттук илимдер академиясы. – Бишкек; Илим, 1996. – 140 бет.

ISBN 5-8355-0899-9

Сөздүк орто мектептерде жана атайын орто окуу жайларында математика жана информатика предметтери боюнча программаларга ылайык түзүлүп, билимге талпынган жаш муундарга орус тилдеги көп сандаган окуу китептеринен пайдаланууга көмөкчү болсун үчүн **кыргызча-орусча** жана **орусча-кыргызча** варианттарда берилди.

Бул окуу куралы орто мектептердин жана атайын орто окуу жайларынын окуучуларына жана мугалимдерине арналат.

Жоопту редакторлор:

физика-математика илимдеринин
кандидаты *М. Ж. Жаманбаев*

филология илиминин кандидаты *Исабекова А. Б.*

ISBN 5-8355-0899-9

© Издательство “Илим”, 1996 г.

СӨЗ БАШЫ

XX кылымдын оош-кыйыш мезгили илимий-техникалык прогресстин болуп көрбөгөндөй тез өсүүсүнө туура келди. Ал өз алдынча коомдун ар түрдүү тармактарында информацияны иштетүү, аны аралыкка берүү, татаал технологияда түзүлгөн өндүрүштөрдү тейлөө, адамдардын тигил же ал өндүрүш тармактарын автоматтык башкаруу ж. б. каражаттарын жүзөгө ашырууну талап кылды. Адамдардын мындай ишмердиги эки инструментке – математика жана эсептөө техникасына негизделди. Ушул шартта түпкү элибиздин жаштарына математиканы окутуунун мааниси зор экендигин айтпаса деле түшүнүктүү.

Математика боюнча эне тилибизде жазылган окуу куралы өтө кемчил. Алар негизинен деңгээли төмөн которулма окуу китептери менен чектелип келатат. Ал эми жардамчы окуу китептер жана илимий жөнөкөй адабияттар математика жана эсептөө техникасы боюнча жокко эсе. Ырас, мурда КСЭ редакциясы тарабынан «Кыскача математикалык энциклопедия» жана орто мектептер үчүн «Математика терминдеринин түшүндүрмө сөздүгү» жарыкка чыккан. Алар жаштардын математика боюнча билимин арттырууга сөзсүз көмөкчү болмок.

Кыргыз тили мамлекеттик тил статусун алгандан бери алты жылча убакыт өттү. Бул мыйзам жаштарды азыркы илимдин негиздерин өз тилинде доорубуздун агымына, талабына шайкеш окутууга өбөлгө түзөт.

Азыркы шартта жаш өспүрүмдөрдү илимдин дүйнөлүк казынасынын эшигине жетектөө, аларды орус тилиндеги көп сандаган окуу куралдарды жана илимий жөнөкөй адабияттарды түп нускада окуй алууга үйрөтүү аркылуу ишке ашмак. ушул кырдаалда маселенин туура чечилиши үчүн Кыргыз Республикасынын ИАсынын Терминология комиссиясы тарабынан түпкүлүктүү элдин жаштары үчүн илимдин ар кандай тармактары боюнча терминдердин орусча-кыргызча сөздүктөрүн чыгаруу жөнүндөгү чечимге келиши, элибиздин маданий тарыхында кызуу колдоого арзый турган орчундуу окуя.

Математика боюнча терминдердин сөздүгү орто мектептин ошол убактагы программасына негизделип, А. Искаков тарабынан 1949-жылы, ал эми жогорку окуу жайларынын программаларына ылайык Р. Усубакунов менен ушул саптардын авторунун түзүүсүндө эки жолу (1967- жана 1978-жылдарда) оңдолуп, такталып жана толукталып жарык көрдү. Алар азыр библиографиялык сейрек кезигүүчү сөздүктөрдөн болуп калышты.

Бул «Сөздүктү» түзүүдөгү максат – кемчиликтерди кандайдыр бир деңгээлде жоюу иретинде, орто мектептердин жана атайын орто окуу жайларынын окурмандарына, аларда окутулуучу математика илимине тиешелүү болгон сабактардын программаларында камтылуучу термин-элементтердин сөздүгүн толук берүү. Мында математиканын бүгүнкү окуу программаларына кирип үлгүрө элек, бирок калктын турмушуна кенен сиңе баштаган информатика жана эсептөө техникасында кезигүүчү термин-элементтер даты киргизилди. «Сөздүк» кош тилде: Кыргызча-орусча жана орусча-кыргызча варианттарда, ал эми биринчи бөлүгү кыргыз тилинде термин-элементтердин табигый айтылышында кайталанбастан берилсе, орусча-кыргызча бөлүгүндө математикалык тексттин орусча айтылышына ылайык кээ бир термин-элементтердин кайталанышына жол берилди. Бул принцип окуучулардын сөздүктү колдонуусун жеңилдетет деп эсептедик. Термин элементтер, эгерде ал түшүнүк көптүк түрдөгү мааниге ээ болбосо, жекелик түрдө гана берилди.

Математика илиминин терминдер системасынын жогорку окуу жайларынын программасына ылайык деңгээлде иштелип чыгышында жана анын **калыптануусунда Ракым Усубакун уулунун** эмгеги зор. Илимдин бир чоң тармагы боюнча элине маанилүү болгон мурасын, ал өзүнүн талыкпаган эмгекчилдиги жана сезимтал-зиректиги аркылуу

отуздан ашуун жылдары орто мектептердин математика боюнча окуу китептерин которуу, котормолорду редакциялоо, жогорку окуу жайларында жогорку математикадан кыргыз тилинде окуткан мыкты лекциялары жана жогорку окуу жайлары үчүн чыгарган окуу куралдары аркылуу калтырды.

Ошондуктан анын дүйнөдөн кайтканына 15тей жыл болгонуна карабай ушул сөздүктү түзүүчүлөрдүн бири катарында мукабасында анын ысмынын турушу маркумдун элесине болгон таазим гана эмес, турмуштук акыйкаттык деп баалоо туурадыр.

Терминдер сөздүгүн түзүү өңдүү татаал иштерде кемчиликтер жана мүчүлүштөр кезикпей койбосу табигый иш. Аны жакшыртуу, тактоо жана толуктоо боюнча окуучулардын жана адистердин сунуштарын чын ыкласыбыз менен кабыл алабыз.

Сөздүк жөнүндөгү өзүңөрдүн сунушуңарды жана пикириңиздерди төмөнкү адреске жиберүүңөрдү өтүнөбүз: 720071 Бишкек шаары, Чүй проспектиси, 265 а. Терминология комиссиясы.

*Түзүүү Ч. Джаныбеков
(Кыргыз Республикасынын илимине
эмгек сиңирген ишмер,
техникалык илимдердин доктору, профессор)*

А

абдан татаал формула очень громоздкая (сложная) формула

абсолюттук (атсыз) сан (же сандын модулу) абсолютное число

абсолюттук жыйналма интеграл

абсолютно сходящийся интеграл

абсолюттук жыйналма удаалаштык

абсолютно сходящаяся

последовательность

абсолюттук каталык абсолютная

погрешность

абсолюттук ката абсолютная ошибка

абсолюттук каталыктын чеги граница

абсолютной погрешности

абсолюттук катанын жогорку чеги

верхняя граница абсолютной погрешности

абсолюттук кичине чоңдук абсолютно

малая величина

абсолюттук максимум абсолютный

максимум

абсолюттук минимум абсолютный

минимум

абсолюттук чоң чоңдук абсолютно

большая величина

абсолюттук чоңдук абсолютная величина

абсолюттук чоңдукту чамалоо оценка

абсолютной величины

абсолюттук чоңдуктун белгиси знак

абсолютной величины

абстрактуу математикалык оюн

абстрактная математическая игра

абстрактуу түшүнүк абстрактное понятие

абстрактуу чоңдук абстрактная величина

абцисса абцисса

автоматташтырылган эсептөө

автоматизированное вычисление

автоматтык башкаруу системасы

система автоматического управления

автоматтык жөнгө салуу системасы

система автоматической настройки

автоматтык өчүргүч автоматический

гаситель

автоматтык сорттоо автоматическая

сортировка

автоматтык коддоо автоматическое

кодирование

автоматтык программалоо

автоматическое программирование

автоматтык тейлөө (жөнгө салуу)

автоматическое регулирование

аддитивдүү касиет аддитивное свойство

адресин өзгөртүүчү оператор оператор

переадресации

адрестерди берүү (ыйгаруу)

программасы программа присвоения

адресов

адрестердин регистри регистр адресов

адреси автоматтуу алмаштыруу

автоматическая замена адреса

ажыратылбас көп мүчө неразложимый

многочлен

ажыратылма көп мүчө разложимый

многочлен

ажыраткыч белги разделительный знак

ажыратылган удаалаштык

расщеплённая последовательность

ажыратылыштын коэффициенттери

коэффициенты разложения

ажыратуу методу метод разделения

ажыратуучу (айырмалоочу) белги

отличительный знак

ажыратуучу бет поверхность раздела

айкын белгилүү учур тривиальный

случай

айкын берилиш явное задание

айкын теңдеме явное уравнение

айкын форма явная форма

айкын эмес берилиш задание неявное

айкын эмес түрдө берилген заданный в

неявном виде

айкын эмес функция неявная функция

айланага жаныма касательная к

окружности

айлананы түзөтүү (түзөтүлүшү)

спрямление окружности

айлананын диаметри диаметр

окружности

айлананын узундугу длина окружности

айлануу вращение

айлануу борбору центр вращения

айлануу гиперболоиди гиперболоид

вращения

айлануу эллипсоиди эллипсоид

вращения

аймак окрестность

айрым информация частичная

информация

айрым иретке салуу частичное

упорядочение

айрым маани частное значение айрым

сумма частная сумма, подсумма

айрым удаалаштык частичная

последовательность

айрым учур частный случай

айтылыш высказывание

айтылыштарды эсептөө исчисление высказываний

айтуучу өзгөрмө высказывательная переменная

айырмалуу прогрессия

(арифметикалык прогрессия)

разностная прогрессия

(арифметическая прогрессия)

айырмалуу пропорция разностная пропорция

айырмалык теңдеме разностное уравнение

аксиомалар системасына коюлган

талаптар требования к системе аксиом

аксиомалар системасынын карама

каршылыксыздыгы непротиворечивость системы

аксиом

аксиомалар системасынын көз

карандысыздыгы независимость системы аксиом

аксиомалар системасынын толуктугу

полнота системы аксиом

аксиомаларды интерпретациялоо

интерпретация аксиом

аксиомалардын кеңитилген системасы расширенная система аксиом

аксиомалардын толук системасы полная система аксиом

аксиомалардын чектүү системасы

конечная система аксиом

аксиомалык метод аксиоматический метод

аксиомалык теория аксиоматическая теория

аксиомалык түзүү аксиоматическое построение

аксиомалык система аксиоматическая система

актуалдуу чексиз кичирейүүчү чоңдук актуальная бесконечно малая величина

акыркы жыйынтык окончательный результат

алга экстраполяциялоо

экстраполирование вперед

алгачкы берилгендер, (берилиштер, маалыматтар) исходные данные

алгачкы маани первоначальное (исходное) значение

алгачкы маселе первоначальная задача

алгачкы система исходная система

алгачкы теңдеме исходное уравнение

алгачкы чекит исходная точка

алгачкы чоңдук исходная величина

алгачкы чыгарылыш исходное решение

алгачкы функция начальная

(первоначальная) функция

алгебралык амалдар алгебраические действия

алгебралык алгоритм алгебраический алгоритм

алгебралык барабарсыздык

алгебраическое неравенство

алгебралык белгилөө алгебраическое обозначение

алгебралык иррационалдуулук

алгебраическая иррациональность

алгебралык кемитүү (айырманы табуу)

алгебраическое вычитание

алгебралык кошуунун ыкмасы способ

алгебраического сложения

алгебралык көз карандылык

алгебраическая зависимость

алгебралык операция алгебраическая операция

алгебралык сумма алгебраическая сумма

алгебралык тамыр алгебраический корень

алгебралык теңдеме алгебраическое уравнение

алгебралык теңдемелер системасы

система алгебраических уравнений

алгебралык теңдеменин

дискриминанты дискриминант

алгебраического уравнения

алгебралык теңдеменин кайталанма

тамыры кратный корень алгебраического уравнения

алгебралык теңдеменин тамыры корень алгебраического уравнения

алгебралык туюнтма алгебраическое выражение

алгебранын негизги теоремасы

основная теорема алгебры

алгебранын негиздери основы алгебры

алгебралык өзгөртүү алгебраическое преобразование
алгебралык формула алгебраическая формула
алдынкы разряддан көчүрүү перенос из предыдущего разряда
алты грандык шестигранник
алты грандуу бурч шестигранный угол
алты орунду (алты маанилүү) шестизначный
алтылык система шестеричная система
алтымыштык-ондук система шестидесятирично-десятичная система
алымы (алым) числитель
алыстатылган чекит отдаленная точка
алуу (алып коюу) отнимать, отнять амал
действие
амалдардын негизги закондору основные свойства действий
амалдардын тартибин сактоо сохранять порядок действий
амалдын белгиси знак действия
амалдын коду код операции
анализге киришүү введение в анализ
аналитикалык белги аналитический признак
аналитикалык далилдөө аналитическое доказательство
аналитикалык жол (белги) аналитический способ
аналитикалык көз карандылык аналитическая зависимость
аналитикалык теңдеме аналитическое уравнение
аналитикалык туюнтуу аналитическое представление
аналогдук түзүлүш аналоговое устройство
аналогия (окшоштук) методу метод аналогии
аныксыздык деңгээли степень неопределенности
аныктай түшүү (кошумча аныктоо) доопределение
аныкталбаган интеграл неопределенный интеграл
аныкталбаган коэффициенттер неопределенные коэффициенты
аныкталбаган маселе неопределенная задача
аныкталбаган теңдемелер

неопределенные уравнения
аныкталбаган түшүнүк неопределенное понятие
аныкталбастык, аныксыздык неопределенность
аныкталуу интервалы интервал существования
аныкталуу областы область определения
аныкталуучу түшүнүк определяемое понятие
аныксыздыкты ачуу раскрытие неопределенности
арабча номерлөө арабская нумерация
араб цифралары арабские цифры
«арадагы» катнашы соотношение «между»
аракетке келтирүүчү импульс пусковой импульс
аралаш бөлчөк смешанная дробь
аралаш код смешанный код
аралаш сан смешанное число
аралаш форма смешанная форма
аралык расстояние, промежуток
аралыктан башкаруу дистанционное управление
аралыктын квадраты квадрат расстояния
аралыктын учу, аягы конец промежутка
«арасында» катышы отношение «между»
аргументке карата чечилиш разрешенный относительно аргумента
аргументтин өсүндүсү приращение аргумента
арифметика аксиомалары аксиомы арифметики
арифметикалык амалдар (операциялар) арифметические действия
арифметикалык амалдардын кезектүүлүгү очередность арифметических действий
арифметикалык алгоритм арифметический алгоритм
арифметикалык белги арифметический знак
арифметикалык далилдөө арифметическое доказательство
арифметикалык (жөнөкөй) бөлчөк арифметическая дробь (простая дробь)
арифметикалык маселе арифметическая задача
арифметикалык прогрессия

арифметическая прогрессия (разностная прогрессия)
арифметикалык катыш арифметическое отношение
арифметикалык орточо сан арифметическое среднее
арифметикалык тамыр арифметический корень
арифметикалык түзүлүш арифметическое устройство
артка экстраполяциялоо экстраполирование назад
артыгы менен алынган каталык погрешность с избытком
Архимеддин аксиомасы аксиома Архимеда
асимптотикалык жакындоочу ийри сызык асимптотическая приближающаяся кривая
асимптотикалык жакындашуу асимптотическое приближение
асимптотикалык ийри сызык асимптотическая кривая
асимптоталык сызык асимптотическая линия
асимптоталык тегиздик асимптотическая плоскость
ассоциативдик (топтоштуруу) закону ассоциативный (сочетательный) закон
аталбаган индекс немой индекс

«баары» же «эчтеке жок» принциби принцип «все» или «ничего»
багытталган бурч направленный угол
багыттоочу айлана направляющая окружность
багыттоочу сызык направляющая линия
байкоолорду иштетип чыгуу обработка наблюдений
барабарсыздык неравенство
барабардык равенство
бар болуу (жашоо) теоремасы теорема существования
бар экендигин (жашай турганын) далилдөө доказательство существования
барабар эмес бурчтар неравные углы
барабар эмес чоңдуктар неравные величины
барабарсыздык белги знак неравенства
бардык жерде үзгүлтүксүз функция

аталбаган шкала немая шкала
аттуу сан именованное число
атсыз аргумент отвлеченный аргумент
атсыз сан неименованное число
атсыз чекит немая точка
атсыз шкалалуу
нониус нониус с немой шкалой
ачык область открытая область
ашыгы менен алынган взятое с избытком
ашыгы (кеми) менен жакындатылган маани приближенное значение с избытком
 (недостатком)
ашыгы менен жакындатуу приближение по избытку
ашыгы менен тегеректөө округление с избытком
ашыкча аныкталган теңдеме переопределенное уравнение
аянттын аддитивдиги аддитивность площади
аянттардын квадратурасы квадратура площадей
аянттардын сакталышы сохранение площадей
аянттын чен бирдиги единица меры площади

Б

всюду непрерывная функция
басандоочу (өчүүчү) процесс затухающий процесс
баскычтуу фигура ступчатая фигура
башкаруу клавишасы клавиша управления
башкаруу кнопкасы кнопка управления
башкаруу объекти (иретке салуу объектиси) объект управления (объект регулирования)
башкаруудагы каталык ошибка в управлении
башкарууну берүү передача управления
башкаруучу машина управляющая машина
башкаруучу программа управляющая программа
баш катырма головоломка
башкы багыт главное направление

башкы диаметр главный диаметр
башталгыч (баштапкы) чекит начальная точка
башталгыч маани начальное значение
бейтарап элемент нейтральный элемент
белги знак
белгиленген маани помеченное значение
белгилер системалары знаковые системы
белгилер эрежеси правило знаков
белгилердин карама-каршылыгы противоположность знаков
белгилердин критериясы критерий знаков
белгинин алмашуу саны число перемен знака
белгиси өзгөрмө көп мүчө знакопеременный многочлен
белгиси өзгөрмө форма знакопеременная форма
белгисиз сан неизвестное число
белгисиз чоңдук неизвестная величина
белгисизди жою исключение неизвестного
белгисин алмаштыруу перемена знака
белгисиздерин жоюу ыкмасы способ исключения неизвестных
берилген багыт заданное направление
берилген дифференциал заданный дифференциал
берилген интервал заданный интервал
берилген интеграл заданный интеграл
берилген катыш заданное отношение
берилген теңдеме заданное уравнение
берилген функция заданная функция
берилгендеринин орундарын алмаштыруу перестановка входных данных
берилүүчү чоңдуктун катасы ошибка входной величины
беттерди беттештирүү наложение поверхностей
бетти ийүү изгибание поверхности
беттин аянты площадь поверхности
беттин иймектиги вогнутость поверхности
беттин ич жагы внутренность поверхности
беттин томпоктугу выпуклость поверхности
беш бурчтук пятиугольник

беш орундуу таблицалар пятизначные таблицы
беш орундуу тешиктүү тасма (перфолента) пятипозиционная перфолента
беш эселүү пятикратный
бештик разряд разряд пятиричный
биквадраттык теңдеме биквадратное уравнение
биквадраттык үч мүчө биквадратный трёхчлен
биномду (эки мүчөнү) ажыратуу разложение бинома
биномдук (кош мүчөлүк) закон закон биномиальный
биномдук коэффициенттер биномиальные коэффициенты
биоматематика (биологиялык математика) биоматематика
бир (бирдик) единица
бир адрестүү код одноадресный код
бир адрестүү команда одноадресная команда
бир аттуу чоңдук величина одноименная
бир жактан жакындатуу одностороннее приближение
бир жаккы жаныма односторонняя касательная
бир жактуу бет односторонняя поверхность
бир жактуу предел (чек) односторонний предел
бир жактуу үзгүлтүксүздүк односторонняя непрерывность
бир жактуу чамалоо оценка односторонняя
бир кыйла кичинелик белги знак значительно меньше ($<$ $<$)
бир кыйла чоңдук белги знак значительно больше ($>$ $>$)
бир маанилик (бир орундуулук) однозначность
бир маанилик область (обулусу) область однозначности
бир маанилик тилкеси полоса однозначности
бир маанилүү аныктама однозначное определение
бир маанилүү аныктуулук однозначная определенность
бир маанилүү чыгарылыш однозначное

решение

бир маанилүү функция однозначная функция

бир мүчө одночлен (моночлен)

бир мүчөлүү туюнтма одночленное выражение

бир параметрдүү теңдеме однопараметрическое уравнение

бир өлчөмдүү одномерный

бир тектүү көп мүчө однородный многочлен

бир тектүү эмес көп мүчө неоднородный многочлен

бир тектүү эмес чоңдук величина неоднородная

бир тектүү форма однородная форма

бир тектүү функция однородная функция

бирдей алыстатылган одинаково удаленный

бирдей алыстыктагы чекиттер равноотстоящие точки

бирдей калдыктуу сандар

равноостаточные числа

бирдей маанидеги барабарсыздыктар неравенства одинакового смысла

бирдей түзүлгөн көп грандыктар равноставленные многогранники

бирдикке келтирүү приведение к единице

бирдик единичный, единица

бирдик бурч единичный угол

бирдик вектор вектор единичный

бирдик квадрат единичный квадрат

бирдик тегерек единичный круг

бирдик чен единичная мера

бирдик шар единичный шар

бирдик элемент единичный элемент

бирдиктүү эмес (биримдиксиз)

теңдемелер несовместимые уравнения

бирдин үлүшү доля единицы

биригүү объединение

биригүү белгиси знак объединения (U)

бириктирүүчү (туташтыруучу) сызык соединяющая линия

биримдүүлүк критериясы критерий совместности

биримдүүлүктүн (бирге

каралуучулуктун) шарты условие совместности

биринчи баскычтагы амалдар действия первой ступени

биринчи даражалуу теңдеме уравнение первой степени

биринчи даражалуу эки мүчө двучлен первой степени

биринчи жакындатуу первое приближение

бит (экилик белги, экилик разряд, информациянын экилик системадагы чен

бирдиги) бит

блокировкалоочу команда блокирующая команда

боо пучок

болжолдуу эсептөө приблизительный расчёт

борбордош айланалар концентрические окружности

борбордош тегеректер концентрические круги

борбордук ок центральная ось

борбордук симметрия центральная симметрия

борборлордун орду место центров

бош (эркин) мүчө свободный член

бөлөк (чет) тамыр посторонний корень

бөлүктөнгөн берилүү (берилиш)

кусочное задание

бөлүктүү-жылма ийри сызык кусочно гладкая кривая

бөлүктүү-жылма функция кусочно гладкая функция

бөлүктүү-турактуу функция кусочно постоянная функция

бөлүктүү-үзгүлтүксүз функция кусочно-непрерывная функция

«бөлүнбөстөр» методу метод «неделимых»

бөлүү (амал) деление

бөлүү амалы действие деления

бөлүү белгиси знак дроби

бөлүүнүн баасы цена деления

бөлчөктүү функциянын сүрөттөлүшү изображение дробной функции

бөлчөктүү чоңдук дробная величина

бөлүктөп бөлүү деление по частям

бөлүктөп интегралдоо интегрирование по частям

бөлүктөргө бөлүү деление на части

бөлүнүүчү делимое

бөлүнүүчүлүк делимость

бөлүүдөгү калдык остаток от деления

бөлүүчү (бөлчөктүн бөлүмү) делитель
бөлүштүрүү, бөлүштүрүлүш
 распределение
бөлчөк сызыгы дробная черта
бөлчөктөрдү жалпы бөлүмгө келтирүү
 приведение дробей к общему знаменателю
бөлчөктү дифференциялоо
 дифференцирование дроби
бөлчөктүн дурус бөлүгү правильная
 часть дроби
бөлчөктүн кыскартуучулугу сократи
 мость дроби
бөлчөктүн чексиз предели бесконечный
 предел дроби
бөлчөктүн чоңдугу величина дроби
бөлчөктүү-сызыктуу функция дробно
 линейная функция
бөлчөктүү туюнтма дробное выражение
бөлчөк дробь
бөлчөк сан дробное число
бөлчөк сызыгы дробная черта (линия)
бөлчөктүн алымы числитель дроби
бөлчөктүн бөлүмү знаменатель дроби
бөлчөктүн мезгилинин узундугу длина
 периода дроби
бурмалоо коэффициент коэффициент
 искажения
буруу багыты направление поворота
буруу борбору центр поворота
буруу бурчу угол поворота
буруш бөлчөк неправильная дробь бурч
 угол
бурчтардын конгруэнттүүлүгү
 конгруэнтность углов
бурчту тең бөлүүчү сызык (биссектриса)
 линия, равноделящая угол
бурчтук градус градус угловой
бурчтук жыштык угловая частота
бурчтук координаталар угловые
 координаты

бурчтук коэффициент угловой
 коэффициент
бурчтук радиан угловой радиан
бурчтук өзгөрмө угловая переменная
бурчтук (сынуу) чекит точка угловая
 (излома)
бурчтук ченем угловое измерение
бурчтук ылдамдануу угловое ускорение
бурчтун биссектрисасы биссектриса угла
бурчтун ички бөлүгү (ичи) внутренность
 угла
бурчтун сырткы областы (аймагы)
 внешняя область угла
бурчтун трисекциясы (бурчту үч
барабар бөлүккө бөлүү) трисекция угла
бүгүү (бүктөө) сызыгы линия изгиба
 бүтүн целый
бүтүн алгебралык функция целая
 алгебраическая функция
бүтүн бөлүк (бөлүгү) целая часть
бүтүн бөлүгүн ажыратуу выделение
 целой части
бүтүн бөлүгүн аныктоо определение
 целой части
бүтүн көп мүчө целый многочлен
бүтүн маанилерди басып өтүү пробегать
 целые значения
бүтүн рационалдык функция целая
 рациональная функция
бүтүн сандык аргументтүү функция
 функция целочисленного аргумента
бүтүн сандарда чыгаруу решение в целых
 числах
бүтүн сандардын көптүгү множество
 целых чисел
бүтүн сандардын жалпы бөлүүчүсү
 делитель целых чисел
бүтүн сандуу чытарылыш целочисленное
 решение

В

векторду компоненттери боюнча
ажыратуу разложение вектора по
 компонентам
вектордук алгебра векторная алгебра
вектордук барабардык векторное
 равенство
вектордук белгилөө векторное
 обозначение

вектордук диаграмма векторная
 диаграмма
вектордук көп бурчтук векторный
 многоугольник
вектордук кошуу векторное сложение
вектордук суммалоо векторное
 суммирование
вектордук чоңдук векторная величина

вектордук функция векторная функция
вектордун абсолюттук чоңдугу (модулу) абсолютная величина (модуль) вектора
вектордун багыты боюнча көчүрүү перенос по направлению вектора
вектордун башталышы начало вектора
вектордун декарттык координаталары декартовы координаты вектора
вектордун координаталары координаты

вектора
вектордун модулу модуль вектора
векторлордун учу конец вектора
визирдик сызык (логарифмалык сызгычта) визирная линия
визуалдык байкоо визуальное наблю
Денис
виртуалдык көчүрүү виртуальное
перемещение

Г

гармоникалык орточо маани
гармоническое среднее значение
гармоникалык пропорция
гармоническая пропорция
гаусс суммалары суммы гаусса
гексагон (алты бурчтук) гексагон
гексаэдр (алты грандык) гексаэдр
географиялык координаталар
географические координаты
геодезиялык координаталар
геодезические координаты
геодезиялык ийри сызык геодезическая
линия
геодезиялык үч бурчтук геодезический
треугольник
геодезиялык торчо геодезическая сеть
геометриялык аныктама геометрическое
определение
геометриялык далилдөө геометрическое
доказательство
геометриялык кошуу геометрическое
сложение
геометриялык көп түспөлдүк
геометрическое многообразие
геометриялык маани геометрическое
значение
геометриялык метод геометрический
метод
геометриялык нерсе геометрическое
тело
геометриялык объект геометрический
объект
геометриялык орун геометрическое
место
геометриялык орточо маани
геометрическое среднее значение
геометриялык орундар методу метод
геометрических мест
геометриялык өзгөртүү геометрическое

преобразование
геометриялык сүрөттөлүш геометриче
ский образ
геометриялык интерпретация
геометрическая интерпретация
геометриялык маселе геометрическая
задача
геометриялык прогрессия
геометрическая прогрессия
геометриялык түзүүлөр геометрические
построения
геометриялык түспөл геометрический
образ
геометриялык элестетүү геометрическое
представление
гиперболалык таңгак связка
гиперболическая
гиперболанын асимптотасы асимптота
гиперболы
горизонталдуу багыттар
горизонтальные направления
горизонталдык диаметрлер
горизонтальные диаметры
горизонталдык сызык горизонтальная
линия
горизонталдуу ок горизонтальная ось
горизонталдуу проекция горизонтальная
проекция
горизонталдуу тегиздик горизонтальная
плоскость
градустук ченди радиандыкка которуу
перевод градусной меры в радианную
график боюнча дифференциялоо
графическое дифференцирование
график боюнча интегралдоо
графическое интегрирование
график түзүү построить график
графиктик жазуу графическая запись
графиктик метод графический метод

графиктик ыкма (жол) графический способ
графиктик эсептөөлөр графические

вычисления
гректик саноо (эсептөө) системасы
 греческая система счисления

даана, так строгий
даана кемүүчү строго убывающий
даана (так) туюнтуу точное представление
даана монотондуулук строгая монотонность
даана эмес далилдөө нестрогое доказательство
дайындуу адрес фиксированный адрес
далилденбеген ырастоо бөздоказательное утверждение
далилденгичтик доказуемость
далилдөө доказательство
далилдөө методу метод доказательства
далилдөөгө маселе задача на доказательство
далилдөөлөр теориясы теория доказательств
далилдөөнүн негиздүүлүгү состоятельность доказательства
далилдөөнүн тактыгы (дааналыгы) строгость доказательства
даража (деңгээл, тартип) степень (уровень, порядок)
даражага көтөрүү возведение в степень
даражанын негизи основание степени
дедукция методу менен далилдөө доказательство методом дедукции
дедукциялык метод дедуктивный метод
декарттык координаталар системасы декартова координатная система

египеттик саноо системасы египетская система счисления

жаалык градус дуговой градус
жаалык минута дуговая минута
жаалык радиан дуговой радиан
жаалык секунда дуговая секунда
жааны түзөтүү распрямлять дугу

Д

декарттык ок декартова ось
декоддоочу (кайра коддоочу) түзүлүш декодирующее устройство
диаметрлеш карама-каршы диаметрально противоположный
диагоналдуу сызык диагональная линия
диофант теңдемелери диофантовы уравнение
диофант жакындатуусу диофантовы приближения
дискреттүү башкаруу дискретное управление
дистрибутивдик (бөлүштүрүү) закону дистрибутивный закон
дифференциалдык эсептөө дифференциальное исчисление
дифференциалдын геометриялык талкууланышы геометрическое изображение дифференциала
дифференциялануучу функция дифференцируемая функция
дифференциялоо (берилген функциянын туундусун табуу) дифференцирование
додекаэдр (он эки грандык) додекаэдр
дурус бөлчөк правильная дробь
дурус чекит правильная точка
дүңүнөн бөлүнүүчүлүк делимость в целом
дюжина (12 даана) дюжина

Е

египеттик үч бурчтук египетский треугольник

Ж

жаанын бирдиги единица дуги
жаанын градустук туюнтулушу градусное выражение дуги
жаанын радиандык туюнтулушу радианное выражение дуги

жабык (туюк) аралык замкнутый промежуток
жабык интервал закрытый интервал
жабылбаган интервалдар неперекрывающиеся интервалы
жакындатууну чамалоо оценка приближения
жакындатылган барабардык приближенное равенство
жакындатылган маани приближенное значение
жакындатылган маанисин чамалап көрүү прикидка приближенного значения
жакындатылган сандар приближенные числа
жакындатылган сандын маани берүүчү цифралары значащие цифры приближенного числа
жакындатылган сандын катасы ошибка приближенного числа
жакындатылган тамыр приближенный корень
жакындатылган тамырларды тактоо уточнение приближенных корней
жакындатылган формулалар приближенные формулы
жакындатылган ченем (жакындатылган ченөө) приближенное измерение
жакындатылган чыгарылыштардын айырмачылыгы невязка приближенного решения
жакындатып интегралдоо приближенное интегрирование
жакындатып суммалоо приближенное суммирование
жакындатып чамалоо приближенная оценка
жакындатып эсептөө приближенное вычисление
жакындоочу бөлчөктөрдүн удаалаштыгы последовательность подходящих дробей
жалган жоромолдоо допущение ложное
жалгыз мисал единственный пример
жалгыз циркулдун жардамы менен түзүү построение с помощью одного циркуля
жалгыз элемент единственный элемент
жалгыздык (бирөө экендиги)

жөнүндөгү) теорема теорема единственности
жалпак бурч плоский угол
жалпак ийри сызык плоская кривая
жалпак тригонометрия плоская тригонометрия
жалпак фигуранын аянты площадь плоской фигуры
жалпыланган маселе обобщенная задача
жандаш эмес бурчтар несмежные углы
жандаштык бурч урол смежности
жалпак кесилиш плоское сечение
жалпак область плоская область
жалпак үч бурчтук плоский треугольник
жалпы аныктама общее определение
жалпы квадраттык теңдеме общее квадратное уравнение
жалпы коэффициент общий коэффициент
жалпы милдетти аткаруучу эсептөөчү машина вычислительная машина общего назначения
жалпы орток бөлүм общий знаменатель
жалпы предел общий предел
жалпыланган координата координата обобщенная
жанаша жаткан катет прилежащий катет
жанаша (эгиз) жөнөкөй сандар близнецы простых чисел, числа близнецы
жардамчы бурч вспомогательный угол
жардамчы көбөйтүүчү вспомогательный множитель
жардамчы өзгөрмө вспомогательная переменная
жардамчы теңдеме вспомогательное уравнение
жардамчы чоңдук вспомогательная величина
жардамчы эсте тутуу вспомогательная память
жардамчы эсептөө вспомогательное вычисление
жантаюу сызыгы линия откоса
жануу чекити точка касания
жантык сызык наклонная линия
жаныма бет касательная поверхность
жаныма сызык огибающая линия
жаныманын асты подкасательная
жанышуу сызыгы линия прикосновения
жанышуу чекити точка соприкосновения, касания

жартылай үзгүлтүксүздүк
 полунепрерывность
жарым-жартылай аныкталган
 полуопределенный
жарым-жартылай ачык интервал
 полуоткрытый интервал
жарым-жартылай иреттелген
 полупорядоченный
жарым-жартылай (толук эмес)
иреттелген частично упорядоченный
жарым-жартылай чексиз интервал
 полубесконечный интервал
жарым айлана полуокружность
жарым аймак полукрестность
жарым боо полупучок
жарым бурч половинный угол
жарым интервал полуинтервал
жарым кубдук парабола полукубическая парабола
жарым логарифмдик кагаз бумага
 полулогарифмическая
жарым мезгил полупериод
жарым ок полуось
жарым периметр полупериметр
жарым сегмент полусегмент
жарым тегиздик полуплоскость
жарым тилке полуполоса
жер бетинде ченөө измерение на местности
жетектеме программа ведущая программа
жетектеме өзгөрмө ведущая переменная
жетилик система семиричная система
жетишерлик кичине маани достаточно малое значение
жетишерлик кичине сан достаточно малое число
жетишерлик чоң достаточно большой
жетиштүү белги достаточный признак
жетиштүү тактык достаточная точность
жетиштүүлүк достаточность
жиберүүчү оператор оператор засылки
жогору жагынан (жогорудан) жартылай
үзгүлтүксүз полунепрерывный сверху
жогору жагынан предел предел сверху
жогору жагынан (жогорудан) чамалоо
 верхняя оценка
жогорку жарым тегиздик верхняя полуплоскость
жогорку индекс верхний индекс
жогорку математика высшая математика

жогорку мүчөдөгү коэффициент
 коэффициент при старшем члене
жогорку разряд высший разряд
жогорку разряддан карыздап алуу заем из старшего разряда
жогорку разрядка өтүү переход в старший разряд
жокко чыгаруу сведение к абсурду
жоромолдоо (деп эсептөө) допущения, предположения
жоюлган чекит исключенная точка
жоюлуучу үзүлүү чекити устранимая точка разрыва
жоюп салуу методу метод исключения
жөнөкөй аттуу сандар простое именованное число
жөнөкөй барабарсыздык простое неравенство
жөнөкөй бирдик простая единица
жөнөкөй бөлчөктөргө ажыратуу
 разложение на простые дроби
жөнөкөй бөлчөктүн ондук бөлчөккө
айланышы превращение простой дроби в десятичную
жөнөкөй катыш простое отношение
жөнөкөй иретке салынгандык простая упорядоченность
жөнөкөй итерация простая итерация
жөнөкөй итерация методу метод простой итерации
жөнөкөй көбөйтүүчү простой множитель
жөнөкөй процент простой процент
жөнөкөй сандардын бөлүтүрүлүшү
 распределение простых чисел
жөнөкөй сандардын көптүгү множество простых чисел
жөнөкөй тамыр простой корень
жөнөкөй үчтүк эрежеге маселе задача на простое тройное правило
жуп чётный
жуп даража чётная степень
жуп орун алмаштыруу чётная перестановка
жуп цифралар эрежеси правило чётных цифр
жуптук чётность
жыйналгычтык сходимость
жыйналгычтык белгиси признак сходимости
жыйналгычтык принциби принцип сходимости

жыйналма удаалаштык

последовательность сходящая

жыйналуу интервалы интервал

сходимости

жыйырма грандык двадцатигранник

жылбас (бекитилген) үтүр фиксиро

ванная запятая

жылбас үтүр менен эсептөө вычисление с фиксированной запятой

жылгыч (жүгүрмө) ползунок (бегунок)

жылгыч үтүр плавающая запятая

жылдырууга маселе задача на движение

жылгыч утурлүү эсептөөчү машина

вычислительная машина с плавающей

запятой

жылдыруу оператору оператор переноса

жылма ийри сызык гладкая кривая

линия

жылма функция гладкая функция

жылышкан регистр регистр со сдвигом

3

зарыл жана жетиштүү шарт необходимое

и достаточное условие

И

изопериметрдик маселе

изопериметрическая задача

иймек бет вогнутая поверхность

иймек сызык вогнутая линия

ийреңдөө чекити точка перегиба

ийри сызыкка жаныма касательная к кривой

ийри сызыктар түркүмү семейство кривых линий

ийри сызыктардын бир параметрдүү түркүмү однопараметрическое семейство кривых

изделген (изделүүчү) сан искомое число

изделүүчү белгисиз искомый неизвестный

изделүүчү мисал исследуемый пример

изделүүчү параметр искомый параметр

изделүүчү чоңдук искомая величина

изопериметрдик барабардык

изопериметрическое равенство

изопериметрдик барабарсыздык

изопериметрическое неравенство

ийри сызыктардын жанышуусу касание кривых

ийри сызыктуу криволинейный

ийри сызыктуу ортогоналдуу

координаталар криволинейные ортогональные

координаты

ийри сызыктуу фигура криволинейная фигура

ийри сызыктуу шкала криволинейная шкала

ийри сызыкты түзүү построение кривой

ийри сызыктын асимптотасы асимптота

кривой

ийри сызыктын бөлүгү кусок кривой

ийри сызыктын жаасы дуга кривой

ийри сызыктын ийилчээктиги

изгибаемость кривой

ийри сызыктын томпоктугу выпуклость кривой

ийри сызыктын түзөлүшү (ийри сызыкты түзөтүү) выпрямление кривой

ийри сызыктын узундугу длина кривой

индексстик белгилөө индексное

обозначение

индиялык санат индийский счёт

индукция методу метод индукции

индукция методу менен далилдөө

доказательство методом индукции

индукция методу менен текшерүү

проверка методом индукции

индукциялык аныктама индуктивное

определение

индукциялык далилдөө индуктивное

доказательство

индукциялык изилдөө индуктивное

исследование

индукциялык ой жүгүртүү индуктивное

суждение

индукциялык тыянак индуктивный

вывод

интеграл астындагы туюнтма

подынтегральное выражение

интеграл ичиндеги функция

подынтегральная функция

интегралданма функция интегрируемая

функция

интегралдоо интегрирование

интегралдоо интервалы интервал
 интегрирования
интегралдоонун жогорку предели
 верхний предел интегрирования
интегралдык эсептөө интегральное
 исчисление
интегралдын алдына киргизүү введение
 под интегралы
интегралдын жогорку предели верхний
 предел интеграла
интегралдын төмөнкү предели нижний
 предел интеграла
интервалдын узундугу длина интервала
интервалдын ченеми мера интервала
информатика (илимдин жаңы тармагы)
 информатика
информация көлөмү объем информации
информация теориясы теория
 информации
информация ченеми мера информации
информациялардын абстрактуу
теориясы абстрактная теория
 информации
информацияларды жөнөтүү пересылка
 информации
информациялардын жалпы теориясы
 общая теория информации
информацияны жоготуу потеря
 информации
информацияны иштеп чыгуу обработка
 информации
информациялар саны количество
 информации
информациянын сандык ченеми
 количественная мера информации
информациялар теориясынын
элементтери элементы теории
 информации
иретке салынган көптүк упорядоченное
 множество
иретке салынган түгөй упорядоченная
 пара
иреттелбеген көптүк
 неупорядоченное множество
иреттелген көптүк упорядоченное
 множество
иреттелген өзгөрмө упорядоченная
 переменная
иреттелген түгөй упорядоченная пара
иреттик катышы отношение порядка
иреттик сан порядковое число

иррационалдык сан иррациональное
 число
иррационалдык тендеме
 иррациональное уравнение
иррационалдык туюнтма
 иррациональное выражение
иррационалдык чоңдук иррациональная
 величина
иррационалдыкты жоюу уничтожить
 иррациональность
итеративдик алгоритм итеративный
 алгоритм
итерация кадамы шаг итерации
итерация методу метод итерации
итерация методун колдонуу применение
 метода
итерации итерациялык формула
 итерационная формула
итерациялык процесс итерационный
 процесс
итерациялык процесстердин
жыйналгычтыгы сходимость
 итерационных процессов
ичине камтуу катнашы соотношение
 включения
ички жаныма внутренняя касательная
ички кайчылаш бурчтар внутренние
 накрестлежащие углы
ичтен жанышуу внутреннее касание
ичтен сызылган вписанный
ичтен сызылган айлана вписанная
 окружность
ичтен сызылган айлананын борбору
 центр вписанной окружности
ичтен сызылган айлананын радиусу
 радиус вписанной окружности
ичтен сызылган бурч вписанный угол
ичтен сызылган квадрат вписанный
 квадрат
ичтен сызылган көп бурчтук вписанный
 многоугольник
ичтен сызылган көп грандык вписанный
 многогранник
ичтен сызылган үч бурчтук вписанный
 треугольник
ичтен сызылган сфера вписанная сфера
ичтен сызылган фигура вписанная
 фигура
ичтен сызылган шар вписанный шар
ишенимдүү интервал доверительный
 интервал

ишенимдүүлүк коэффициенти
коэффициент надежности
ишеничсиз цифра ненадежная цифра

каалагандай кичине область сколь угодно малая область
каалагандай сан произвольное число
каалагандай турактуу сан произвольная постоянная
каалагандай чекит произвольная точка
кадамдай ченөө (же кадамдын санын эсептөөчү курал) шагомер
кадамдуу (баскычтуу) санагыч шаговой (ступенчатый) счётчик
кадамдык башкаруу шаговое управление
кадимки (жөнөкөй) бөлчөк дробь обыкновенная (простая)
кайра адрестөө переадресовка
кайрадан иретке салуу переупорядочение
кайрадан номерлөө перенумерация
кайталангычтык (кайталаныш, эселик) кратность
кайталанма көбөйтүүчү кратный множитель
кайталанма тамыр кратный корень
кайталап дифференциялоо повторное дифференцирование
кайталап интегралдоо повторное интегрирование
кайтаруу адреси адрес возврата
кайрылма теңдеме возвратное уравнение
кайрылма чыгарылыш обратимое решение
кайрылуу сызыгы линия возврата
кайтуу адреси обратный адрес
кайчылаш жаткан бурчтар накрестлежащие углы
кайчылашкан сызыктар перекрещивающиеся линии
калдык мүчө остаточный член
калдыксыз бөлүү деление без остатка
калдыктуу бөлүү деление с остатком
калдыктуу бөлүүнүн алгоритмасы (алгорифми) алгоритм (алгорифм) деления с остатком
калыбына келтирүү коэффициенти коэффициент восстановления
камтыган көптүк надмножество

ишке киргизүүчү кнопка кнопка пусковая

К

камтылган интервал подынтервал
камтылган нерсе подтело
камтылган область подобласть
камтылган программа подпрограмма
камтылган удаалаштык подпоследовательность
камтылуу белгиси знак включения ($\subset$)
каптал бийиктик высота боковая
каптал жагы боковая сторона
каптал кыры боковое ребро
карама-каршы амал действие противоположное
карама-каршы белги противоположный знак
карама-каршы болгон мисал противоположный пример
карама-каршы жаткан бурч противолежащий угол
карама-каршы жаткан жак противолежащая сторона
карама-каршы мааниси противоположный смысл
карама-каршы теорема противоположная теорема
карама-каршы түшүнүктөр противоположные понятия
карама-каршы чоңдуктар противоположные величины
карама-каршы эмес теория непротиворечивая теория
карама-каршы эместик проблемасы проблема непротиворечивости
карама-каршысынан далилдөө доказательство от противного
каршы жаткан катет противолежащий катет
ката (каталык) ошибка (погрешность)
каталардын компенсациясы компенсация ошибок
каталык погрешность
каталыктардын негизги булактары основные источники погрешностей
каталыкты чамалоо оценка погрешности
каталыктын предели предел погрешности
катаны издөө программасы программа

поиска ошибки

катаны табуучу түзүлүш устройство для обнаружения ошибки

катанын тартибин чамалоо оценка порядка ошибки

катарынан жазуу запись рядом

кашааларды жок кылуу уничтожить скобки

кашааларды түгөйлөө спаривание скобок

кашааны ачуу раскрыть скобку

квадратка көтөрүү возведение в квадрат

квадратталма фигура квадратируемая фигура

квадраттар торчосу сетка квадратов

квадраттык барабарсыздык квадратное неравенство

квадраттык бирдик квадратная единица

квадраттык көз карандылык

квадратичная зависимость

квадраттык тамыр квадратный корень

квадраттык тамырдан чыгаруу

алгоритми алгоритм извлечения

квадратного корня

квадраттык тамырлар методу метод

квадратных корней

квадраттык теңдеме квадратное уравнение

квадраттык теңдеменин

дискриминанты дискриминант

квадратного уравнения

квадраттык теңдеменин тамырлары

корни квадратного уравнения

квадраттык үч мүчөнүн графиги график

квадратного трёхчлена

квадраттык форма квадратичная форма

кезектешүү тартиби порядок следования

келип чыгуу белгиси знак следования

келтирилбес көп мүчө неприводимый многочлен

келтирилген квадраттык теңдеме

приведенное квадратное уравнение

келтирүү приведение **кеми менен**

алынган взятое с недостатком

кеми менен жакындатуу приближение по недостатку

кемибес удаалаштык неубывающая последовательность

кемитүү (кемит) вычитать

кемитүү амалы действие вычитания

кемитүү белгиси знак вычитания

кемитүүнүн аткарылышы выполнимость

вычитания

кемитүүчү вычитаемое

кемитүүчү түзүлүш вычитающее устройство

кемүүчү, кичирейүүчү уменьшаемый

кең бурч тупой угол

кең бурчтуу үч бурчтук тупоугольный

треугольник

кесилген конустун бийиктиги высота усеченного конуса

кесилген конустун модели модель усеченного конуса

кесилген шардын модели модель усеченного шара

кесилген пирамида усеченная пирамида

кесилген пирамиданын бийиктиги

высота усеченной пирамиды

кесилген пирамиданын каптал бети

боковая поверхность усеченной пирамиды

кесилген фигура рассеченная фигура

кесилиш белгиси знак пересечения ($\cap$).

кесилишпеген көптүктөр

непересекающиеся множества

кесилишпес сызыктар

непересекающиеся линии

кесилишүү сызыктар пересекающиеся линии

кесилишүүчү пересекающийся

кесинди (бөлүк) отрезок кесиндиге

жылышуу сдвиг на отрезок

кесиндини ичтен бөлүү внутреннее

деление отрезка

кесиндинин узундугу длина отрезка

кесиндинин учтары концы отрезка

кесүүчү тегиздик секущая плоскость

кийин келүүчү (соңку) мүчө

последующий член

кийинки абалы последующее состояние

кийиштирилген кесиндилер вложенные отрезки

кийиштирилген сегменттердин

принципи принцип вложенных сегментов

кийиштирилген сегменттердин

системасы система стягивающихся (вложенных)

сегментов

киргизүү (берүү) түзүлүшү устройство ввода

киргизүү-чыгаруу блогу блок

вводавывода

кирүүчү сигнал входной сигнал

кирүүчү түзүлүш входное устройство
кичине ок малая ось
кичине параметр малый параметр
кичине тегерек малый круг
кичине чоңдук малая величина
клавиштүү суммалоочу машина
 клавишная суммирующая машина
клавиштүү перфоратор клавишный
 перфоратор
коддоо эрежеси правило кодирования
коддолгон маалыматтар кодированные
 данные
коддолгон сөз кодированное слово
кодду ачуу декодирование
коддук өзгөртүүчү кодовый
 преобразователь
коддук тамга кодовая буква
команда берүү (киргизүү) ввод команды
командалар тасмасы лента команд
командаларды аткаруунун табигый
ирети естественный порядок выполнения
 команд
командаларды кемитүү вычитание
 команд
командаларды өзгөртүү изменение
 команд
командаларды санагыч (эсептегич)
 счётчик команд
командалардын удаалаштыгы
 последовательность команд
команданын адреси адрес команды
команданын аткарылышы выполнение
 команды
команданын номери номер команды
команданын элементи элемент команды
коммутативдик (орун
алмаштыруучулук) закону закон
 коммутативности
 (переместительный)
комплекстик сан комплексное число
комплекстик сандар алгебрасы алгебра
 комплексных чисел
комплекстик сандарды бөлүү деление
 комплексных чисел
комплекстик сандардын көптүгү
 множество комплексных чисел
комплекстик сандарды кемитүү
 вычитание комплексных чисел
комплекстик сандын абсолюттук
чоңдугу абсолютная величина
 комплексного числа

комплекстик сандын аргументи
 аргумент комплексного числа
комплекстик сандын аффиксы аффикс
 комплексного числа
комплекстик сандын модулу модуль
 комплексного числа
комплекстик сандын мнимый бөлүгү
 мнимая часть комплексного числа
комплекстик сандын чыныгы бөлүгү
 действительная часть комплексного числа
конгруэнттүү өзгөртүүлөр конгруэнтные
 преобразования
конгруэнттүү чагылтуу конгруэнтное
 отображение
конгруэнттүүлүк катышы отношение
 конгруэнтности
контаксыз жазуу бесконтактная запись
конустук кесилиш коническое сечение
конустун бийиктиги высота конуса
конустун каптал бети боковая
 поверхность конуса
конустук кесилиштин диаметри диаметр
 конического сечения
конустун түзүүчүсү образующая конуса
координаялар башталмасы начале
 координат
координаталар методу метод координат
координаталарды өзгөртүү
 преобразование координат
координаталык тегиздиктер
 координатные плоскости
координаталык сызыктар координат
 ные линии
которуу вектору вектор перемещения
которуу (жылдыруу) перемещение
 (движение)
которуу (көчүрүү) блогу блок перевода
 (перемещения)
которуу системасы система перевода
которуу таблицасы таблица перевода
кош кабатталган түз сызык сдвоенная
 прямая
кош катыш двойное отношение
кош разряддуулук двойная разрядность
кош сумма двойная сумма
кошоктолгон (түгөйлөнгөн) эсептөөчү
машина сдвоенная (спаренная)
 вычислительная машина
кошумча изилдөө дополнительное
 исследование
кошумча код код дополнительный

кошумча мүчө дополнительный член
кошумча чыгарылыш побочное решение
кошумча (толуктоочу) бурч
 дополнительный угол
кошуу амалы (сумманы табуу амалы)
 действия сложения
кошуу убакыты (кошуу амалы
аткарууга кеткен убакыт) время
 сложения
кошуунун ассоциативдиги
 ассоциативность сложения
кошуунун жана көбөйтүүнүн дистри
бутивдик закону дистрибутивный закон
 сложения
 и умножения
көбөйтүндү произведение көбөйтүү
 (арттыруу) умножение
көбөйтүү таблицасы таблица умноже ния
көбөйтүндүнү табуу амалы (көбөйтүү
амалы) действие сложения
көбөйтүү үчүн ассоциативдик закон
 закон ассоциативности для умножения
көбөйтүндүнүн дифференциалы
 дифференциал произведения
көбөйтүндүнүн логарифми логарифм
 произведения
көбөйтүү убакыты время умножения
көбөйтүүнүн ассоциативдиги ассоциа
 тивность умножения
кебөйтүүнүн топтоштуруучулугу соче
 тательность умножения
көбөйтүүчү сомножитель
кебөйтүүчү түзүлүш (көбөйтүүчү)
 умножающее устройство (умножитель)
көбөйтүүчүлөргө ажыратуу разложение
 на множители
кебөйтүүчүлөрдү кашадан чыгаруу
 вынесение сомножителя за знак скобки
көз каранды белги зависимый признак
 көз каранды тажрыйбалар зависимые
 опыты
көз каранды өзгөрмө зависимая
 переменная
көз каранды чоңдук зависимая величина
көз каранды эмес өзгөрмөнүн
дифференциалы дифференциал
 независимой
 переменной
көз каранды эмес чоңдук независимая
 величина
каз каранды эмес чыгарылыш

независимое решение
көз каранды эмес чыгарылыштар
системасы система независимых решений
көз каранды эместик аксиомалары
 аксиомы независимости
көз каранды эместик проблемасы
 проблема независимости
көз каранды эмес чоңдуктардын
удаапаштыгы последовательность
 независимых
 величин
көлөмдүн бирдиги единица объема
көлөмдүк ченем (көлөмдү ченөө)
 объемное измерение
көлөмдүн ченемдери меры объемов
көнүгүү (машыгуу) упражнение
көп бурчтук многоугольник
көп бурчтуктардын окшоштук
белгилери признаки подобных
 многоугольников
көп бурчтуктун диагоналдары
 диагонали многоугольника
көп бурчтуктун изопериметриясы
 изопериметрия многоугольника
көп грандуу бурч многогранный угол
көп грандыктар многогранники
көп грандыктын грани грани
 многогранника
көп грандыктын кыры ребро
 многогранника
көп грандуу бурчтун грани грань
 многогранного угла
көп маанилүү чыгарылыш многозначное
 решение
көп мүчөлөрдүн бөлүнүүчүлүгү
 делимость многочленов
көп мүчөлөрдүн жалпы бөлүүчүсү
 общий делитель многочленов
көп мүчөлөрдүн эң чоң жалпы
бөлүүчүсү наибольший общий делитель
 многочленов
көп мүчөнү бөлүү деление многочлена
көп мүчөнүн бөлүүчүлөрү делители
 многочлена
көп мүчөнүн даражасы степень
 многочлена
көп мүчөнүн дискриминанты
 дискриминант многочлена
көп мүчөнүн жогорку мүчөсү высший
 член многочлена
көп мүчөнүн кенже мүчөсү младший

член многочлена

көп мүчөнү көбөйтүүчүлөргө ажыратуу

разложение многочлена на множители

көп мүчөнүн симметриялуулугу

симметричность многочлена

көп өлчөмдүү область многомерная

область

көп түспөлдүк многообразие

көптүккө киргизүү включение в

множество

көптүктөрдүн суммасы сумма множеств

көптүктүн жогорку чеги верхняя граница

множества

көптүктүн төмөнкү чеги нижняя граница

множества

көптүктүн элементи элемент множества

көркөмдүү далилдөө изящное

доказательство

көрсөткүч показатель

көрсөткүчтүү теңдеме показательное

уравнение

көрсөткүчтүү функция показательная

функция

көрсөткүчтүү функциянын графиги

график показательной функции

көрсөтмөлүү геометрия наглядная

геометрия

көрсөтмөлүү далилдөө наглядное

доказательство

көчүрүү (жылдыруу) перенос

кубдалуучу (көлөмгө ээ болуучу)

область кубируемая область

кубдук тамыр кубический корень

кубдук теңдеме кубическое уравнение

кубдук теңдеменин тамырлары корни

кубического уравнения

кубдук ченем (өлчөм) кубическая мера

кубду эки эселентүү удвоение куба

курама бөлүктөргө ажыратуу

разложение на составные части

курама маселе составная задача

курама шкала составная шкала

курчоочу фигура объемлющая фигура

куушурулуучу интервалдар

стягивающиеся интервалы

күзгүдөгүдөй барабар фигуралар

зеркально равные фигуры

күзгүдөгүдөй симметриялуу чекит

зеркально симметричная точка

күзгүдөгүдөй чагылтуу зеркальное

отражение

кызыктуу математика живая математика

кызыктуу оюн азартная игра

кызыктыруучу математика

занимательная математика

кызыктыруучу маселе занимательная

задача

кыйгач бурч косой угол

кыйгач бурчтук косоугольник

кыйгач бурчтуу координаталар

косоугольные координаты

кыйгач бурчтуу үч бурчтук

косоугольный треугольник

кыйыр далилдөө косвенное

доказательство

кыйыр ченөө (өлчөө) косвенное

измерение

кылдат метод тонкий метод

кылдат (чебер) теорема тонкая теорема

кыскарбас бөлчөк несократимая дробь

кыскарма бөлчөк сократимая дробь

кыскартуу закондору законы сокращения

кыскача көбөйтүү сокращенное

умножение

кысуу коэффиценти коэффициент

сжатия

кысып чагылтуу сжимающееся

отображение

Л

лентага жазуу запись на ленту

логарифмаларды эсептөө вычисление

логарифмов

логарифмалык ийри сызык

логарифмическая кривая

логарифмалык кагаз логарифмическая

бумага

логарифмалык шкаланын шаблону

шаблон логарифмической шкалы

логарифмалык шкалалуу номограмма

номограмма логарифмическими шкалами

логарифмалык таблицалар

логарифмические таблицы

логарифмалык теңдеме

логарифмическое уравнение

логарифмалык функциянын графиги

график логарифмической функции

логарифмалоо логарифмирование

логикалык жылышуу сдвиг логический
логикалык ката логическая ошибка
логикалык корутунду логический вывод
(логическое заключение)
логикалык кошуу логическое сложение
логикалык көбөйтүү логическое
умножение
логикалык натыйжа логическое
следствие

логикалык оператор логический
оператор
логикалык тануу (төгүндөө) логическое
отрицание
логикалык түшүнүк логическое понятие
логикалык эсептөө логическое
исчисление
локалдык (жергиликтүү) экстремум
локальный экстремум

М

маани бербөөчү нөлдөрдү жок кылуу
уничтожение незначащих нулей
маани берүүчү бөлүгү значащая часть
маани берүүчү разряд разряд значащий
мааниге ээ болуу иметь смысл
маанилер таблицасы таблица значений
мазмундуу аксиоматика содержательная
аксиоматика
мазмундуу математика содержательная
математика
майдалоо (барчалоо) разбиение
максималдык маани максимальное
значение
максимум чекити точка максимума
максимумга маселе задача на максимум
мамычалар түрүндө диаграмма
диаграмма в виде столбцов
маңыздуу талкуулоо содержательное
обсуждение маселе задача
маселелер жыйнагы сборник задач
(задачник)
маселелердин окшоштугу родство задач
маселени изилдөө исследование задачи
маселенин жообу ответ задачи
маселенин коюлушу постановка задачи
маселенин шарты условие задачи
массалык эсептөө массовое вычисление
масштаб бирдиги единица масштаба
масштаб коэффициенти масштабный
коэффициент
масштабдык кесинди масштабный
отрезок
математикалык абстракция абстракция
математическая
математикалык аппарат математический
аппарат
математикалык зоок-кечелер жана
оюндар математические развлечения и
игры

математикалык ийрим (кружок)
математический кружок
математикалык индукция
математическая индукция
математикалык индукция аксиомасы
аксиома математической индукции
математикалык (информацияны)
иштетүү обработка математическая
математикалык мааниси
математический смысл
математикалык логика математическая
логика
математикалык метод математический
метод
математикалык моделдөө
математическое моделирование
математикалык модель математическая
модель
математикалык ойлоо математическое
мышление
математикалык оюн (тамаша)
математическая забава
математикалык оюндар математические
игры
математикалык парадокстар (баш
катырмалар) математические парадоксы
математикалык ребус математический
ребус
математикалык символика
математическая символика
математикалык таблицалар
математические таблицы
математикалык талкуулоо
математическая трактовка
математикалык тапкычтык
математическая смекалка
математикалык текст математический
текст
математикалык түшүнүк

математическое понятие
математикалык чексиздик
 математическая бесконечность
математикалык чоңдук математическая величина
математиканы негиздөө обоснование математики
математиканы окутуу методу методика преподавания математики
математиканын негиздери основы математики
материалдык нерсе материальное тело
материалдык чекит материальная точка
машиналык математика машинная математика
машиналык убакыт время машинное
машинанын эсте туткучу память машины
мезгил период
мезгилдүү бөлчөк периодическая дробь
мезгилдүү дээрлик почти периодический
мезгилдүү ондук бөлчөк периодическая десятичная дробь
мезгилдүү удаалаштык перисодическая последовательность
мезгилдүү чыгарылыш периодическое решение
мезгилдүү эмес бөлчөк непериодическая дробь
мезгилдүүлүк шарты условие периодичности
мейкиндиктик вектор пространственный вектор
мейкиндиктик өзгөрмө
 пространственная переменная
меридиандык ийри сызык меридиальная кривая
методикалык каталык методическая погрешность
метрдин үлгүсү (эталону) эталон длины
минимум чекити точка минимума
минимумга маселе задача на минимум
минус (алуу же кемитүү белгиси) минус

натуралдык сан натуральное число
негизги касиет основное свойство
негизги лемма основная лемма
негизги теңдеме основное уравнение
негизиндеги бурч угол при основании
нерселердин кубатурасы (көлөмү)

мнемоникалык эреже мнемоническое правило
мнимый бирдик мнимая единица
мнимый ок мнимая ось
мнимый тамыр мнимый корень
мнимый чоңдуктун модулу модуль мнимой величины
моделдөөчү эсептөөчү машина моделирующая вычислительная машина
монотондуулук интервалы интервал монотонности
монотондуу өсүүчү функция монотонно возрастающая функция
монотондуу удаалаштык монотонная последовательность
монотондуу чоңдук монотонная величина
монотондуулук критериясы критерии монотонности
мурда келүүчү (алдыңкы) мүчө предшествующий член
мурдатан (алдытан) берилген заранее (наперед) заданный
мүмкүн болгон кыйшаюу допустимое отклонение
мүмкүн болгон маани дозволенное (допустимое) значение
мүмкүн болгон пределдер допустимые пределы
мүмкүн болгон өзгөртүү допустимое изменение
мүмкүн болуучу гипотеза допустимая гипотеза
мүнөздүү касиет характерное свойство
мүнөздүү мисал характерный пример
мүчөлөп дифференциялоо дифференцирование по частям
мүчөлөп интегралдоо интегрирование почленное
мүчөлөп кемитүү почленное вычитание
мүчөлөп кошуу сложить (складывать) почленно

Н

кубатура тел
нерсенин диаметри диаметр тела
нерсенин көлөмү объем тела
номерлөө нумерация
номограмманын шаблону шаблон номограммы

нониустуу штангенциркуль
штангенциркуль с нониусом
нормалдуу тегиздик нормальная плоскость
нөл эмес вектор ненулевой вектор
нөл эмес разряд ненулевой разряд
нөл эмес чыгарылыш нетривиальное решение
нөлгө айландыруу свести к нулю
нөлгө айландыруу обращение в нуль

обочолонгон сызык изолированная линия
обочолонгон өзгөчө чекит
изолированная особая точка
обочолонгон чыгарылыш
изолированное решение
ойлонулган сан задуманное число
ойлоо, ой жүгүртүү суждение
ойлоп табуу методу метод отгадывания
оозеки эсеп устный счёт
ок боюнча кесилиш осевое сечение
октук симметрия осевая симметрия
октун айланасында айландыруу (буруу)
вращение вокруг оси
окшош жактары сходные стороны
окшош көп грандыктар подобные многогранники
окшош мүчө подобный член
окшош мүчөлөрүн жыйноо приведение подобных членов
окшош ордуна коюулар подобные подстановки
окшош өзгөртүү преобразование подобия
окшош чоңдуктар сходные величины
окшоштук (түспөлдөштүк) сходство, подобие
окшоштук белги знак подобия ($\sim$).
окшоштук борбору центр подобия
окшоштук коэффициенти коэффициент подобия
окшоштук методу метод подобия
окшоштук огу ось подобия
олуттуу эмес параметрлер
несущественные параметры
он бурчтук десятиугольник
он эки грандык двенадцатигранник
он эки грандуу бурч двенадцатигранный угол

нөлгө умтулуу стремиться к нулю
нөлдөрдүн сандарын чамалоо оценка числа нулей
нөлдүк вектор вектор нулевой
нөлдүк меридиан нулевой меридиан
нөлдүк чыгарылыш нулевое решение
нөлдүн аймагы окрестность нуля
нөлүнчү адрес нулевой адрес
нөлүнчү санат нулевой отсчёт

О

ондук белги десятичный знак
ондук бөлчөк десятичная дробь
ондук бөлчөктүн мезгили период десятичной дроби
ондук логарифм десятичный логарифм
ондук система десятичная система
ондук (счётчик) эсептегич десятичный счётчик
ондуктар разряды разряд десятков
оң багыт положительное направление
оң бурч положительный угол
оң жаккы предел правый предел
оң жаккы туунду правая производная
оң чоңдук положительная величина
оң чыгарылыш положительное решение
оңго чейин кемитүү вычитание в пределах десяти
оперативдүү эске тутуу оперативная память
операциялык күчөткүч операционный усилитель
ордуна коюу жолу (ыкмасы) способ подстановки
ордуна коюу методу метод подстановки
ордуна коюу методу менен интегралдоо интегрирование методом подстановки
ордуна коюу эрежеси правило подстановки
ориентирленбес көп бурчтук
неориентируемый многоугольник
оркойгон ката грубая ошибка
оркойгон чамалоо грубая оценка
ортогоналдуу координаталар
ортогональные координаты
орток бөлүм общий знаменатель
орточо айырмачылык среднее отклонение
орточо жыйналгычтык сходимость в

среднем
орточо маани среднее значение
орточо маанилер методу метод средних значений
орточо пропорциялуу среднее пропорциональное
орточо чоңдук средняя величина
орун алмаштыруу перестановка
орун алмаштыруучулук
(коммутативдик) закону закон

өз ара (бирин бири) жоюу
 взаимоисключение
өз ара бир маанилик взаимная однозначность
өз ара бир маанилүү туура келүүчүлүк
 взаимно однозначное соответствие
өз ара бир маанилүү чагылтуу взаимно однозначные отображения
өз ара жөнөкөй көп мүчөлөр взаимно простые многочлены
өз ара карама каршы взаимно противоположные
өз ара кесилишпес көптүктөр взаимно непересекающиеся множества
өз ара кесилишпес түз сызыктар
 взаимно непересекающиеся прямые
өз ара кесилишүү взаимное расположение
өз ара көз карандуулук
 взаимозависимость
өз ара кыскарышуу взаимное сокращение
өз ара ортогоналдуу векторлор взаимно ортогональные векторы
өз ара ортогоналдуу тегиздиктер
 взаимно ортогональные плоскости
өз ара параллель түз сызыктар взаимно параллельные прямые
өз ара перпендикуляр түз сызыктар
 взаимно перпендикулярные прямые
өз ара таасир этүү областы область взаимодействия
өз ара тескери взаимно обратное
өз ара тескери амалдар взаимно обратные действия
өз ара тескери сандар взаимно обратные числа
өз ара шартталуучулук
 взаимообусловленность

переместительности
 (коммутативности)
орундаштыруу саны число размещений
орундун (жайдын) бийиктиги высота местности
ошол жана так ошол гана сандар те и только те числа
ошондо жана так ошондо гана тогда и только тогда

Ө

өзгөрмө маани текущее значение
өзгөрмө координаталар текущие координаты
өзгөрмө көрсөткүч переменный показатель
өзгөрмө чоңдугун алмаштырып
интегралдоо интегрирование заменой церемонного
өзгөрмөлөрдү ажыратуу разделение переменных
өзгөрмөлөрдү алмаштыруу замена переменных
өзгөрмөнүн предели предел переменной
өзгөртүү (өзгөртүп туюнтуу)
 преобразование
өзгөртүү коэффициенти коэффициент преобразования
өзгөртүү закону закон преобразования
өзгөртүүлөрдүн комбинациясы
 комбинация преобразований
өзгөртүүнүн айланышы (кайрылуусу)
 обращение преобразования
өзгөртүүчү (кайра куруучу)
 преобразователь
өзгөчө чекит особая точка
өздүк маани собственное значение
 парадокс парадокс
өзү жазгычтын тасмасы лента самописца
өзү уюшма система самоорганизующаяся система
өзүн жөнгө салуучу система
 саморегулирующаяся система
өзүн өзү жануу самоприкосновение
өзүнчө (жекече) белги индивидуальный знак
өлчөмдүүлүк, ченемдүүлүк размерность
өспөөчү функция невозрастающая функция

өсүндү приращение
өсүндүнүн башкы бөлүгү главная часть приращения
өсүндүнүн геометриялык мааниси геометрический смысл приращения
өсүндүнүн сызыктуу бөлүгү линейная часть приращения
өсүү белгиси признак возрастания өсүүчү

даража возрастающая степень
өсүүчү прогрессия возрастающая прогрессия
өсүүчү удаалаштык возрастающая последовательность өчүрүлгөн тасма
стертая лента **өчүрүүчү тетик** гасящее приспособление
өсүүчү функция растущая функция

П

парадокс парадокс
парадокстуу учур парадоксальный случай
параболанын диаметри диаметр параболы
паразиттүү (зыяндуу) сигнал паразитный сигнал
параллелдик бурчу угол параллельности
параллелдик проекция параллельная проекция
параллелдер жөнүндөгү аксиома аксиома о параллельных
параллелдик аксиомасы аксиома параллельности
параллелдик шарты условие параллельности
параллеллепипеддин бийиктиги высота параллелепипеда
параллеллепипеддин сырткы бети (сырт жагы) внешняя сторона параллелепипеда
параллель жылдыруу параллельное перемещение
параллель код параллельный код
параллель көчүрүү параллельный перенос
параллель көчүрүү методу метод параллельного переноса
параллель көчүрүү өзгөртүүсү преобразование параллельного переноса
параллель проекциялоо параллельное проектирование
параллель тегиздиги параллельная плоскость
параллель түз сызыктар параллельные прямые
параллель сызыктар параллельные линии
параллель эмес сызыктар не параллельные линии
параллель шкалалуу номограмма

номограмма с параллельными шкалами
параметр боюнча интегралдоо интегрирование по параметру
параметрди жоюу исключение параметра
параметрди киргизүү введение параметра
параметрдик ийри сызык параметрическая кривая
параметрдик метод параметрический метод
параметрдик теңдеме параметрическое уравнение
параметрди туюнтуу параметрическое представление
параметрдик түрдө берилген заданное параметрическом виде
параметрсиз теңдеме бөзпараметрическое уравнение
перпендикулярдуу түз сызык перпендикулярная прямая
перпендикулярдык кесилиш перпендикулярное сечение
перфорацияланган (тешиктүү) тасма перфорированная лента
печаттоочу схема печатающая схема
пирамиданын бийиктиги высота пирамиды
пирамиданын сырткы бети (сырт жагы) внешняя сторона пирамиды
планиметриялык маселе планиметрическая задача
позициялык номерлөө позиционная нумерация
позициялык система позиционная система
позициялык эсептөө позиционное исчисление
полиномдук закон полиномиальный закон
потенциялоо (даражага көтөрүү,

логарифмалоого тескери амал)
 потенцирование
практикада колдонулуучу (колдонмо)
 математика прикладная
математика практикада (турмушта)
 колдонулуучу маселе прикладная задача
практикалык колдонулуш практическое
 применение
предел (чек) предел
пределге жыйналуучу функция функция,
 сходящаяся к пределу
пределге өтүү переход к пределу
пределге умтулуу стремление к пределу
пределдик бет предельная поверхность
 (орисфера)
пределдик каталык предельная
 погрешность
пределдик катнаш (байланыш)
 предельное соотношение
пределдик өтүү предельный переход
пределдик чекит предельная точка
пределдин бар болуу (жашоо) белгиси
 признак существования предела
призманын бийиктиги высота призмы
 программа программа
программа кадамы шаг программы
программа түзүүдөгү каталык ошибка в
 программировании
программалоо элементтери элементы
 программирования
программалуу башкарма системасы

система программного управления
программалык башкаруу программное
 управление
программаны жөнгө салуу отладка
 программы
программаны түзүү составление
 программ
программанын блок-схемасы блок-схема
 программы
программанын бөлүгү отрезок
 программы
прогрессиянын айырмасы разность
 прогрессии
проекциялоочу түз сызык
 проектирующая прямая
пропорциялар тизмеги цепь пропорций
пропорциялаш бөлүүгө маселе задача на
 пропорциональное деление
пропорциялаш көбөйтүүчү множитель
 пропорциональности
пропорциялаштык пропорциональность
пропорциялаштык коэффициент
 коэффициент пропорциональности
пропорциянын четки мүчөлөрү крайние
 члены пропорции
проценттерди эсептөө исчисление
 процентов
проценттик катыш процентное
 отношение
проценттик такса процентная такса
пунктирлүү сызык пунктирная линия

Р

радиандык планиметр радианный
 планиметр
радиандык ченем (өлчөм) радианное
 измерение
радикалдык туюнтма радикальное
 выражение
радиустук тор радиальная сетка
разряддар саны число разрядов
разряды боюнча кошуу поразрядное
 сложение
разряддык санагыч (эсептегич)
 разрядный счётчик
разряддын бирдиги единица разряда
рационалдык туюнтма рациональное
 выражение
рационалдык түргө келтирүү
 приведение к рациональному виду

рационалдык функция рациональная
 функция
рационалдык функцияларды
интегралдоо интегрирование
 рациональных функций
рационалдык чоңдук рациональная
 величина
регистрдин сыйымдуулугу емкость
 регистра
рекурренттик удаалаштык
 последовательность рекуррентная
рекурренттик формула рекуррентная
 формула
рекурренттик эсептөө рекуррентное
 вычисление
римдик номерлөө нумерация римская
ромбанын диагонали диагональ ромба

С

сакталуу закону закон сохранения
салмактын ченемдери меры веса
салыштырма ката относительная ошибка
салыштырма каталыктын чети граница
 относительной погрешности
салыштырма максимум относительный
 максимум
салыштырма сан относительное число
салыштырма чоңдуктар относительные
 величины
салыштырма экстремум относительный
 экстремум
салыштырмалуу томпок относительно
 выпуклый
салыштырмалуу минимум
 относительный минимум
салыштырмалуу пределдик ката
 относительная предельная погрешность
салыштырмалык коэффиценти
 коэффициент относительности
салыштыруу методдору методы
 сравнения сан число
сан огу числовая ось
сан тегиздиги числовая плоскость
сан түрүндө туюнтуу числовое
 представление
сан түрүндө чыгаруу методдору методы
 численного решения
санагыч (эсептегич) машина счётная
 машина
санакчы-тешиктүү машина
 счётноперфорационная машина
санатсыз көптүк несчётное множество
санаттуу көптүк счётное множество
санаттуу удаалаштык счётная
 последовательность
санаттын (эсептөөнүн) бирдиги единица
 счёта
сандар жөнүндө окуу учение о числах
сандар теориясы теория чисел
сандардын элементардык теориясы
 элементарная теория чисел
сандык анализ количественный
 (численный) анализ
сандык код численный код
сандык көбөйтүүчү числовой множитель
сандык көптүк числовое множество
сандык өзгөрмө числовая переменная
сандык чыгарылыш численное решение

сандык тил числовой язык
сандык функция числовая функция
санга көбөйтүү умножение на число
сандан процент табуу нахождение
 процента от числа
сандар түгөйү пара чисел
сандар үстүнөн амалдар действия над
 числами
сандарды бөлүү деление чисел
сандардын бөлүнүүчүлүгү делимость
 чисел
сандардын иретке салынган системасы
 упорядоченная система чисел
сандарды өчүргүч гаситель чисел
сандарды тегсректөө округление чисел
сандардын геометриялык сүрөттөлүшү
 геометрическое изображение чисел
сандардын натуралдык катары
 натуральный ряд чисел
сандардын үчүлүгү тройка чисел
сандык айтылыш количественное
 высказывание
сандык белги количественный признак
сандык катнаш количественное
 соотношение
сандык маани числовое значение
сандык машина числовая машина
сандык ченем (өлчөм) количественная
 мера
сандын жылышма формасы плавающая
 форма числа
сандык мааниси численное значение
сандын проценти процент числа
сандын тамырын табуу (эсептөө)
 находить корень числа
сандын узундугу (цифралардын саны)
 длина числа (число цифр)
саноочу диск диск счётный
сап, жол (жолчо) строка
сапаттык анализ качественный анализ
сапаттык методдор качественные
 методы
сапаттык чамалоо качественная оценка
сапаттуу ыкма качественный способ
сегиз бурчтук восьмиугольник
сегиз грандык восьмигранник
сегиз грандуу бурч восьмигранный угол
сегиз эселүү восьмикратный
сегиздик разряд восьмеричный разряд

сегиздик система восьмеричная система
сигнал жыштыгы частота сигнала
сигналдарды коддоо кодирование сигналов
симметрия борбору центр симметрии
симметрия закону закон симметрии
симметрия огу ось симметрии
симметрия принциби принцип симметрии
симметриялуу көп мүчө симметричный многочлен
симметриялуу чагылуу симметричное отображение
синтездик далилдөө синтетическое доказательство
синусоидалдык закон синусоидальный закон
синусоидалдык чоңдук синусоидальная величина
скалярдык көбөйтүү скалярное умножение
скалярдык көбөйтүүнүн модулу модуль скалярного произведения
скалярдык чоңдук скалярная величина
символдук код символический код
симметриялуу көп мүчө симметрический многочлен
симметриялуу теңдемелер
 симметричные уравнения
системалык ката систематические ошибки
системаны изилдөө исследование системы
системанын биримдүүлүктүгү
 совместность системы
созулган эллипсоид вытянутый эллипсоид
созуу (чоюу) коэффициенти
 коэффициент растяжения
сол жаккы предел левый предел
сол жаккы туунду производная слева
сонун пределдер замечательные пределы
составдык айтылыш составное высказывание
сөзсүз болуучу максимум безусловный максимум
сөзсүз болуучу (шартсыз) экстремум
 безусловный экстремум
сөзүз орундуу (шартсыз)
барабарсыздык безусловное неравенство
сөзсүз оң определенно положительный

сөзсүз терс определенно отрицательный
стандарттык ката (туруктуу ката)
 стандартная ошибка
стандарттуу эмес көп мүчө
 нестандартный многочлен
старттык кнопка кнопка стартовая
суммалагыч машина суммирующая машина
суммалагыч түзүлүш суммирующее устройство
суммалоо суммирование
суммалоо жана сактоо санагычы (эсептегичи) счётчик суммирования и хранения
суммалоо индекси индекс суммирования
суммалоо тартиби порядок суммирования
суммалоочу санагыч суммирующий счётчик
сумманы өзгөртүү (сумманын өзгөрүшү)
 изменение суммы
сумманын (кошуулардын) каталыгы
 погрешность суммы
сумманын предели предел суммы
сумманын туундусу производная суммы
сумманын формуласы формула суммы
сүйрүгөн айлануу эллипсоиди
 удлинённый эллипсоид вращения
сферадагы геометрия геометрия на сфере
сфералык аймак сферическая окрестность
сфералык координаталар сферические координаты
сферанын диаметри диаметр сферы
сферанын сырткы бетн (сырт жагы) внешняя сторона сферы
сфералык тригонометрия сферическая тригонометрия
сызыктуу алгебра линейная алгебра
сызыктуу барабарсыздык линейное неравенство
сызыктуу бир тектүү теңдеме линейное однородное уравнение
сызыктуу интерполяциялоо линейное интерполирование
сызыктуу итерация линейная итерация
сызыктуу комбинация линейная комбинация
сызыктуу координаталар линейные координаты
сызыктуу көз каранды эмес система

линейная независимая система
сызыктуу көз каранды эместик
 линейная независимость
сызыктуу көз карандылык линейная
 зависимость
сызыктуу масштаб линейный масштаб
сызыктуу ордуна коюу линейная
 подстановка
сызыктуу өзгөртүү линейное
 преобразование
сызыктуу туюнтуу (көрсөтүү) линейное
 представление
сызыктуу чагылтуу линейное
 отображение
сызыктуу ченем (өлчөм, чен) линейное
 измерение
сызыктуу эки мүчө линейный двучлен
сызыктуу ылдамдык линейная скорость
сыйгалак шкала скользящая шкала
сыналма чекит пробная точка
сыноо методдору методы проб
сынык көп бурчтук ломанный
 многоугольник
сынык сызык ломанная линия
сынык сызык түрүндөгү диаграмма

диаграмма в виде ломанной
сырткы бир жактуу бурчтар внешние
 односторонние углы
сырткы кайчылаш бурчтар внешние
 накрестлежащие углы
сырткы коэффициент внешний
 коэффициент
сырткы тескери байланыш внешняя
 обратная связь
сырткы эсте туткуч внешняя память
сыртынан (сырттан) жанышуу внешнее
 касание (соприкосновение)
сырттан сактоо түзүлүшү внешнее
 устройство хранения
сырттан сызылган айлана описанная
 окружность
сырттан сызылган квадрат описанный
 квадрат
сырттан сызылган көп бурчтук
 описанный многоугольник
сырттан сызылган көп грандыктар
 описанный многогранник
сырттан сызылган үч бурчтук
 описанный треугольник

Т

табигый аныкталуу область
 естественная область определения
табигый чек естественная граница
таблица аркылуу берилгендер
 табулирование данных
таблица кадамы шаг таблицы
таблицага келтирүү (таблицалоо)
 табулирование
таблицада туюнгуу табличное
 представление (представление на
 таблице)
таблицалоо теориясы теория
 табулирования
таблицалык айырма разность табличная
таблицалык интеграл табличный
 интеграл
таблицалык маани табличное значение
таблицалык санагыч (эсептегич)
 табличный счётчик
таблицалык туунду табличная
 производная
таблицалык ыкма табличный способ
таблицаны түзүү составлять таблицы

таблицанын каталыгы погрешность
 таблицы
таблицанын мамычасы столбец таблицы
таблицанын саптары строки таблицы
таза мезгилдүү бөлчөк чисто
 периодическая дробь
таза мнимый сан чисто мнимое число
таза мнимый тамыр чисто мнимый
 корень
так, дал точный
так барабарсыздык строгое неравенство
так маани точное значение
так сан нечетное число
так функция нечетная функция
так ченөө (өлчөө) точное измерение
 так эмес ченөө неточное измерение
так эсеп кылуу точный расчёт тактык
 точность
тактык даражасы степень точности
тактык шарты условие точности
тактыкты чамалоо оценка точности
тактыктын ченем мера точности
талап кылынган тактык требуемая

точность
тамгалуу код буквенный код
тамгалуу коэффициент буквенный коэффициент
тамгалуу теңдеме буквенное уравнение
тамгалуу туюнтма буквенное выражение
тамыр белгисинин (радикалдын) ичине киргизүү внесение под знак корня (радикала)
тамыр белгисинин сыртына чыгаруу вынесение за знак корня
тамыр белгисинен чыгаруу выведение из-под знака корня
тамыр ичиндеги туюнтма подкоренное выражение
тамырдан чыгаруу извлечение корня
тамырдын мнимый (жалган) мааниси мнимое значение корня
тамырдын эселүүлүгү кратность корня
тамырдын (радикалдын) белгиси знак корня (радикала)
тамырдын чыныгы мааниси действительное значение корня
тамырларды ажыратуу отделение корней
тамырларды жоготуу потеря корней
тамырларды эсептөө вычисление корней
тамырын чамалап көрүү (чамалоо) прикидка корня
тандоо постулаты постулат выбора
тандоо принциби принцип выбора
тар бурчтун гипотезасы гипотеза острого угла
тар бурчтуу үч бурчтук остроугольный треугольник
тармакталуу сызыгы линия разветвления
тармактын ячейкасы ячейка сети
тартип (катар, ирет) порядок
тартип катнашы соотношение порядка
тартип аксиомалары аксиомы порядка
тасма барабаны ленточный барабан
тасма керилүүчү механизм лентопротяжный механизм
тасмадан салыштырып окуу считывание с ленты
татаал катыш сложное отношение
татаал пропорция сложная пропорция
татаал процент сложный процент
татаал проценттердин формуласы формула сложных процентов

татаал үчтүк эреже сложное тройное правило
татаал үчтүк эрежеге маселе задача на сложное тройное правило
татаал функция сложная функция
татаал функциянын дифференциалы дифференциал сложной функции
тегерек диаграмма круговая диаграмма
тегерек кесилиш круговое сечение
тегерек конус круговой конус
тегерек сектор круговой сектор
тегеректик сегмент круговой сегмент
тегеректин диаметри диаметр круга
тегеректин чейреги четверть круга
тегеректер жана сфералар геометриясы геометрия кругов и сфер
тегеректин квадратурасы (аянты) квадратура круга
тегеректөө ыкмасы способ округления
тегизделген чекиттерден номограмма номограмма из выравненных точек
тегиздикке карата симметрия симметрия относительно плоскости
тегиздиктеги геометрия геометрия на плоскости
тегиздиктер геометриясы геометрия плоскостей
тегиздиктердин боосу пучок плоскостей
тегиздиктердин параллелдиги параллельность плоскостей
тегиздиктердин кесилиши пересечение плоскостей
тегиздиктин нормалдык теңдемеси нормальное уравнение плоскости
тегиздиктин параметрдик теңдемеси параметрическое уравнение плоскости
тегиздиктин теңдемеси уравнение плоскости
тез аракеттүү электрондук эсептөөчү машина быстродействующая электронно счётная машина (БЭСМ)
тез кемүүчү функция быстроубывающая функция
тез эсептөө быстрый счёт
текшерүү разряды контрольный разряд
текшерүү таблицасы проверочная таблица
тело, нерсе тело телолук бурч телесный угол
тең жарымга бөлүү процесси процесс половинного деления

тең капталдуу трапеция равнобедренная трапеция

тең капталдуу үч бурчтук
равнобедренный треугольник

тең күчтүү барабарсыздык равносильное неравенство

тең күчтүү эмес теңдемелер
неравносильные уравнения

тең күчтүүлүк критериясы критерии равносильности

тең чоңдуктагы көп бурчтуктар
равновеликие многоугольники

тең экиге бөлүү разделить пополам

теңдемелерди графиктик чыгаруу
графическое решение уравнений

теңдемелердин бир тектүү эместиги
неоднородность уравнений

теңдемелердин карама-каршы

системасы противоположная система уравнений

теңдемелердин нормалдуу системасы
нормальная система уравнений

теңдемелердин тең күчтүүлүгү
(эквиваленттүүлүгү) равносильность
(эквивалентность) уравнений

теңдемелердин чектүү системасы
конечная система уравнений

теңдемени белгисизге карата чыгаруу
решать уравнение относительно
неизвестного

теңдемени канааттандыруу
удовлетворять уравнению

теңдемени изилдөө исследование
уравнения

теңдемени түзүү составлять уравнение

теңдемении артык (бөлөк) тамырлары
лишние корни уравнения

теңдеменин жалпы түрү общий вид
уравнения

теңдеменин тамырларын чамалоо
оценка корней уравнений

теңдеменин тартиби порядок уравнения

теңдеменин чыгарылбастыгы
неразрешимость уравнения

теңдеменин чыгарылгычтыгы
разрешимость уравнения

теңдеменин чыгарылышы решение
уравнения

теңдеменин чыгарылышынын бар

экени существование решения уравнения

теңдеш барабар тождественно равно

теңдеш ордуна коюу тождественная
подстановка

теңдеш өзгөртүү тождественное
преобразование

теңдеш чагылтуу тождественное
отображение

теңдештик тождественность

теңдештик белгиси знак тождества ($\equiv$)

теңдештик закону закон тождества

теңдештик проблемасы проблема
тождества

теңөө, барабарлоо (барабар кылуу)

приравнивать, приравнять

теореманын корутундусу вывод теоремы

теореманын негиздүүлүгү

состоятельность теоремы

теореманын тар мааниси узкий смысл
теоремы

теореманын шарты условие теоремы

теориялык-сандык функция

теоретикочисловая функция

терс сан отрицательное число

терс сандарды кемитүү вычитание
отрицательных чисел

терс (туура эмес) жооп отрицательный
(неправильный) ответ

терс чоңдук отрицательная величина

тескери пропорциялуу чоңдук величина
обратно пропорциональная

терс чыгарылыш отрицательное решение

терс эмес тамыр неотрицательный
корень

тескери амал обратное действие

тескери бөлчөк обратная дробь

тескери жылдыруу движение обратное

тескери катыш обратное отношение

тескери код обратный код

тескери көз карандылык обратная
зависимость

тескери маани обратное значение тескери
операция обратная операция

тескери пропорциялуу обратно
пропорциональный тескери санат
обратный счёт

тескери симметриялуу чагылтуу
антисим метрическое отображение

тескери симметриялуу функция
асимметрическая функция

тескери теорема обратная теорема

тескери чоңдук обратная величина

тескери чоңдуктар шкаласы шкала

обратных величин
тескери элемент обратный элемент
тескерисинен далилдөө методу метод
 доказательства от противного
тескерисинче метод менен текшерүү
 проверка методом от противного
тест-программа тест-программа
тест программасы тестовая программа
тест-таблица тест-таблица
техникалык чийме техническое черчение
тиешелүүлүк (таандыктык)
 принадлежность
тийиндинин логарифми логарифм
 частного
тийиндичин предели предел частного
тийиндини өзгөргүү (тийиндинин өзгөрүшү) изменение частного
тийишүү, жанышуу соприкосание
тийиштүүлүк катнашы соотношение
 принадлежности
тийиштүүлүк катышы отношение при
 надлежности
тик бурч прямой угол
тик бурчтук прямоугольник
тик бурчтуктун бийиктиги высота
 прямоугольника
тик бурчтуктун диагоналдары
 диагонали прямоугольника
тик бурчтуктар формуласы формула
 прямоугольников
тик бурчтуу декарттык координаталар
 прямоугольные декартовы координаты
тик бурчтуу координаталар
 прямоугольные координаты
тик бурчтуу параллелепипед
 прямоугольный параллелепипед
тик (вертикаль) сызык отвесная
 (вертикальная) линия
тик параллелепипед прямой
 параллелепипед
тик цилиндр прямой цилиндр
тикеден тике далилдөө прямое
 доказательство
тилке сымал область полособразная
 область
тилкенин жазылыгы (эни, туурасы)
 ширина полосы
типтүү маселе типовая задача
типтүү схема типовая (типичная) схема
тире сымал тиреобразный
тогуз бурчтук девятиугольник

толук аныкталган функция вполне
 определенная функция
толук иреттелген көптүк вполне
 упорядоченное множество
толук квадрат полный квадрат
толук квадраттык теңдеме полное
 квадратное уравнение
толук индукция полная индукция
толук иретке салуу упорядочение полное
толук иреттелиш полное упорядочение
толук көптүк полное множество
толук математикалык индукция полная
 математическая индукция
толук өсүндү полное приращение
толук сумматор полный сумматор
толук эмес индукция неполная индукция
толук эмес квадраттык теңдеме
 неполное квадратное уравнение
толук эмес сумма частичная сумма
толук эмес теңдеме неполное уравнение
толук эмес тийинди неполное частное
толуктук аксиомасы аксиома полноты
толуктук касиети свойство полноты
толуктук проблемасы проблема полноты
томпок бет выпуклая поверхность
томпок бурч выпуклый угол
томпок жаа выпуклая дуга
томпок көп грандык выпуклый
 многогранник
томпок көп бурчтуктар выпуклые
 многоугольники
томпок нерсе выпуклое тело
томпок область выпуклая область
томпок фигура выпуклая фигура
томпок функция выпуклая функция
топтоочу сумматор накапливающий
 сумматор
топтоп (группалап) эсептөө групповой
 счёт
топтоштуруу (топтоштуруучулук)
 сочетание (сочетательность)
топтоштуруу аксиомалары аксиомы
 сочетания
тордук түйүн сеточный узел
торчолуу номограмма сетчатая
 номограмма
төмөн жагынан жартылай
үзгүлтүксүздүк полунепрерывность снизу
төмөн жагынан чамалоо оценка снизу
төмөнкү индекс нижний индекс
төрт бурчтук четырехугольник

төрт орунду таблицалар четырехзначные
таблицы
транзитивдик закон закон
транзитивности
трапециялар формуласы формула
трапеций
трапециянын бийиктиктиги высота
трапеции
трапециянын изопериметриясы
изопериметрия трапеции
тригонометриялык көп мүчө
тригонометрический многочлен
тригонометриялык өзгөртүү
тригонометрическое преобразование
тригонометриялык сумма сумма
тригонометрическая
тригонометриялык функциялар
тригонометрические функции
тунгуч (баштапкы) функция
примитивная (первообразная) функция
тупадан-туура кийин келүүчү
непосредственно последующий
тупадан-туура мурда келүүчү
непосредственно предшествующий
турактуу көбөйтүүчү постоянный
множитель
турактуу чоңдук постоянная величина
туруктуулук шарты условие
устойчивости
тутумдаш гиперболалар сопряженные
гиперболы
тутумдаш диаметрлер сопряженные
диаметры
туунду производная
туундунун геометриялык мааниси
геометрическое истолкование
производной
туунду алуу взятие производной
туунду пропорция производная
пропорция
туундуларды эсептөө вычисление
производных
туундуну табуу находить производную
туундунун геометриялык мааниси
геометрический смысл производной
туура белгилердин саны число верных
знаков
туура келүү (ылайык келүү)
соответствие
туура келүүчү бурчтар соответственные
углы

туура көп грандык правильный
многогранник
туура ондук белгилер верные
десятичные знаки
туура өңдүү ой жүгүртүү правдоподобное
рассуждение
туура пирамида правильная пирамида
туура эмес көп бурчтук неправильный
многоугольник
туура эмес метод порочный метод
туурасынан кеткен сызык поперечная
линия
туурасынан кесилиш поперечное сечение
туурасынан кесүү тегиздиги плоскость
поперечного сечения
туюк аралык замкнутый промежуток
туюк интервал замкнутый интервал
туюк сызык замкнутая линия
туюк фигура замкнутая фигура
туюк цикл боюнча башкаруу управление
по замкнутому циклу
туюк эмес сызык незамкнутая линия
туюнтма выражение
туюнтманы жөнөкөйлөтүү упрощать
выражения
түгөтүү (бүтүрүү) методу метод
исчерпывания
түз көбөйтүндү прямое произведение
түз пропорциялаштык прямая
пропорциональность
түз сызык прямая линия
түз сызык менен тегиздиктин аралыгы
расстояние между прямой и плоскостью
түз сызык менен тегиздиктин
параллелдиги параллельность прямой и
плоскости
түз сызыктар таңгагы связка прямых
түз сызыктардын боосу пучок прямых
түз сызыктардын перпендикулярдыгы
перпендикулярность прямых
түз сызыктуу кесинди прямолинейный
отрезок
түз сызыктуу планиметр
прямолинейный планиметр
түз сызыктын кесиндилердеги
теңдемеси уравнение прямой в отрезках
түз сызыктын теңдемеси уравнение
прямой
түз теорема прямая теорема
түздөн түз байкоо прямое наблюдение
түздөн түз толуктоо прямое дополнение

түзөлмө ийри сызык спрямляемая кривая
түзөтүү (тактоо) коэффициенти
 поправочный коэффициент
түзөдүүчү мүчө поправочный член
түзүү построение
түзүү методдору методы построения
түзүүгө маселе задача на построение
түзүүнү изилдөө исследование
 построения

убакыт боюнча туунду производная по
 времени
убакыттын ченемдери меры времени
удаалаш анализ последовательный
 анализ
удаалаш бөлүү ыкмасы способ
 последовательного деления
удаалаш жакындатуу последовательное
 приближение
удаалаш жакындатуу ыкмасы способ
 последовательных приближений
удаалаш жылдыруу параллельный
 перенос
удаалаш код последовательный код
удаалаш маанилерди басып өтүү
 пробежать последовательные значения
удаалаш параллелдик метод
 последовательно параллельный метод
удаалаш чамалоо последовательная
 оценка
удаалаштык последовательность
удаалаштыктын мүчөсү член
 последовательности
удаалаштыктын предели предел
 последовательности
узатасынан кысуу продольное сжатие
узундук бирдиги единица длины
узундук (узунунан) масштабы
 продольный масштаб
узундуктарды теңештирүү

үзгүлтүксүз бөлчөккө ажыратуу
 разложение в цепную (непрерывную)
 дробь
үзгүлтүксүз бөлчөктөр алгоритми
 алгоритм непрерывных дробей
үзгүлтүксүз бөлчөктүн бөлүгү звено

түзүүчү сызык образующая линия
түйүн (өзгөчө чекиттин түрү) узел
түйүндүү чекит (сызыктын өзүн өзү
кесүү чекити) узловая точка
түркүмдүн параметри параметр
 семейства
түшүү бурчу угол падения
тышкы жаныма внешняя касательная
тыюу элементи элемент запрета

У

(салыштыруу) сравнение длин
узундуктун аддитивдиги аддитивность
 длины
узундуктун үлгүсү (эталону) эталон
 длины
узундуктун ченеми мера длины
улам жакындатуунун жыйналгычтыгы
 сходимости последовательных
 приближений
улуу разряд старший разряд
универсалдык эсептөөчү машина
 универсальная вычислительная машина
уюл полюс
уюлдук бурч полярный угол
уюлдук радиус полярный радиус
уюлдук координаталар полярные
 координаты
уюлдук координаталардагы тор сетка в
 полярных координатах
уюлдук ок полярная ось
уюлдук өзгөртүү полярное
 преобразование
уюлдук планиметр полярный планиметр
уюлдук радиус полярный радиус
уюлдук система полярная система
учёттук баа учётная цена
учёттук процент учётный процент
ушуну далилдөө талап кылынган что и
 требовалось доказать

Ү

цепной (непрерывной) дроби
үзгүлтүксүз бөлчөктүн мезгили период
 непрерывной дроби
үзгүлтүксүз көптүк непрерывное
 множество
үзгүлтүксүз сызык непрерывная линия

үзгүлтүксүз бөлчөк непрерывная (цепная) дробь
үзгүлтүксүз функция непрерывная функция
үзгүлтүксүз чагылтуу непрерывное отображение
үзгүлтүксүздүк интервалы интервал непрерывности
үзгүлтүксүздүк критериясы критерий непрерывности
үзгүлтүксүздүк методу метод непрерывности
үзгүлтүксүздүк областы область непрерывности
үзгүлтүксүздүк постулаты постулат непрерывности
үзүлүшкө учуроо претерпеть разрыв
үйрөнүүчү алгоритм обучающийся алгоритм
үстүртөн эсептөө грубый расчёт
үч адрестүү эсептөөчү машина трёхадресная вычислительная машина
үч бурчтук треугольник
үч бурчтуктар геометриясы геометрия треугольников
үч бурчтуктарта бөлүү (триангуляциялоо) тору сетка триангуляции
үч бурчтуктарга майдалоо разбиение на треугольники
үч бурчтуктарды ченөө измерение треугольников
үч бурчтуктардын конгруэнттүүлүгү

конгруэнтность треугольников
үч бурчтуктардын окшоштугу подобие треугольников
үч бурчтуктун аксиомасы аксиома треугольника
үч бурчтуктун аянты площадь треугольника
үч бурчтуктун бийиктиги высота треугольника
үч бурчтуктун жагы сторона треугольника
үч бурчтуктун закону закон треугольника
үч бурчтуктун изопериметриясы изопериметрия треугольника
үч бурчтуктун медианасы медиана треугольника
үч бурчтуктун негизи основание треугольника
үч бурчтуктун окшош элементтери сходные элементы треугольника
үч бурчтуктун орто борбору ортоцентр треугольника
үч бурчтуу тор треугольная сетка
үч мүчөлүү теңдеме трёхчленное уравнение
үч октуу эллипсоид трёхосный эллипсоид
үч орундуу сан трёхзначное число
үч шкаланын номограммасы номограмма из трёх шкал
үч эселенүү утроение
үчтүк форма троичная форма
үчтүк эреже тройное правило

Ф

факториал (алсак, к факториал деп к! = 1.2.3 ...к көбөйтүндүсүн түшүнүшөт)
 факториал
факториалаштыруу (жөнөкөй көбөйтүүчүлөргө ажыратуу)
 факторизация
 (разложение на множители)
Фибоначчи сандары числа Фибоначчи
фигуралардын конгруэнттүүлүгү
 конгруэнтность фигур
фигуралардын окшоштугу
 подобие фигур
фокусташ парабола софокусная парабола
формалдуу аксиоматика
 формальная аксиоматика

формалдуу далилдөө
 формальное доказательство
формалдуу математика
 формальная математика
формалдуу метод
 формальный метод
формалдуу чыгарылыш (чыгаруу)
 формальное решение
формуланы чыгаруу
 вывод формулы
формулировкаланган постулат
 сформулированный постулат
формулировкалоо, баяндоо
 сформулировать
функционалдык шкала
 функциональная шкала
функциядан функция (татаал функция)

функция от функции
функциялар айырмасы разность
 функции
функциялар түркүмү семейство функций
функциялар үстүнөн амалдар действие
 над функциями
функциялардын аналитикалык
берилиш жолу способ аналитического
 задания
 функций
функциялардын берилиш жолдору
 способы задания функций
функциялардын графиктин
берилишинин жолу графический способ
 задания функций
функциялык көз карандылык
 функциональная зависимость
функциянын абсолюттук минимуму
 абсолютный минимум функции
функциянын айкын түрдө берилиши
 явное задание функции
функциянын аналитикалык берилиши
 аналитическое задание функции
функциянын аналитикалык
улантылышы аналитическое
 продолжение функции
функциянын бар болуу (жашоо)
 области область существования функции
функциянын берилиши задание функции
функциянын берилүү областы область
 задания функции
функциянын графиги график функции
функциянын графиктик берилиши
 графический способ задания функции
функцияны графиги боюнча үйрөнүү

графическое изучение функции
функциянын дифференциалы
 дифференциал функции
функциянын индекси индекс функции
функциянын маанилеринин областы
 область значений функции
функциянын максимуму максимум
 функции
функциянын мезгили период функции
функциянын минимуму минимум
 функции
функциянын нөлдөрү нули функций
функциянын оң жаккы пределы предел
 функции справа
функциянын өзгөрүшү (функцияны
өзгөртүү) изменение функции
функциянын өзгөрүлүшүнүн жүрүшү
 ход изменения функции
функциянын өсүндүсү приращение
 функции
функциянын өсүшү (чоңоюшу)
 возрастание функции
функциянын секирими скачок функции
функциянын турактуулугу постоянство
 функции
функциянын туундусу производная
 функции
функциянын үзгүлтүксүздүгү
 непрерывность функции
функциянын үзгүлтүктүүлүгү
 разрывность функции
функциянын эң кичине мааниси
 наименьшее значение функции
функциянын эң чоң мааниси
 наибольшее значение функции

Ц

циклдик алгоритм циклический
 алгоритм
циклдик (айлануучу) ордуна коюу
 циклическая подстановка
цилиндрдик координаталар
 цилиндрические координаты
цилиндрдин бийиктиги высота
 цилиндра
циркуль-бөлгүч циркуль-делитель
цикуль жана сызгычтын жардамы
менен түзүү построение с помощью

циркуля и линейки
цикуль-ченегич циркуль-измеритель
цифралардын туура маанилери верные
 значения цифр
цифраларды жыйнагыч цифровой
 накопитель
цифралык берилгендер цифровые
 данные
цифралык код цифровой код
цифралык санагыч (эсептегич)
 цифровой счётчик

Ч

чагылтуу отображение
чагылтуу принциби принцип отражения
чагылтуучу фигура отображаемая фигура
чакырым верста
чамалоонун эффективдиги
 эффективность оценки
чамалоочу маани оценочное значение
чарчы кашаалар квадратные скобки
чек граница
чекит точка
чекитке карата симметрия симметрия
 относительно точки
чекитте үзгүлтүксүз функция функция,
 непрерывная в точке
чекиттердин геометриялык орду
 геометрическое место точек
чекиттердин координаталары
 координаты точек
чекиттик диаграмма точечная диаграмма
чекиттик жакындатуу точечное
 приближение
чекиттик көптүк точечное множество
чекиттин абсциссасы абсцисса точки
чекиттин аймагы окрестность точки
чекиттин аппликаты аппликата точки
чекиттин аффиксы аффикс точки
чекиттин баштапкы абалы (орду)
 начальное положение точки
чекиттин кайталанышы кратность точки
чекиттин ординатасы ордината точки
чексиз алые чекит бесконечно далекая
 точка
чексиз алыстатылган чекит бесконечно
 удаленная точка
чексиз алыстатылган элемент
 бесконечно удаленный элемент
чексиз аралык бесконечный промежуток
чексиз арифметикалык прогрессия
 бесконечная арифметическая прогрессия
чексиз интервал бесконечный интервал
чексиз кемүүчү удаалаштык бесконечно
 убывающая последовательность
чексиз кичине өсүндү бесконечно малое
 приращение
чексиз кичирейүүчү (кемүүчү)
удаалаштык бесконечно убывающая
 последовательность
чексиз кичирейүүчү функциялар
 бесконечно малые функции
чексиз кичирейүүчү чоңдук величина

бесконечно малая
чексиз кичирейүүчүлөр методу метод
 бесконечно малых
чексиз кичирейтүүчүлөрдүн анализи
 анализ бесконечно малых
чексиз көптүк бесконечное множество
чексиз мезгилсиз бөлчөк бесконечная
 непериодическая дробь
чексиз прогрессия бесконечная
 прогрессия
чексиз область бесконечная область
чексиз ондук бөлчөк бесконечная де
 сятичная дробь
чексиз (өтө) жакын маанилер беско
 нечно близкие значения
чексиз (өтө) жакындоо беспредельное
 приближение
чексиз сумма бесконечная сумма
чексиз үзгүлтүксүз бөлчөк бесконечная
 непрерывная дробь
чексиз удаалаштык бесконечная после
 довательность
чексиз чоңоюу бесконечное возрастание
чексиз чоң чоңдук величина бесконечно
 большая
чексиз чоңоючу удаалаштык бесконечно
 возрастающая последовательность
чексиз чоң функциялар бесконечно
 большие функции
чексиз чоң чоңдук бесконечно большая
 величина
чексиздик бесконечность
чектелбеген ийри сызык неограничен
 ная кривая
чектелбеген область неограниченная
 область
чектелбеген чоңдук неограниченная
 величина
чектелген интервал ограниченный
 интервал
чектелген область ограниченная область
чектелген удаалаштык ограниченная
 последовательность
чектелген чыныгы функция
 ограниченная действительная функция
чектелген функция ограниченная
 функция
чектүү айырма конечная разность
чектүү айырмаларды эсептөө
 вычисление конечных разностей

чектүү аралык конечный промежуток
чектүү бөлчөк конечная дробь
чектүү көптүк конечное множество
чектүү маани конечное значение
чектүү өзгөртүүлөр конечные преобразования
чектүү өсүндү конечное приращение
чектүү предел конечный предел
чектүү сан конечное число
чектүү сумма конечная сумма
чектүү удаалаштык конечная после-, довательность
чектүү чоңдук конечная величина
чен бирдик единица измерения
чен (өлчөм) бирдиги единица мер
ченегич сызгыч линейка измерительная
ченем (өлчөм) измерение, мера
ченемдеш (жалпы чени бар) чоңдуктар соизмеримые величины
ченемдеш эмес кесиндилер несоизмеримые отрезки
ченөө (өлчөө) измерение
четки жана ортоңку катышта бөлүү деление в крайнем и среднем отношении
четки мүчөлөрүнүн жарым суммасы полусумма крайних членов
чечилбес маселе неразрешимая задача
чечүүчү түзүлүш решающее устройство
чийменин масштабы масштаб чертежа
чокусундагы бурч угол при вершине
чоң жарым ок большая полуось
чоңдугу боюнча иретке салуу упорядочение по величине
чоңдук величина
чоңдук белги знак больше ($>$)
чоңдуктарды кошуу сложение величин
чоңдуктарды салыштыруу сравнение величин
чыгаруу жолу прием решения
чыгаруу, чыгарылыш (эсептин чыгарылышы, теңдеменин тамыры) решение
чыгаруунун үлгүсү образец решений
чыгарылма маселе разрешимая задача
чыгарылуучу (жөнөтүлүүчү) өзгөрмө выходная переменная
чыгарылуучулук шарты условие разрешимости
чыгарылышка ээ болуу иметь решение
чыгуучу команда выходная команда
чыгуучу функция выходная функция

чыныгы айтылыш истинное высказывание
чыныгы (анык) кесинди истинный отрезок
чыныгы (анык) чоңдук истинная величина
чыныгы берилгендер фактические данные
чыныгы бирдик действительная единица
чыныгы бөлүгүн ажыратуу выделение действительных частей
чыныгы коэффициент действительный коэффициент
чыныгы көрсөткүч действительный показатель
чыныгы маани истинное (вещественное) значение
чыныгы ок (чыныгы сандар огу) вещественная (действительная) ось
чыныгы өзгөрмө чоңдук действительная переменная величина
чыныгы сан действительное (вещественное) число
чыныгы сандын абсолюттук чоңдугу абсолютная величина действительного числа
чыныгы сандарды кемитүү вычитание действительных чисел
чыныгы сандардын көптүгү множество действительных чисел
чыныгы сандардын тыгыздыгы плотность действительных чисел
чыныгы сандын логарифми логарифм действительного числа
чыныгы сандын модулу модуль действительного числа
чыныгы тамыр вещественный корень
чыныгы тегиздик действительная плоскость
чыныгы терс жарым ок действительная отрицательная полуось
чыныгы түз сызык действительная прямая
чыныгы чыгарылыш вещественное решение
чыныгы чекит действительная точка
чыныгы чоңдук величина (истинная) вещественная
чыныгы функция действительная функция
чынында тең күчтүү собственно

равносильный

Ш

шардык бет шаровая поверхность
шардык сегмент шаровой сегмент
шардык сектор шаровой сектор
шардын чоң тегереги большой круг шара
шарттардын аткарылышы выполнение условий
шарттуу барабарсыздык условное неравенство
шарттуу жыйналгычтык условная сходимость
шарттуу команда условная команда
шарттуу нөл условный нуль
шарттуу өтүү условный переход
шарттуу өтүштүн командасы команда условного перехода
шарттуу экстремум условный экстремум
шартты канааттандыруу удовлетворять условию
шифрлегич (коддоочу түзүлүш) шифратор (кодирующее устройство)
штрих – пунктирлүү сызык штрих – пунктирная линия
штрихтелген штрихованный
штрихтөө сызыктары линии штриховки

Ы

ымалалаш сандар дружественные числа

Э

эвклид алгоритми эвклидов алгоритм
эвклид геометриясы эвклидова геометрия
эйлердин формулалары
(тригонометриялык функцияларды көрсөткүчтүү функция аркылуу туюнтуучу формулалары)
формулы эйлера
эквиваленттик белгиси знак эквивалентности ($=$ $>$)
эквиваленттүү (тең күчтүү) тендеме
эквивалентное (равносильное) уравнение
эквиваленттүү чексиз кичине
чоңдуктар эквивалентные бесконечно малые величины
эквиваленттүү элементтер
эквивалентные элементы
эки адрестүү команда двуадресная команда
эки бурчтук двуугольник
эки грандуу бурч двугранный угол
эки жагынан (жактан) чамалоо (чамалап билүү) двусторонняя оценка
эки жактан жакындатуу двустороннее приближение

эки ирет ордуна коюу двойная подстановка
эки ирет тануу закону закон двойного отрицания
эки кириштүү таблица таблица с двумя входами (с двойным входом)
эки көңдөйлүү конус двуполосный конус
эки маанилүү двузначный
эки маанилүү функция двузначная функция
эки маанилүүлүк двузначность
эки мүмкүндүктүн бирин тандоо выбор между двумя возможностями
эки мүчө двучлен (бином)
эки мүчөлүү (эки орундуу) двучленное (двуместное)
эки мүчөлүү тендеме двучленное уравнение
эки мүчөнүн бөлүнүүчүлүгү делимость двучлена
эки октуу двухосный
эки орундуу сан двузначное число
эки өлчөмдүү (тегиздиктеги) вектор
эки өлчөмдүү вектор двумерный
эки параметрдүү түркүм

дупараметрическое семейство
эки тегиздиктин аралыгы расстояние
 между двумя плоскостями
эки түз сызыктын аралыгы расстояние
 между двумя прямыми
эки-экиден барабар попарно равный
эки-экиден жөнөкөй сандар попарно
 простые числа
эки-экиден кесилишүү пересечение
 попарно
эки эселенген (кайаланган)
 двукратный
эки эселенген көбөйтүндү удвоенное
 произведение
эки эселөө формуласы формула удвоения
экилик бөлчөк двоичная дробь
экилик код двоичный код
экилик разряд двоичный разряд
экилик системага которуу перевод в
 двоичную систему
экилик эсептөө двоичное счисление
экинчи тартиптеги беттин теңдемеси
 уравнение поверхности второго порядка
экинчи тартиптеги ийри сызыктар
 кривые второго порядка
экинчи тартиптеги ийри сызыктардын
диаметрлери диаметры кривых второго
 порядка
экинчи тартиптеги ийри сызыктын
эксцентриситети эксцентриситет кривой
 второго
 порядка экономикалык анализ
 экономический анализ
экономико-математикалык эсептөө
 экономико-математический расчёт
экспоненциалдык функция (экспонента
же көрсөткүчтүү функция)
 экспоненциальная функция
экстремалдык касиет экстремальное
 свойство
экстремалдык маани экстремальное
 значение
экстремалдык принцип принцип
 экстремальности
экстремум (функциянын эң чоң жана эң
кичине маанилерин туюндуруучу
термин)
 экстремум
эл аралык эталондук метр
 международный эталонный метр
электрондук интегралдагыч

электронный интегратор
электрондук пантограф электронный
 пантограф
электрондук перфоратор (тешкич)
 электронный перфоратор
элементардык алгебра элементарная
 алгебра
элементардык (жөнөкөй) арифметика
 элементарная арифметика
элементардык геометрия элементарная
 геометрия
элементардык математика элементарная
 математика
элементардык өзгөртүүлөр
 элементарные преобразования
элементардык функциялар
 элементарные функции
элементтин тиешедүүлүгү
 принадлежность элемента
элестетилген геометрия воображаемая
 геометрия
эллипстин диаметрлери диаметры
 эллипса
эллипстин кичине огу малая ось эллипса
эллипстин чоң огу большая ось эллипса
эмпирикалык ийри сызык эмпирическая
 кривая
эмпирикалык формула (тажрыйба
негизинде алынган формула)
 эмпирическая
 формула
эмпирикалык функция эмпирическая
 функция
энинин масштабы поперечный масштаб
эң жакын бүтүн сан ближайшее целое
 число
эн жакын кичине маани ближайшее
 меньшее значение
эң жакын чоң маани ближайшее большее
 значение
эң жакшы жакындатуу наилучшее
 приближение
эң жогорку даража наибольшая степень
эң жогорку мүчө наивысший член
эң жөнөкөй маселе простейшая задача
эң кичине аянттуу бет поверхность
 наименьшей площади
эң кичине бөлүүчү наименьший делитель
эң кичине квадраттар методу боюнча
жакындатуу приближение по методу
 наименьших квадратов

эң кичине көрсөткүч наименьший показатель
эң кичине маани наименьшее значение
эң кыска аралык кратчайшее расстояние
эң кыска сызык кратчайшая линия
эң сонун бөлүү (сонун кесилиш) золотое деление (золотое сечение)
эң чоң жалпы көбөйтүүчү наибольший общий множитель
эң чоң жалпы чен наибольшая общая мера
эң чоң маани наибольшее значение
эң чоң предел наибольший предел
эң чоң төмөнкү чек наибольшая нижняя грань
эпсилон аймак эпсилон окрестность
эркин вектор свободный вектор
эркин параметр свободный параметр
эселик катыш кратное отношение
эселүү бурчтар кратные углы
эселүү сандар кратные числа
эсепке машыгуу вычислительный навык
эсептегич вычислитель
эсептегич (эсептөөчү) кичине машина малая счётная машина
эсептегич чоң машина большая вычислительная машина
эсептелүүчү вычисляемый
эсептеп чыгаруучу машина счётно решающая машина
эсептөө (саноо) счёт, вычисление
эсептөө борбору вычислительный центр
эсептөө математикасы вычислительная математика
эсептөө методдору методы вычисления
эсептөө практикуму вычислительный практикум
эсептөө процесси вычислительный процесс
эсептөө системасы система счисления
эсептөө системасынын негизи основание системы счисления
эсептөө системасын өзгөртүүчү преобразователь системы счисления
эсептөө схемасы схема вычисления
эсептөөгө маселе задача на вычисление
эсептөөлөр программасы программа

вычислений
эсептөөлөрдү механизациялоо механизация вычислений
эсептөөнүн ондук системасы десятичная система счисления
эсептөөнүн ондук-экилик системасы десятично-двоичная система счисления
эсептөөчү математика вычислительная математика
эсептөөчү машина вычислительная машина
эсептөөчү сызгыч счётная линейка
эсептөөчү техника вычислительная техника
эскиздик сомолоо эскизный набросок
эскиздик чийме эскизный чертёж
эсте кармап калуу (эсте тутуу) удержание в памяти
эске сактоочу түзүлүштүн көлөмү объем запоминающего устройства
эске тутма схема запоминающая схема
эсте туткуч (эсте тутуу, эстөө) память
эсте туткучу (тутуусу) бар элементтер элементы с памятью
эсте тутуу системасы система памяти (запоминающая система)
эске тутуу тездиги скорость запоминания
эсте тутуу ячейкасы ячейка памяти
эске тутуучу түзүлүштүн сыйымдуулугу емкость запоминающего устройства
эсте туткучту бөлүштүрүү распределение памяти
эсте туткучту кайрадан бөлүштүрүү перераспределение памяти
эсте туткучтун толуп кетиши переполнение памяти
эсте тутуучу элемент запоминающий элемент
эффективдүү далилдөө эффективное доказательство
эффективдүү схема эффективная схема
эффективдүү чамалоо эффективная оценка
ээлеген орду (позициясы) боюнча номерлөө поместная (позиционная) нумерация
ээр сымал бет седлообразная поверхность

Я

ячейканын номеринин коду код номера

ячейки

абсолютный, ая, -ое абсолюттук
а. максимум абсолюттук максимум
а. минимум абсолюттук минимум
а. нуль абсолюттук нөл
а. экстремум абсолюттук экстремум

А

а. -ая величина абсолюттук чоңдук
а. в. действительного числа чыныгы
сандын абсолюттук чоңдугу
а. в. комплексного числа комплекстик
сандын абсолюттук чоңдугу

а. непрерывность абсолюттук үзгүлтүксүздүк
а. ошибка абсолюттук ката
а. оценка абсолюттук чоң дугун чамалоо (баалоо)
а. погрешность абсолюттук каталык (сандын так маанисн менен жакындатылган маанисинин айырмасынын абсолюттук чоңдугу)
а. предельная погрешность абсолюттук пределдик каталык
а. сходимость абсолюттук жыйпалгычтык (жыйналуучулук)
а. точка абсолюттук чекит
а. устойчивость абсолюттук туруктуулук
а. шкала абсолюттук шкала
абсолютно большая величина абсолюттук чоң чоңдук
а. дифференцируемый абсолюттук дифференциалануучу
а. малая величина абсолюттук кичине чоңдук
а. монотонная функция абсолюттук монотондуу функция (дайыма өсүүчү же кемүүчү функция)
а. непрерывная функция абсолюттук (эч) үзгүлтүксүз функция (бир да чекитте үзгүлтүгү жок функция)
а. неприводимый многочлен абсолюттук келтирилбес көп мүчө
а. сходящаяся последовательность абсолюттук жыйналма (жыйналуучу) удаалаштык
а. с. произведение абсолюттук жыйналма (жыйналуучу) көбөйтүндү көбөйтүүчүлөрүнүн саны чексиз)
а. отклонение абсолюттук айырмалануу (кыйшаюу)
а. число абсолюттук сан (атсыз сан)
абстрактный, -ая, -ое абстрактуу (абстракттык)
а. алгебра абстракттуу алгебра (элестетилген алгебра)
а. -ая величина абстрактуу чоңдук
а. математика абстракттуу математика (ой жүгүртүп элестетилген математика)
а. система абстракттуу система
а. теория информации информациялардын абстракттуу теориясы

а. функция абстракттуу функция
а. -ое понятие абстракттуу түшүнүк
а. число абстракттуу сан абстракция математическая математикалык абстракция **абсцисса** абсцисса (чекиттин координаталарынын (декарттык же аффиндик) биринчиси, ал адатта латынь алфавитинин X тамгасы аркылуу белгиленет)
а. точка чекиттин абсциссасы
автоматизированное вычисление автоматташкан эсептөө
а. -ая замена адреса адреси автоматтык алмаштыруу
а. передача автоматтык берүү
а. сортировка автоматтык сорттоо
а. программирование автоматтык программалоо
а. регулирование автоматтык жөнгө салуу (тейлөө)
а. управление автоматтык башкаруу
аддитивная арифметика аддитивдүү арифметика
а. константа аддитивдүү константа
а. мера аддитивдүү ченем, өлчөм
а. система аддитивдүү система
а. функция аддитивдүү функция
а. -ое свойство аддитивдүү касиет
аддитивность длины узундуктун аддитивдиги (аддитивдүүлүгү)
а. объема көлөмдүн аддитивдиги (аддитивдүүлүгү)
а. площади аянттын аддитивдиги (аддитивдүүлүгү)
аддитивные величины аддитивдик чоңдуктар
адрес возврата кайтаруу адреси
а. команды команданын адреси
а. к. относительный команданын салыштырма адреси
а. начальный баштапкы адрес
а. обратный кайтуу адреси (кайра кайтуу адреси)
а. нулевой нөлүнчү адрес
аксиальный, -ая, -ое аксиалдык (октук)
а. вектор (осевой вектор) аксиалдык вектор (октук вектор) (ориентацияны өзгөрткөндө карама-каршы багытка ээ болуучу вектор, м. : 1. эки вектордун вектордук көбөйтүндүсү, 2. бурчтук ылдамдыктын

вектору а. в. болот)

- а. -ая симметрия** аксиалдык симметрия
- а. -но симметричная** система аксиалдык симметриялуу система аксиома аксиома (далилдөөсүз кабыл алынган чындык).
- а. архимеда** архимеддин аксиомасы
- а. бесконечности** чексиздик аксиомасы
- а. конгруэнтности** конгруэнттүүлүк аксиомасы (дал келүүчүлүк аксиомасы)
- а. линейной** полноты сызыктуу толуктук аксиомасы
- а. математической индукции** математикалык индукциянын аксиомасы
- а. непрерывности** үзгүлтүксүздүк аксиомасы
- а. неявная** айкын эмес аксиома
- а. о вложенных отрезках** кийиштирилген кесиндилер жөнүндө аксиома
- а. о параллельных** параллелдер жөнүндө аксиома
- а. параллельности** параллелдик аксиомасы
- а. полноты** толуктук аксиомасы
- а. разрешимости** чыгарылмалык (чечилүүчүлүк) аксиомасы
- а. треугольника** үч бурчтуктун аксиомасы
- аксиоматический, -ая, -ое** аксиомалык
- а. метод** аксиомалык метод
- а. признак** аксиомалык белги
- а. -ая система** аксиомалык система
- а. -ое построение** аксиомалык түзүү
- аксиомы арифметики** арифметиканын аксиомалары
- а. движения** жылдыруулар аксиомалары
- а. метрики** метрика аксиомалары
- а. независимости** көз каранды эместик аксиомалары
- а. порядка** тартиптер аксиомалары
- а. следования** удаалашуу (кезектешүү) аксиомалары
- а. сочетания** топтоштуруу аксиомалары
- актуально бесконечно малая** актуалдуу чексиз кичирейүүчү
- алгебра булева (буля)** будь алгебрасы
- а. векторная** вектордук алгебра
- а. комплексных чисел** комплекстик сандар алгебрасы
- а. линейная** сызыктуу алгебра
- а. множеств** көптүктөр алгебрасы
- а. отношений** катыштар алгебрасы
- а. с делением** бөлүүсү бар алгебра

а. с замыканием туюктоосу бар алгебра

- а. упорядоченная** иреттелген алгебра
- а. элементарная** элементардык алгебра
- алгебраический, -ая, -ое** алгебралык (алгебрага тийиштүү)
- а. алгоритм** алгебралык алгоритм
- а. корень** алгебралык тамыр (оң жана терс белгилүү тамыр)
- а. способ** алгебралык ыкма
- а. дробь** алгебралык бөлчөк
- а. единица** алгебралык бирдик
- а. символика** алгебралык символика
- а. сумма** алгебралык сумма
- а. формула** алгебралык формула
- а. функция** алгебралык функциялар (алгебралык амалдар менен байланышкан функциялар. Көрсөткүчтүү, логарифмдик жана даража көрсөткүчү иррационалдык сан болгон даражалуу функциялар алгебралык эмес функциялар болушат)
- а. числа** алгебралык сандар (коэффициенттери рационалдык сандар болгон алгебралык теңдемелердин тамырлары. А. с. көптүгү санаттуу экендигин Г. Кантор далилдеген)
- а. неравенство** алгебралык барабарсыздык
- а. решение** алгебралык чыгарылышы
- а. сложение** алгебралык кошуу
- а. уравнение** алгебралык теңдеме
- алгол** алгол (тез эсептөөчү машиналар үчүн программалар түзүүдө колдонулуучу универсалдык тил жана символика)
- алгоритм (алгорифм)** алгогитм – (алгорифм) (кандайдыр бир математикалык амалдын белгилүү бир тартипте аткарылышы жөнүндө алдын ала айтуу. М.: Эвклиддин алгорифми, квадраттык тамырдан чыгаруунун алгорифми ж. б.)
- алгорифм (алгоритм) деления с остатком** калдыктуу бөлүүнүн алгорифмасы (каалагандай эки сандын эң чоң жалпы бөлүүчүсүн табуу ыкмасы)
- а. извлечения квадратного корня** квадраттык тамырдан чыгаруу алгорифмасы
- а. эвклидов (евклида)** эвклид алгорифмасы

алгоритмический метод алгоритмалык метод

алфавитная информация алфавиттик информация

алфавитное кодирование алфавиттик коддоо

альтернатива (выбор между двумя возможностями) альтернатива (бирин бири

жоюучу эки мүмкүндүктүн бирин тандап алуу. Логикада А же В деп айтуу)

альтернированная сумма

альтернативдешкен сумма

альтернированное произведение

альтернативдешкен көбөйтүндү

альтиметр (высотометр) альтиметр (бийиктикти ченегич)

альфа альфа (α – грек тамгасы)

амплитуда вынужденных колебаний

аргасыз термелүүлөрдүн амплитудасы

анализ алгебраический алгебралык анализ

а. бесконечно малых чексиз

кичирейүүчүлөрдүн анализи (чексиз кичирейүүчү

чоңдуктардын өзгөрүү процесстерин, касиеттерин анализдеп үйрөнүү)

а. векторный вектордук анализ

а. диофантов диофант анализи

а. количественный сандык анализ

а. конструктивный конструктивдик анализ

аналитико-синтетический метод анализ-синтез методу

аналитический -ая, -ое аналитикалык (анализдөөгө тийиштүү)

а. метод аналитикалык метод

а. признак аналитикалык белги

а. принцип аналитикалык принцип

а. кривая аналитикалык ийри сызык

а. последовательность аналитикалык удаалаштык

а. -ое выражение функции функциянын аналитикалык туюнтмасы

а. доказательство аналитикалык далилдөө

а. задание функций функциялардын аналитикалык берилиши

а. преобразование аналитикалык өзгөрүү (өзгөртүп түзүү)

а. представление аналитикалык туюнтуу

(математикалык формула аркылуу туюнтуу)

а. решение аналитикалык чыгарылыш (тамыр)

а. уравнение аналитикалык теңдеме

антилогарифм антилогарифм (берилген а негизи боюнча логарифми берилген санга барабар болуучу сан)

апофема апофема

а. пирамиды пирамиданын апофемасы (каптал жактары туура пирамиданын кырлары

болгон тен, капталдуу үч

бурчтуктардын ар биринин бийиктиги)

а. правильного многоугольника туура көп бурчтуктун апофемасы (туура көп

бурчтуктун борборунан анын каалагандай жагына түшүрүлгөн перпендикулярдын

узундугу)

аппликата точки чекиттин аппликатаасы (мейкиндиктеги чекиттин, О оку боюнча

координаталар башталмасынан баштап ченелип коюлуучу үчүнчү координатасы)

арабская нумерация арабча номерлөө

аргумент комплексного числа

комплексстик сандын аргументи

(комплексстик сандын

радиус вектору менен ох огунун түзгөн бурчу, ал $\varphi = \text{Arg} z$ аркылуу белгиленип 2π ге

эселүү тактык менен аныкталат)

а. функции функциянын аргументи

(функциялык көз карандылык берилген кезде

каалагандай мааниге ээ болуучу көз каранды эмес өзгөрмө чоңдук)

арифметика арифметика (сандар жөнүндө түшүнүк берип, алардын үстүнөн

жүргүзүлүүчү амалдарды, ал амалдардын закон ченемдүүлүктөрүн, касиеттерин

үйрөтүүчү жана изилдөөчү илим)

а. элементарная элементардык

арифметика

арифметико-геометрическое среднее

значение арифметико-геометриялык орточо

маани (a жана b оң сандарынын арифметикалык орточо a_i жана геометриялык орточо

d_1 сандары түзүлөт; андан кийин ушул a_1 жана d , сандарынан a . о. a_2 жана g . о. d_2 сандары түзүлүп, бул процесс улантылат. Мындай түзүлгөн $\{a_n\}$ жана $\{d_n\}$

удаалаштыктары бир гана жалпы пределге ээ болот. Ошол предел a жана g нын a -г. о.

мааниси болот)

арифметический алгоритм

арифметикалык алгоритм

а. треугольник Паскаля Паскалдын арифметикалык үч бурчтугу (биномдук коэффициенттерди табуу үчүн жазылган бүтүн сандардан түзүлгөн таблица)

а. -ая дробь (простая дробь)

арифметикалык бөлчөк (жөнөкөй бөлчөк)

а. задача арифметикалык маселе

а. операция арифметикалык операция

а. прогрессия (разностная прогрессия)

арифметикалык прогрессия (айырмалык прогрессия)

а. пропорция арифметикалык пропорция ($a-b=c-d$ түрүндөгү барабардык. a . п. ны кээде айырмалык пропорция деп да коюшат)

а. -ие действия арифметикалык амалдар

а. значение арифметикалык маани

а. отношение арифметикалык катыш

а. среднее арифметикалык орточо сан ($a_1, a_2, \dots, a_n$ бир нече сандын $a.o.c.: (a_1 + a_2 + \dots + a_n):n$ болот).

а. число арифметикалык сан (каалагандай сан)

арифмометр арифмометр

(арифметикалык төрт амалды аткарууну механизациялаштырып эсептөөчү кол машина)

арккосеканс арккосеканс (косеканска тескери функция)

арккосинус арккосинус (косинуска тескери функция)

арккотангенс арккотангенс (котангенске тескери функция)

арксеканс арксеканс (секанска тескери функция)

арксинус арксинус (синуска тескери функция)

арктангенс арктангенс (тангенска тескери функция)

аркус (дуга) аркус (жаа, м.: айлананын кандайдыр бир эки чекитинин арасындагы бөлүгү)

аркфункция аркфункция

(тригонометриялык функцияга тескери функция)

Архимедова спираль Архимед спиралы (түз сызык өзүнүн белгилүү бир чекитинин

айланасында бир калыпта айланганда ошол түз сызыкты бойлоп бир калыпта жылуучу

чекит сызып өткөн ийри сызык)

ассимметрия симметриясыздык

(симметриянын жоктугу же бузулушу)

асимптота асимптота (координаталар башталмасынан улам алыстаган сайын ийри

сызыкка чексиз жакындоочу түз сызык)

а. гиперболы гиперболанын асимптотасы

а. параболическая параболалык асимптота

асимптотический, -ая, -ое асимптоталык

а. закон асимптоталык закон

а. -ая касательная асимптоталык жаныма

а. линия асимптоталык сызык

а. плоскость асимптоталык тегиздик

асимптотические линии асимптоталык сызыктар

ассоциативный (сочетательный) закон

ассоциативдик закон (топтоштуруу закону)

а. -ая алгебра ассоциативдик алгебра

а. память ассоциативдик эсте туткуч

ассоциативность объединения

множеств көптүктөрдүн биригүүсүнүн ассоциативдиги

(ассоциациялуулугу)

а. пересечения множеств көптүктөрдүн кесилишинин ассоциативдиги

а. сложения кошуунун ассоциативдиги (өз ара кошулуучу бир нече сандарды

группаларга топтоп кошуп, андан чыккан натыйжаларды кошуудан жалпы сумманын

өзгөрбөстүгү)

а. умножения көбөйтүүнүн

ассоциативдиги

аффикс комплексного числа комплекта сандын аффикси ($z = x + iy$ комплекстик

санынын x жана y боюнча хоу тегиздикте алган орду)

базис базис (1) тегиздиктеги каалагандай a вектору коллинеардуу эмес o , жана e_2 векторлору аркылуу дайыма $a = a_1e_1 + a_2e_2$ түрүндө туюнтулат, мындагы a_1 жана a_2

берилген a векторунун координаталары, ал эми e_1 жана e_2 векторлору базистери болот.

2) аралыкты ченеш үчүн атайын алынган негизги узундук)

б. ортонормальный ортонормалдуу базис (өз ара перпендикулярдуу бирдик векторлордон түзүлгөн базис)

базисный, -ая, -ое базистик

б. вектор базистик вектор

б. элемент базистик элемент

б. -ые векторы базистик векторлор

б. точки базистик чекиттери

беглый счёт тез (үстүртөн) эсептөө

бегунок жүгүрмө (логарифмдик сызгычтын жүгүрмөсү)

бездоказательное утверждение далилсиз ырастоо

Безу теорема Безу теоремасы (каалагандай көп мүчөнү сызыктуу эки мүчөгө бөлүүдө

калган калдык жөнүндө теорема)

Б. т. обобщения Безу теоремасын жалпылоо, кеңитүү

бесконечный, -ая, -ое чексиз

бесконечная арифметическая

(прогрессия) чексиз арифметикалык прогрессия

б. десятичная дробь чексиз ондук бөлчөк

б. непериодическая дробь чексиз мезгилсиз бөлчөк

б. периодическая десятичная дробь мезгилдүү чексиз ондук бөлчөк

б. последовательность чексиз удаалаштык

б. прогрессия чексиз прогрессия

б. цепная дробь чексиз үзгүлтүксүз бөлчөк

б. большая величина чексиз чоңоюучу чоңдук

бесконечно малая величина чексиз кичирейүүчү чоңдук

а. точки чекиттин аффикси

Б

б. приводимый чексиз келтирилүүчү

б. удаленный, -ая, -ое чексиз алыстатылган

б. у. -ая точка чексиз алыстатылган чекит **бесконечномерный** чексиз өлчөмдүү бесконечность чексиздик

б. актуальная актуалдуу (маанилүү) чексиздик

бесконечные непрерывные дроби

чексиз үзгүлтүксүз бөлчөктөр

беспараметровое уравнение параметрсыз теңдеме биквадрат биквадрат

биквадратный, -ая, -ое биквадраттык

б. полином биквадраттык полином

б. трёхчлен биквадраттык үч мүчө (ax^4+bx^2+c түрүндөгү ($a \neq 0, b \neq 0$) көп мүчө)

б. -ое уравнение биквадраттык теңдеме ($p=2$ кезинде $ax^{2n} + bx^n + c = 0$ теңдемеси биквадраттык теңдеме болот)

бикубическое уравнение бикубдук теңдеме ($a^{2n}+bx^n + c=0$ теңдемеси $p=3$ кезинде

бикубдук теңдеме болот)

биллион (миллиард) биллион (миллиард)

бимодальный бимодалдык (кош модалдуу)

бином (двучлен) бином (эки мүчө, кош мүчө)

биномиальный закон биномдук закон (эки мүчөгө тийиштүү) биоматематика

биоматематика (биологиялык математика)

биссектриса (биссектор) биссектриса (биссектор)

б. внешняя тышкы биссектриса

б. внутренняя ички биссектриса

б. угла бурчтун биссектрисасы (бурчтун чокусунан чыгып, ал бурчту тең экиге бөлүүчү шоола)

бит бит (экилик белги, экилик цифра, экилик разряд, экилик системада информациянын бирдиги)

ближайшее большее значение эң жакын чоң маани

б. меньшее значение эң жакын кичине

маани

б. целое число эң жакын бүтүн сан

близость величин чоңдуктардын жакындыгы

близнецы простых чисел жанаша (эгиз) жөнөкөй сандар

блок ввода-вывода киргизүү-чыгаруу блогу

б. вычислительный эсептөөчү блок

б. дифференциальный

дифференциалдык блок

б. перевода которуу (көчүрүү) блогу

б. подвижный кыймылдуу

блок блокирующая команда

блокировкалоочу команда

блок-схема программы программанын

блок-схемасы

блок-схемное программирование

блоксхемалык программалоо

боковая грань каптал грани

б. поверхность конуса конустун каптал бети

б. п. призмы призманын каптал бети

б. п. усеченного конуса кесилген конустун каптал бети

б. и. усеченной пирамиды кесилген пирамиданын каптал бети

б. сторона каптал жагы

б. ребро каптал кыры

большой, -ая, -ое чоң

б. круг шара шардын чоң тегереги (шарды борбору аркылуу өтүүчү тегиздик менен кескенде пайда болгон тегерек)

б. -ая выборка кеңири тандоо

б. вычислительная машина эсептөөчү

чоң машина

б. ось эллипса эллипстин чоң огу (эллипстин диаметрлеринин ичинен эң чоңу)

б. полуось чоң жарым ок брать интеграл интеграл алуу

б. производную туунду алуу буква

коддовая коддук тамга

б. оперативная оперативник (ишкердүү) тамга

буквенно-цифровой тамгалуу-цифралуу

буквенный код тамгалуу код

б. коэффициент тамгалуу коэффициент

б. -ое выражение тамгалуу туюнтма

б. исчисление тамгалуу эсептөө

б. уравнение тамгалуу теңдеме

Булева алгебра Буль алгебрасы

Б. а. вполне аддитивная Булдун толук аддитивдик алгебрасы

Б. вычислительная машина Буль эсептөөчү машинасы

Б. функция Буль функциясы

Б. -во переменное Буль өзгөрмөсү

бумага логарифмическая логарифмдик кагаз

б. полулогарифмическая жарым логарифмдик кагаз

б. с треугольной сеткой үч бурчтуу торчолонгон кагаз

быстродействующая электронно-счетная машина (БЭСМ) тез аракеттүү электрондук

эсептөөчү машина

быстроубывающая функция тез кемүүчү функция

В

введение в анализ анализге киришүү

в. множителя көбөйтүүчүнү киргизүү

в. параметра параметрди киргизүү

в. нового переменного жаңы өзгөрмөнү киргизүү

в. под знак корня тамыр белгисинин ичине киргизүү

в. под интегралы интеграл ичине киргизүү

в. под радикал радикал ичине киргизүү

ввод команды команда берүү

ведущая переменная жетектеме өзгөрмө

в. программа жетектеме программа

в. элемент жетектеме элемент

вектор вектор (багытталган кесинди менен туюнтулуучу чоңдук, м.: ылдамдык. күч,

ылдамдануу)

в. двумерный эки өлчөмдүү вектор (тегиздиктеги вектор)

в. единичный бирдик вектору

в. мгновенной скорости көз ирмемдеги ылдамдыктын вектору (М чекитн кыймылдуу

болгон кезде, анын $\vec{r}=f(\vec{t})$ радиус векторунун учу сызып өтүүчү ийри

сызыкка жаныма

вектор, ал $\vec{v} = \overrightarrow{dr}/dt$ аркылуу туюнтулат)

в. нулевой нөлдүк вектор (AB векторунун башталгыч (A) жана акыркы (B) учтары дал

келише, же анын узундугу нөлгө барабар болсо, нөл векторду аныктайт. Ал ар кандай

вектор менен коллинеардуу деп эсептелет)

в. параллельный параллель вектор

в. перемещения которуу вектору

в. площади аянтчанын вектору (S аянтчасынын ички бетинен сырткы бетин көздөй

багытталып, бетке перпендикуляр болуп, модулу S аянтчасынын чоңдугуна барабар

болгон вектор, ал $\vec{S}$ аркылуу белгиленет)

в. пространственный мейкиндиктик вектор

в. средней скорости орточо ылдамдыктын вектору (каалагандай чекиттин

$\overrightarrow{r(t)}$ радиус векторунун $\overrightarrow{\Delta r}$ өсүндүсүнүн Δt ич болгон катышы, б. а. $\overrightarrow{v_{cp}} = \overrightarrow{\Delta r}/\Delta t$ мында t

убакыт)

в. угловой скорости бурчтук

ылдамдыктын вектору

вектор-оператор вектор-оператор

в.-решение вектор-чыгарылыш

в.-столбец вектор-мамыча

в. функция вектор-функция

векторный, -ая, -ое вектордук

в. аргумент вектордук аргумент

в. -ая алгебра вектордук алгебра (векторлордун үстүнөн жүргүзүлүүчү амалдарды

үйрөтүүчү математиканын бөлүмү)

в. величина вектордук чоңдук (багыттуу чоңдук)

в. диаграмма вектордук диаграмма

в. сумма вектордук сумма

в. функция вектордук функция (M чекитинин 1 сызыгы боюнча жылуусунун көз

ирмемдеги $V = \frac{dr}{dt}$ ылдамдыгы t

убакытынан вектор-функция болот, анткени t нын ар

бир маанисинде v вектору белгилүү бир узундукка жана багытка ээ болот)

в. -ое исчисление вектордук эсептөө (математиканын, векторлор үстүнөн жүргүзүлгөн

амалдарды, алардын колдонулуштарын, касиеттерин изилдөөчү бөлүмү)

в. равенство вектордук барабардык (вектордук чоңдуктар катышкан барабардык)

в. решение вектордук чыгарылыш

в. сложение вектордук кошуу

в. суммирование вектордук суммалоо

в. умножение вектордук көбөйтүү

в. -ые компоненты вектордук компоненттер

величина чоңдук

в. абсолютная абсолюттук чоңдук (a саны он же нөл болсо, ушул сандын өзү, ал терс

болсо – анын карама-каршы саны. Ал $|a|$ аркылуу белгиленет, м.: $|15| = 15$; $|0| = 0$; $|-3,2| = 3,2$)

в. аддитивная аддитивдик чоңдук (бөлүктөрүнүн суммасы өзүнө барабар болгон чоңдук,

м.: узундукту бөлүктөргө бөлсөк, ал бөлүктөрдүн суммасы баштагы узундукту туюнтат. Аянт жана көлөм дагы ушул касиетке ээ болот)

в. бесконечная чексиз чоңдук

в. б. -но большая чексиз чоңоюучу чоңдук

в. б. малая чексиз кичирейүүчү чоңдук

в. вектора вектордун чоңдугу (векторду түзгөн кесиндинин узундугу)

в. вещественная чыныгы чоңдук

(мнимый бөлүгү нөл болгон чыныгы сан аркылуу

туюнтулган чоңдук)

в. дробь бөлчөктүн чоңдугу

в. направленная багытталган чоңдук

в. независимая көз каранды эмес чоңдук (каалагандай мааниге ээ боло алуучу чоңдук)

в. неоднородная бир тектүү эмес чоңдук

в. несоизмеримая ченемдеш эмес чоңдук

в. обратно пропорциональная тескери пропорциялуу чоңдук (өзүнүн чоңоюусу менен

башка бир чоңдукту кичирейтүүчү

чоңдук)

в. одноименная бир аттуу чоңдук

в. отрицательная терс чоңдук

в. переменная өзгөрмө чоңдук

в. площади аянттын чоңдугу

в. положительная оң чоңдук

в. постоянная турактуу чоңдук

в. предельная пределдик чоңдук

в. рациональная рационалдык чоңдук

в. скалярная скалярдык чоңдук

в. средняя орточо чоңдук

в. шага кадамдын чоңдугу величини

однородные бир тектүү чоңдуктар

в. соизмеримые ченемдеш (жалпы чени бар) чоңдуктар

верные десятичные знаки туура ондук белгилер

в. значения цифр цифралардын туура маанилери

вертикаль вертикаль (тик түз сызык)
вертикальная линия вертикалдык (тик) сызык

в. плоскость вертикалдык (тик) тегиздик

вертикальное направление вертикалдык (тик) багыт

вертикальные диаметры вертикалдуу (тик) диаметрлер

в. углы вертикалдуу (тик) бурчтар (өз ара кесилишүүчү эки түз сызык же эки тегиздик

аркылуу түзүлүүчү бурчтар)

верхний предел множества көптүктүн жогорку предели (көптүктүн пределдеринин эң

чоң мааниси)

в. п. интегрирования интегралдоонун жогорку предели

в. п. последовательности

удаалаштыктын жогорку предели

в. п. функции функциянын жогорку предели

верхняя оценка жогору жагынан чамалоо

в. полуплоскость үстүнкү жарым тегиздик

вершина гиперболы гиперболанын чокусу

в. конуса конустун чокусу

в. эллипса эллипстин чокусу ветви гиперболы гиперболанын тармактары гиперболанын

координаталар окторуна карата

симметриялуу бөлүктөрү)

в. параболы параболанын тармактары (параболанын симметрия огуна карата симметриялуу бөлүктөрү)

ветвление кривой ийри сызыктын тармактанышы

вещественная ось чышыгы ок (чыныгы сандар огу)

в. -ое значение чыныгы ыаани

в. решение чыныгы чыгарылыш

в. -ый корень чыныгы тамыры взаимно вертикальные өз ара вертикалдуу

в. горизонтальные өз ара горизонталдуу

в. непересекающиеся прямые өз ара кесилишпес түз сызыктар

в. обратные өз ара тескери

в. о. действия өз ара тескери амалдар (кошуу менен кемитүү, көбөйтүү менен бөлүү,

даражага көтөрүү менен тамырдан чыгаруу, логарифмдөө менен потенциялоо,

дифференциялоо менен интегралдоолор өз ара тескери амалдар болушат)

в. обратные числа өз ара тескери сандар ($a \neq 0$ болгондо a жана $1/a$ сандары.

Алардын көбөйтүндүсү 1 ге барабар. Эгер $a > 0$ болсо, $a + 1/a \neq 2$ болот)

в. однозначное соответствие өз ара бир маанилүү туура келүүчүлүк

в. о. отображение өз ара бир маанилүү чагылтуу (чагылтуунун өзү гана бир маанилүү

болбостон, ага тескери чагылтуунун дагы бир маанилүү болушу)

в. ортогональные векторы өз ара ортогоналдуу векторлор (бири бирине перпендикуляр векторлор)

в. о. плоскости өз ара ортогоналдуу тегиздиктер (өз ара перпендикуляр тегиздиктер)

в. параллельные прямые өз ара параллель түз сызыктар

в. перпендикулярные прямые өз ара перпендикуляр түз сызыктар

в. противоположные өз ара карамакаршы

в. сопряженные диаметры өз ара тутумдаш диаметрлер

в, с. направления өз ара тутумдаш ү багыттар

взаимный, -ая, -ое өз ара

в. вектор өз ара вектор
в. расположение өз ара жайгашуу
в. сокращение өз ара кыскарышуу
в. точки өз ара чекиттер
взятие производной туунду алуу
Виета формулы (Вьета формулы) Виет формулалары
визирная линия визирдик сызык
 (логарифмдик сызгычтарда шкалаларды В туташтырып, тийиштүү сандарды дал келтирүүчү сызык)
внеписанный, -ая, -ое сыртта ичтен сызылган
в. круг сыртта ичтен сызылган тегерек
в. -ая кривая сыртта ичтен сызылган ийри сызык
в. окружность сыртта ичтен сызылган айлана
внешнее касание сыртынан жанышуу
в. -няя область сырткы область
в. о. угла бурчтун сырткы областы
 (бурчтун сырткы бөлүгү, м.: бурчту түзүүчү эки шооланын сыртында калган тегиздиктин бөлүгү)
в. память сырткы эсте тутуу
в. сторона параллелепипеда параллелепипеддин сырткы бети (сырт жагы)
в. с. пирамиды пирамиданын сырткы бети (сырт жагы)
в. с. сферы сферанын сырткы бети (сырт жагы)
в. с. тетраэдра тетраэдрдин сырткы бети (сырт жагы)
в. точка сырткы чекит
вогнутая линия иймек сызык (ийилген сызык)
в. поверхность иймек бет (ичин көздөй чуңкурайган бет)
вогнутость кривой ийри сызыктын иймектиги (ийри сызыктын ар кандай бөлүгү анын каалагандай чекитиндеги жаныманын астында жатса, иймектиги төмөн багытталган, ал эми үстүндө жатса, айда иймектиги жогору багытталган болот)
в. поверхности беттин иймектиги (беттин ар кандай бөлүгү анын каалагандай чекитине

жүргүзүлгөн жаныма тегиздиктин астында жатса, беттин иймектиги төмөн караган, ал эми үстүндө жатса, анда беттин иймектиги жогору караган болот)
возведение в квадрат квадратка көтөрүү
в. в степень даражага көтөрүү
возведенный перпендикуляр тургузулган перпендикуляр
возврата точка кайрылуу чекити (ийри сызыктын багыты тескери бурулган чекит)
возвратное уравнение кайрылма теңдеме
возрастание функции функциянын өсүшү (чоңоюшу)
возрастающий, -ая, -ое өсүүчү
в. -ая последовательность өсүүчү удаалаштык
в. прогрессия өсүүчү прогрессия
в. степень өсүүчү даража
в. функция өсүүчү функция
восьмеричная система сегиздик система (негизи сегиз саны болгон эсептөө системасы)
восьмеричный разряд сегиздик разряд
восьмигранник сегиз грандык (сегиз грандуу нерсе)
восьмигранный угол сегиз грандуу бурч (бир чекит аркылуу өтүүчү, ар бир экөө кандайдыр бир түз сызык боюнча кесилишүүчү сегиз тегиздик)
восьмикратный сегиз эселүү
восьмиугольник сегиз бурчтук
вписанный, -ая, -ое ичтен сызылган
в. квадрат ичтен сызылган квадрат
в. круг ичтен сызылган тегерек
в. многогранник ичтен сызылган көп грандык
в. многоугольник ичтен сызылган көп бурчтук
в. ромб ичтен сызылган ромб
в. треугольник ичтен сызылган үч бурчтук
в. угол ичтен сызылган бурч
в. цилиндр ичтен сызылган цилиндр
в. шар ичтен сызылган шар
в. -ая ломаная ичтен сызылган сынык сызык
в. окружность ичтен сызылган айлана
в. пирамида ичтен сызылган пирамида
в. сфера ичтен сызылган сфера

в. фигура ичтен сызылган фигура
вращение вокруг оси октун айланасында буруу, айландыруу
время машинное машиналык убакыт
в. среднее орточо убакыт
в. сложения кошуу убакыты (кошуу амалын аткарууга кеткен убакыт)
в. умножения көбөйтүү убакыты (көбөйтүү амалын аткарууга кеткен убакыт)
вспомогательный делитель жардамчы бөлүүчү
в. множитель жардамчы көбөйтүүчү
в. угол жардамчы бурч
в. -ая величина жардамчы чоңдук (кандайдыр бир максат менен киргизилген кошумча чоңдук)
в. память жардамчы эсте тутуу
в. переменная жардамчы өзгөрмө
в. плоскость жардамчы тегиздик
в. средства жардамчы куралдар
в. число жардамчы сан
в. -ые вычисления жардамчы эсептөөлөр
второстепенный экинчи даражадагы (көңүлгө анчалык алынбай турган)
входное устройство кирүүчү түзүлүш
входные параметры кирүүчү параметрлер
выведение из-под знака корня тамыр белгисинен чыгаруу
вывод из-под корня тамырдан чыгаруу
в. логический логикалык корутунду
в. теоремы теореманын корутундусу
в. формулы формуланы чыгаруу
выделение действительной части чыныгы бөлүгүн ажыратуу
в. кратных корней кайталанма тамырларды ажыратуу
в. к. множителей кайталанма көбөйтүүчүлөрдү ажыратуу
в. мнимой части мнимый (жалган) бөлүгүн ажыратуу
вынесение за знак корня тамыр белгисинин сыртына чыгаруу
в. за скобки кашаанын сыртына чыгаруу
в. множителей көбөйтүүчүлөрдү чыгаруу
выполнение команд командалардын аткарылышы
в. условий шарттардын аткарылышы
выполнимость вычитания кемитүүнүн

аткарылуучулугу
в. операции операциянын аткарылуучулугу
выпрямление кривой ийри сызыктын түзөлүшү (ийри сызыкты түзөтүү)
в. окружности айлананын түзөлүшү (айлананы түзөтүү)
выпрямленная линия түзөлгөн сызык
выпрямленный (развернутый) угол түзөлгөн (жайылган) бурч
выпуклый, -ая, -ое томпок
в. угол томпок бурч
в. -ая дуга томпок жаа
в. кривая томпок ийри сызык (жалпак томпок областтын чеги же бөлүгү)
в. область томпок область (каалагандай эки чекитин бириктирүүчү түз сызыктын кесиндиси толугу менен ичинде жата турган область, м.: айлана, эллипс, үч бурчтук, төрт бурчтуктар томпок область болушат)
в. поверхность томпок бет
в. фигура томпок фигура
в. функция томпок функция
в. -ое множество томпок көптүк
в. подмножество камтылган томпок көптүк
в. тело томпок нерсе (каалагандай, эки чекитин бириктирген түз сызыктын кесиндиси толугу менен ичинде жатуучу нерсе, м.: шар, куб, цилиндр, эллипсоиддер, алардын бөлүктөрү томпок нерселер болушат)
выпуклость томпоктук
в. кривой ийри сызыктын томпоктугу (ийри сызыктын каалагандай жаасы ага жүргүзүлгөн жанымалардын астында жатса, томпоктугу жогору багытталган болот, ал эми үстүндө жатса, томпоктугу төмөн багытталган болот)
в-ые многоугольники томпок көп бурчтуктар (бардык жактары дайыма бир жагы боюнча өткөн түз сызыктын бир жагында гана жатуучу көп бурчтуктар)
выражение туюнтма (кандайдыр бир алгебралык амалдарды ичине алып, сан жана тамгалардан турат)

в. алгебраическое алгебралык туюнтма
(алгебралык амалдар менен
бириктирилген

тамгалар жана цифралардан түзүлөт)

в. аналитическое аналитикалык туюнтма

в. буквенное тамгалуу туюнтма

в. дуги градусное жаанын градустук
туюнтулушу

в. дробное бөлчөктүү туюнтма

в. дуги радианное жаанын радиандык
туюнтулушу

в. иррациональное иррационалдык
туюнтма

в. неоднородное бир тектүү эмес туюнтма

в. однородное бир тектүү туюнтма

в. подкоренное тамыр ичиндеги туюнтма

в. подынтегральное интеграл ичиндеги
туюнтма

в. радикальное радикалдык туюнтма

в. рациональное рационалдык туюнтма

высказывание айтылыш

в. количественное сандык айтылыш

высказывательная переменная айтуучу
өзгөрмө

высота конуса конустун бийиктиги

в. места орундун (жайдын) бийиктиги

в. параллелепипеда параллелепипеддин
бийиктиги

в. параллелограмма
параллелограммдын бийиктиги

в. пирамиды пирамиданын бийиктиги

в. призмы призманын бийиктиги

в. прямоугольника тик бурчтуктун
бийиктиги

в. трапеции трапециянын бийиктиги

в. треугольника үч бурчтуктун бийиктиги

в. усеченного конуса кесилген конустун
бийиктиги

в. усеченной пирамиды кесилген
пирамиданын бийиктиги

в. цилиндра цилиндрдин бийиктиги

высший разряд жогорку разряд

в. член многочлена көп мүчөнүн жогорку
мүчөсү

в. -ая алгебра жогорку алгебра (орто
мектепте окулуучу элементардык
алгебранын

кеңитилип, өркүндөтүлүп жогорку
математикалык көз караш менен
окутулушу)

в. геометрия жогорку геометрия

(элементардык геометриянын негиздерин,
Евклиддик

эмес геометриянын элементтерин жана
проективдик геометрияны өз ичине
камтыган

геометриялык курс)

в. граница абсолютной погрешности

абсолюттук каталыктын жогорку чеги

в. математика жогорку математика

(жогорку окуу жайлардын окуу планына
кирип,

аналитикалык геометрияны,
дифференциалдык жана интегралдык
эсептөөлөрдү,

ошондой эле дифференциалдык
теңдемелерди өз ичине камтуучу
математикалык

курс)

выходная команда чыгуучу команда

вычесть кемит, кемитүү

вычисление эсептөө (конкреттүү сан
маанилери бар математикалык
маселелерди,

мисалдарды чыгаруу ыкмаларынын
жыйындысы)

в. вспомогательное жардамчы эсептөө

в. интегралов интегралдарды эсептөө

в. корней тамырларды эсептөө

в. логарифмов логарифмдерди эсептөө

в. по шагам кадамдап эсептөө

в. приближенное жакындатып эсептөө

в. производных туундуларды эсептөө
(туундуларды табуу)

в. рекуррентное рекурренттик эсептөө

в. с фиксированной запятой жылбас
(козголбос) үтүр менен эсептөө

в. с учетом погрешностей каталыктарды
эске алып эсептөө

вычисленный интеграл эсептелген
интеграл

вычисляемый эсептелүүчү

вычислитель эсептегич

вычислительный, -ая, -ое эсептөө

в. практикум эсептөө практикуму

в. процесс эсептөө процесси

в. центр эсептөөчү борбор

в. -ая математика эсептөө математикасы

в. машина эсептөөчү машина

в. м. общего назначения жалпы милдетти
аткаруучу эсептөөчү машина

в. м. с плавающей запятой жылгыч

үтүрлүү эсептөөчү машина

в. м. с наборными дисками жыйналган
дискалуу эсептөөчү машина

в. схема эсептөөчү схема

в. техника эсептөөчү техника

в. -ые аксиомы эсептөөчү аксиомалар

вычисляемая функция эсептелүүчү
функция

вычитаемое кемүүчү

вычитание кемитүү (эки сандын
айырмасын табуу)

в. в уме көңүлдө кемитүү

гексаэдр гексаэдр (алты грандык, м: беш
бурчтуу пирамида, параллелепипед,
кесилген

төрт бурчтуу пирамида. Туура гексаэдр
куб болот)

гектаэдр гектаэдр

гектолитр гектолитр (жүз литр бир
гектолитр болот)

гектометр гектометр (жүз метр бир
гектометрди түзөт)

геодезический поток геодезиялык агым

г. треугольник геодезиялык үч бурчтук

г. -ая кривая геодезиялык ийри сызык

г. кривизна геодезиялык ийриликти

г. окружность геодезиялык айлана

г. параллель геодезиялык параллель

г. сеть геодезиялык торчо

г. -ие координаты геодезиялык
координаталар

геометрический метод геометриялык
метод

г. образ геометриялык түспөл

г. объект геометриялык объект

г. ряд геометриялык катар (геометриялык
прогрессиянын мүчөлөрүнөн түзүлгөн

$a + aq - aq^2 + \dots + aq^n + \dots$ чексиз сумма $|q| < 1$
кезінде г. к. жыйналма болуп, суммасы

$S = a/(1-q)$ болот, $|q| \geq 1$ кезінде г. к.
жыйналбайт)

г. смысл дифференциала

дифференциалдын геометриялык мааниси

г. с. производной туундунун

геометриялык мааниси

г. с. приращения өсүндүнүн

геометриялык мааниси

г. -ая **алгебра** геометриялык алгебра

г. задача геометриялык маселе

в. векторов векторлорду кемитүү
(векторлордун айырмасын табуу)

в. действительных чисел чыныгы
сандарды кемитүү

в. дробей бөлчөктөрдү кемитүү

в. команд командаларды кемитүү

в. комплексных чисел комплекстик
сандарды кемитүү

в. отрицательных чисел терс сандарды
кемитүү

в. почленное мүчөлөп кемитүү

Г

г. интерпретация геометриялык
интерпретация

г. прогрессия геометриялык прогрессия
(ар бир кийинки мүчөсү андан мурунку
мүчөсүн

дайыма бир гана q санына көбөйүүдөн
келип чыга турган сандардын
удаалаштыгы.

М.: a, aq, aq^2, aq^n . Мындагы q саны г. п.
бөлүмү делет. $q > 0$ кезінде $|q| > 1$ болсо, г.
п.

өсүүчү, $|q| < 1$ болсо, кемүүчү болот)

г. пропорция геометриялык пропорция

г. сумма геометриялык сумма

(векторлордун суммасынын мурдагы
аталышы)

г. фигура геометриялык фигура

г. -ие построения геометриялык түзүүлөр
(геометриялык маселелерди сызгычтын,
циркулдун ж. б. аспаптардын жардамы
менен чечүү. Мында геометриялык
маселени

кандай аспап менен чечүү керектиги
сөзсүз айтылышы керек)

г. преобразования геометриялык
өзгөртүүлөр

г. свойства геометриялык касиеттер

г. -ое доказательство геометриялык
далилдөө

г. значение геометриялык маани

г. изображение геометриялык
сүрөттөлүш (чагылдырыш)

г. и. чисел сандардын геометриялык
сүрөттөлүшү

г. истолкование геометриялык талкуулоо

г. и. дифференциала дифференциалдын
геометриялык талкууланышы

г. место точек чекиттердин геометриялык орду (белгилүү бир касиетке ээ болгон чекиттердин көптүгү. М.: бурчтун биссектрисасы – бурчтун эки жагынан бирдей

алыстыкта жаткан чекиттердин көптүгү; сфера мейкиндиктин белгилүү бир чекитинен

бирдей алыстыкта турган чекиттердин көптүгү)

г. многообразие геометриялык көп түспөлдүк

г. определение геометриялык аныктама

г. отношение геометриялык катыш

г. представление геометриялык элестетүү

г. сложение геометриялык кошуу

г. соответствие геометриялык тиешелүүлүк, туура келүүчүлүк

г. среднее значение геометриялык орточо маани ($a_1, a_2, \dots, a_n$ оң сандарынын

геометриялык орточо мааниси деп $\sqrt[n]{n}$ – даражалуу $y = \sqrt[n]{a_1 a_2 \dots a_n}$ тамырдын маанисин

айтышат)

г. тело геометриялык нерсе

геометрия геометрия (нерселердин мейкиндикте жана тегиздикте жайгашуулары жана

формулалары жөнүндөгү илим)

г. аналитическая аналитикалык геометрия (координаталар методун колдонуп,

геометриялык түспөлдөрдүн абалын, касиеттерин изилдеп үйрөтүүчү математиканын

бөлүгү)

г. Архимедова Архимед геометриясы

г. дифференциальная дифференциалдык геометрия

г. Евклида Евклид геометриясы («түз сызыкта жатпаган чекит аркылуу ал түз сызыкка

бирден ашпаган параллель түз сызык жүргүзүүгө болот» деген аксиомага негизделген

геометрия. Орто мектепте окулган геометрия, Евклид геометриясы. Мында үч

бурчтуктун ички бурчтарынын суммасы турактуу чоңдук болот)

г. кругов и сфер тегеректер жана сфералар геометриясы

г. метрическая метрикалык геометрия

г. наглядная көрсөтмөлүү геометрия

г. на плоскости тегиздиктеги геометрия

г. на поверхности беттеги геометрия

г. на сфере сферадагы геометрия

г. начертательная чийме геометрия

г. плоскостной тегиздиктер геометриясы

г. плоская жалпак геометрия

г. подобия окшоштук геометриясы

г. положения (проективная геометрия)

абалдын геометриясы (проективдик геометрия)

г. проективная проективдик геометрия

г. пространственная мейкиндиктик геометрия

г. треугольников үч бурчтуктар геометриясы

г. трёхмерная үч өлчөмдүү геометрия

г. сферическая сфералык геометрия

г. элементарная элементардык геометрия

гипербола гипербола

г. кубическая кубдук гипербола

г. параболическая параболалык гипербола

г. равнобочная тең капталдуу гипербола

г.равносторонняя тең жактуу гипербола

гиперболоид вращения айлануу

гиперболоиди (гиперболаны октун айланасында

айландыруудан пайда болгон бет)

г. в. двуполый (двуполостный) эки көңдөйлүү айлануу гиперболоиди (гипербола

өзүнүн чыныгы огунун айланасында айлануудан түзүлгөн бет)

г. однополый (однополостный) бир көңдөйлүү

гиперболоид (гипербола өзүнүн мнимый огунун айланасында айлануусунан түзүлгөн

бет)

гиперболы софокусные фокусташ гиперболалар

гипотеза гипотеза (кандайдыр бир илимий божомол)

г. допустимая мүмкүн болуучу гипотеза **гипотенуза** гипотенуза

гладкость линии сызыктын жылмалыгы

горизонтальный, -ая, -ое горизонталдык (жердин ушул ордундагы бетине параллелдик)

г. асимптота горизонталдуу асимптота
г. линия горизонталдуу сызык
г. ось горизонталдуу ок
г. плоскость горизонталдуу тегиздик
г. проекция горизонталдуу проекция
г. таблица горизонталдуу таблица
г. -ые диаметры горизонталдуу диаметрлер
готовальня **готовальня** (чийүү аспабы)
градус градус (жалпак бурчтун чени)
г. дуговой жаалык градус
г. угловой бурчтук градус
градусная величина угла бурчтун градустук чоңдугу
Грама определитель Грам аныктагычы (функциялардын $\{\varphi_n\}$ системасынан түзүлгөн

$$a_{ij} = \int_{\alpha}^{\beta} \varphi_i(x) \varphi_j dx$$
 тин $\|a_{ij}\|$ матрицасынын аныктагычы)
граница чек
Габсолютной погрешности абсолюттук каталыктын чеги
г. верхняя жогорку чеги
г. корней тамырлардын чеги
г. нижняя төмөнкү чеги
г. относительной погрешности салыштырма каталыктын чеги
г. погрешности каталыктын чеги
г. точная верхняя дал (даана) жогорку чек
г. т. нижняя дал (даана) төмөнкү чек
г. функции, верхняя функциянын жогорку чеги
грань 1. грань, 2. чек г. боковая каптал грани
г. двугранного угла эки грандуу бурчтун грани
г. многогранника көп грандыктын грани
г. нижняя наибольшая эң чоң төмөнкү чек
график график (координаталары, берилген функцияны аныктоочу

дальнометр аралык ченегич (аралыкты ченөөчү курал)
данные числовые сандык маалыматтар (берилгендер)
двенадцатиричная дробь он экилик бөлчөк
д. система счисления он экилик эсептөө системасы

теңдемени
 канааттандырган чекиттердин геометриялык орду)
г. гиперболической функции гиперболалык функциянын графиги
г. дробно-линейной функции бөлчөктүү-сызыктуу функциянын графиги
г. квадратного трёхчлена квадраттык үч мүчөнүн графиги
г. логарифмической функции логарифмалык функциянын графиги
г. показательной функции көрсөткүчтүү функциянын графиги
г. уравнений теңдемелердин графиги
г. функции функциянын графиги
графический, -ая, -ое графиктик
г. метод графиктик метод
г. способ графиктик ыкма
г. с. задания функции функциянын графиктик берилиши
г. -ая запись графиктик жазуу
г. -ие вычисления графиктик эсептөөлөр (ар кандай маселелердин чыгарылыштарын график аркылуу табуу ыкмалары, м.: графиктик кошуу, көбөйтүү, теңдемелердин тамырларын табуу, дифференциалдоо, интегралдоо ж. б.)
г. изучение функции функцияны графиги боюнча үйрөнүү
г. исследование график боюнча изилдөө
графическое решение уравнений теңдемелерди графиктик чыгаруу
греческая система счисления гректик эсептөө системасы
громоздкая формула абдан татаал (кымбат) формула
грубая оценка оркойгон (одоно) чамалоо
г. ошибка оркойгон (одоно) ката
г. -ый расчёт үстүртөн эсептөө

Д

двоичная дробь экилик бөлчөк
д. система счисления эсептөөнүн экилик системасы
двоичный делитель экилик бөлүүчү
д. код экилик код
двойной индекс кош индекс
д. корень кош тамыр
д. пересчёт эки ирет (кайра) эсептөө

д. угол кош бурч

д. разрядность кош разряддуулук
двугранный угол эки грандуу бурч
двузначный, -ая, -ое 1) эки орундуу, 2) эки маанилүү

д. -ая переменная эки маанилүү өзгөрмө

д. функция эки маанилүү функция (x аргументинин бир эле маанисинде $y = f(x)$ функциясынын y_1 жана y_2 эки мааниге ээ болушу)

д. -ое число эки орундуу сан
двузначность эки маанилүүлүк, эки орундуулук

двукратный корень эки кайталанган тамыр

двупараметрический, -ая, -ое эки параметрлүү

д. -ое семейство эки параметрлүү түркүм
двустороннее приближение эки жактуу жакындашуу

д. -няя оценка эки жактуу чамалоо

д. поверхность эки жактуу бет

двуугольник эки бурчтук

двуугольник сферический сфералык эки бурчтук

двухадресная команда эки адрестүү команда

двухзначный эки маанилүү

двухмерный эки өлчөмдүү

двухосный эки октуу

двучлен (бином) эки мүчө

д. первой степени биринчи даражадагы эки мүчө

двучленное сравнение эки мүчөлүү салыштыруу

д. уравнение эки мүчөлүү теңдеме

дедуктивное исчисление дедуктивдик эсептөө

д. умозаключение дедуктивдик ойлоонун корутундусу

дедуктивный метод дедуктивдик метод (жалпы корутундуларга таянып, айрым корутундуларга келүү аркылуу түшүндүрүү методу)

дедукция дедукция (жалпы түшүнүктөн айрым түшүнүккө келүү аркылуу ой жүгүртүүнүн (далилдөөнүн) методу)

действие амал (м.: арифметикалык төрт амал: кошуу, кемитүү, көбөйтүү, бөлүү амалдары)

д. второй степени экинчи баскычтагы

амал

д. вычитания кемитүү амалы (эки сандын айырмасын табуу амалы)

д. деления бөлүү амалы (эки сандын тийиндисин табуу амалы)

д. обратное тескери амал

д. первой степени биринчи баскычтагы амал

д. противоположное карама-каршы амал

д. -я алгебраические алгебралык амалдар

д. над числами сандар үстүнөн амалдар

д. над функциями функциялар үстүнөн амалдар

д. сложения кошуу амалы (сумманы табуу амалы)

д. умножения көбөйтүү амалы (көбөйтүндүнү табуу амалы)

действительный корень чыныгы тамыр

д. коэффициент чыныгы коэффициент

д. -ая величина чыныгы чоңдук

д. единица чыныгы бирдик

д. ось чыныгы ок

д. переменная величина чыныгы өзгөрмө чоңдук

д. прямая чыныгы түз сызык

д. точка чыныгы чекит

д. функция чыныгы функция

д. часть комплексного числа комплекстик сандын чыныгы бөлүгү ($z = x + iy$ комплекстик

санынын ушул алгебралык формасындагы мнимый i бирдигин тутпаган x саны, ал

$x = \operatorname{Re} z$ аркылуу белгиленет)

д. число (вещественное число) чыныгы сан (кийинки учурда математикалык адабиятта

көбүнчө биринчиси колдонулат)

декартова координата декарттык координата

д. координатная система декарттык координаттык система

д. ось декарттык ок

декаэдр декаэдр (он грандык, он тегиздик менен чектелген нерсе)

декодирование сигналов сигналдарды декоддоо (кайра коддоо)

декодирующая схема декоддоочу (кайра коддоочу) схема

д. -ее устройство декоддоочу (кайра коддоочу) түзүлүш

декремент (степень убывания)

декремент (кемүү даражасы)

д. логарифма логарифмдин декременти

деление (действие) бөлүү (амал)

д. без остатка калдыксыз бөлүү

д. на части бөлүктөргө бөлүү

д. в крайнем и среднем отношении четки

жана ортоңку катышта бөлүү (a чоңдугун x

жана $a-x$ эки бөлүккө, мындагы x чоңдугу

а менен $a-x$ тин геометриялык орточо

чоңдугу болгудай кылып бөлүү)

д. комплексных чисел комплекстик

сандарды бөлүү

д. многочлена көп мүчөнү бөлүү

д. полиномов полиномдорду бөлүү

д. с остатком калдыктуу бөлүү

д. чисел сандарды бөлүү

делимое бөлүнүүчү

делимость бөлүнүүчүлүк

д. двучлена эки мүчөнүн бөлүнүүчүлүгү

д. многочленов көп мүчөлөрдүн

бөлүнүүчүлүгү

д. чисел сандардын бөлүнүүчүлүгү

делители многочлена көп мүчөнүн

бөлүүчүлөрү

дельта-окрестность дельта-аймак

д. -функция дельта-функция

$$(\delta(x) = \begin{cases} 0, & \text{эгерде } x \neq 0, \\ \infty, & \text{эгерде } x = 0 \text{ болсо,} \end{cases}$$

барабардыгы менен аныкталуучу функция)

десятигранник он грандык

десятиугольник он бурчтук

десятичный, -ая, -ое ондук

д. знак ондук белги

д. логарифм ондук логарифм (негизи үчүн он саны алынган логарифм)

д. разряд ондук разряд

д. счётчик ондук счётчик (эсептегич)

д. -ая дробь ондук бөлчөк (бөлүмү он же ондун даражалары болгон бөлчөк. М.: $23/10$,

$57/100$, $85/1000$ ж. б.; алар, 2 , 3 ; $0,57$;

$0,085$ болуп ондук, жүздүк. миңдик ж. б. үлүштөр

аркылуу жазылат)

д. д. бесконечная чексиз ондук бөлчөк

(бөлчөктүн ондук орундарында жалаң гана тогуз

болбогон, чексиз көп цифралар турган ондук бөлчөк)

д. д. периодическая мезгилдүү ондук

бөлчөк (жөнөкөй бөлчөктү ондук бөлчөккө

айландырганда бир же бир нече цифра

улам чексиз жолу кайталана берүүчү

бөлчөк.

Мезгили кашаага алынып жазылат, М.: $1/3=0,(3)$; $5/6=0,8(3)$; $1/7=0,(142857)$ ж. б.).

десятичная запись ондук жазылышы

д. система ондук система

д. с. счисления эсептөөнүн ондук

системасы

десятичное измерение ондук ченем

(ченөө, өлчөө)

детерминант (определитель)

детерминант (аныктагыч)

д. второго порядка экинчи тартиптеги

детерминант (элементтери эки мамычага,

эки сапка жайгашкан детерминант)

дециметр дециметр (метрдин ондон бир

бөлүгү)

д. квадратный квадраттык дециметр

(жагы бир дециметр болгон квадраттын

аянты)

диагонали многоугольника көп

бурчтуктун диагоналдары

д. параллелепипеда параллелепипеддин

диагоналдары

д. призмы призманын диагоналдары

д. прямоугольника тик бурчтуктун

диагоналдары

д. ромба ромбанын диагоналдары

диагональ главная башкы диагональ

диаграмма диаграмма

д. в виде ломаной сынык сызык

түрүндөгү диаграмма

д. в виде столбцов мамыча түрүндөгү

диаграмма

д. векторная вектордук диаграмма

д. круговая тегерек диаграмма

д. ромбовидная ромб сыяктуу диаграмма

диаметр диаметр

д. главный башкы диаметр

д. круга тегеректин диаметри

д. конического сечения конустук

кесилиштин диаметри

д. окружности айлананын диаметри

д. площади аянттын диаметри (аянтта

жатуучу жана бири биринен эң алыс

туруучу эки

чекиттин арасындагы аралык)

д. тела нерсенин диаметри (нерсенин

бири биринен эң алыс турган эки чекиттин

арасындагы аралык

диаметрально противоположный

диаметралдык карама-каршы

диаметры гиперболы гиперболанын диаметрлери (гиперболанын тутумдаш хордаларын

анын борбору аркылуу өтүп туташтыруучу кесиндилер)

д. кривых второго порядка экинчи тартиптеги ийри сызыктардын диаметрлери

д. круга тегеректин диаметрлери

д. параболы параболанын диаметрлери (параболанын огуна параллель сызык)

д. сферы сферанын диаметри (сферанын чоң айланаларынын диаметрлери)

д. шара шардын диаметрлери (шардын чоң тегеректеринин диаметрлери)

д. эллипса эллипстин диаметрлери (эллипстин параллель хордаларынын дал ортолору

аркылуу өтүүчү түз сызыктардын кесиндилери)

дидокаэдр дидокаэдр (грандары эки эселенген он эки грандык, б. а. жыйырма төрт

грандык)

Диофантов анализ Диофант анализи

Д. -вы приближения Диофанттык жакындашуулар

Д. уравнения Диофант теңдемелери

директриса директриса (эллипс, гипербола, параболалардын чокуларына карата

түрдүүчө абалда жайгашып, алардын окторуна перпендикулярдуу болушкан түз сызыктар)

д. параболы параболанын директрисасы

д. гиперболы гиперболанын директрисасы

д. эллипса эллипстин директрисалары **дискретный, -ая, -ое** дискреттик (түзүлүштүү, үзгүлтүктүү, айрым бөлүктөрдөн

түзүлгөн)

д. процесс дискреттик процесс

д. -ая величина дискреттик чоңдук (үзгүлтүктүү чоңдуктарга ээ болуучу чоңдук)

д. группа дискреттик группа

дискриминант дискриминант (айырмалоочу, ажыратуучу)

д. алгебраического уравнения

алгебралык теңдеменин дискриминанты

д. квадратичной формы квадраттык форманын дискриминанты

д. квадратного уравнения квадраттык теңдеменин дискриминанты ($ax^2 + vx + c = 0$

квадраттык теңдеменин дискриминанты $D = b^2 - 4ac$ болот)

д. кубического уравнения кубдук теңдеменин дискриминанты

д. -ное уравнение дискриминанттык теңдеме

диспропорция диспропорция

дистрибутивный, -ая, -ое

дистрибутивдик

д. (распределительный) закон

дистрибутивдик (бөлүштүрүү) закону

дифференцирование дифференциалоо (берилген функциянын туундусун табуу)

д. по частям бөлүктөп дифференциалоо

д. почленное мүчөлөп дифференциалоо

д. численное сандык дифференциалоо

длина интервала интервалдын узундугу

д. кривой ийри сызыктын узундугу

д. ломаной сынык сызыктын узундугу

д. окружности айлананын узундугу

д. отрезка кесиндинин узундугу

д. периода дроби бөлчөктүн мезгилинин узундугу

доверительный интервал ишенимдүү интервал

додекаэдр додекаэдр (он эки грандык, туура көп грандыктарга таандык болгон беш

типтеги көп грандыктардын бири)

д. ромбический ромбалык

доказательство аналитическое аналитикалык далилдөө

д. арифметическое арифметикалык далилдөө

д. геометрическое геометриялык далилдөө

д. классическое классикалык (эң сонун) далилдөө

д. конструктивное эң айкын (түзүү аркылуу) далилдөө

д. методом дедукции дедукция методу

менен далилдөө

д. методом индукции индукция методу
менен далилдөө

д. наглядное көрсөтмөлүү далилдөө

д. нестрогое даана эмес далилдөө

д. от противного карама-каршысынан
далилдөө

д. прямое тикеден тике далилдөө

д. синтетическое синтездик далилдөө

д. строгое даана далилдөө

д. существования бар экендигин
далилдөө

доказуемость далилденгичтик

доля десятичная – ондон бир үлүшү

доля единицы бирдин үлүшү (бирдин n
бөлүгү $\frac{1}{n}$ түрүндөгү бөлчөк. Алсак 1 дин
алтынчы үлүшү $\frac{1}{6}$ болот)

доля сотая жүздөн бир үлүшү

доля тысячная миңден бир үлүшү

доопределение аныктай түшүү, кошумча
аныктоо

дополнение до полного квадрата толук
квадратка чейин толуктоо

д. множества көптүктүн толуктоосу

д. ортогональное ортогоналдык толуктоо

д. прямое түздөн түз толуктоо

д. элемента элементти толуктоо

дополнительный, -ая, -ое множитель
кошумча көбөйтүүчү

д. отрезок кошумча кесинди

д. член кошумча мүчө

д. угол кошумча (толуктоочу) бурч

д. -ая дуга кошумча (толуктоочу) жаа

д. линия кошумча сызык

д. -ое исследование кошумча изилдөө

допустимое значение мүмкүн болгон
маани

д. изменение мүмкүн болгон өзгөрүү

д. преобразование мүмкүн болгон
өзгөртүү

допустимые пределы мүмкүн болгон
пределдер

допущение деп эсептөө, жоромолдоо

д. ложное жалган айтуу, жалган
жоромолдоо

достаточная точность жетиштүү тактык

достаточно большой жетишерлик чоң

д. малое значение жетишерлик кичине
маани

д. м. число жетишерлик кичине сан

достаточность жетиштүүлүк

достаточный признак жетиштүү белги

дробная величина бөлчөктүү чоңдук
(бөлчөк аркылуу туюнтулуучу чоңдук)

д. степень бөлчөктүү даража

д. функция бөлчөктүү функция

д. часть действительного числа чыныгы
сандын бөлчөктүү бөлүгү (x санынын өзү
менен, анын $[x]$ бүтүн бөлүгүнүн
айырмасы: $x - [x]$, x тин бөлчөктүү бөлүгү
 $\{x\}$ аркылуу

белгиленет. Демек $x = [x] + \{x\}$ болот. М.:
 $\{5,28\} = 0,28$; М.: $\{-6\frac{3}{4}\}$

дробно-линейная функция бөлчөктүү
сызыктуу функция

д. -л. подстановка бөлчөктүү-сызыктуу
ордуна коюу

д. -рациональное выражение бөлчөктүү-
рационалдык туюнтма

дробное выражение бөлчөктүү туюнтма

дробь конечная чектүү бөлчөк

д. неправильная буруш бөлчөк

д. непрерывная (цепная) үзгүлтүксүз
бөлчөк

д. несократимая кыскарбас бөлчөк

д. обратная тескери бөлчөк

д. обыкновенная (простая) кадимки
(жөнөкөй) бөлчөк

д. периодическая мезгилдүү бөлчөк

д. правильная дурус бөлчөк

д. простая (обыкновенная) жөнөкөй
(кадимки) бөлчөк

д. регулярная регулярдык бөлчөк

д. смешанная аралаш бөлчөк

д. сократимая кыскарма бөлчөк

д. чисто периодическая таза (нагыз)
мезгилдүү бөлчөк

дуга жаа

д. выпрямляемая түзөтүлмө жаа

д. кривой ийри сызыктын жаасы

д. неспрямляемая түзөлбөс жаа

д. спрямляемая түзөлмө жаа

дуговая минута жаалык минута

д. секунда жаалык секунда

дуговой градус жаалык градус

д. радиан жаалык радиан

дюжина дюжина (12 даана бир дюжинаны
түзөт)

Евклидов алгоритм Евклид алгоритми
(эки бүтүн сандын, ошондой эле бир өзгөрмөлүү

эки көп мүчөнүн эң чоң орток бөлүүчүсүн табуучу метод)

единица бирдик, бир

е. длины узундук бирдиги

е. дуги жаанын бирдиги

е. измерения чен (өлчөм) бирдиги

е. линейная сызыктуу бирдик

е. масштаба масштаб бирдиги

е. меры чен бирдиги

е. объема көлөмдүн бирдиги

е. площади аянттын бирдиги

е. разряда разряддын бирдиги

е. счёта санаттын бирдиги

единичный, -ая, -ое бирдик

е. вектор бирдик вектор (модулу бирге барабар болгон вектор)

е. угол бирдик бурч

е. шар бирдик шар (радиусу бирге барабар

Е

болгон шар)

единообразие бир түспөлдүк

единичный отрезок жалгыз кесинди

единственность жалгыздык, бирөө гана экендик

е. остатка калдыктын жалгыздыгы

е. решения чыгарылыштын жалгыздыгы, тамырдын жалгыздыгы

е. соответствия туура келүүчүлүктүн жалгыздыгы

единственный пример жалгыз мисал

е. элемент жалгыз элемент

емкость запоминающего устройства

эске тутуучу түзүлүштүн сыйымдуулугу

естественный порядок табигый ирет

е. п. выполнения команд командаларды аткаруунун табигый ирети

е. треугольник табигый үч бурчтук

е. -ая граница табигый чек

е. область определения табигый аныкталуу область

Ж

живая математика кызыктуу математика

забава математическая математикалык оюн-тамаша (оюн-зоок)

зависимая величина көз каранды чоңдук (башка бир чоңдукка карата өзгөртүп туруучу

чоңдук)

з. переменная көз каранды өзгөрмө

зависимость линейная сызыктуу көз карандылык

з. обратная тескери көз карандылык

з. прямая түз көз карандылык

з. рациональная рационалдык көз карандылык

з. функциональная функциялык көз карандылык

зависимые случайные величины

көзкаранды кокустук чоңдуктар

задание неявное айкын эмес берилиш

з. функции функциянын берилиши

з. явное айкын берилиш

заданный, -ая, -ое в неявном виде айкын

З

эмес түрдө берилген

з. в параметрическом виде параметрдик түрдө берилген

з. интеграл берилген интеграл

з. интервал берилген интервал

з. -ая степень точности тактыктын берилген даражасы

з. функция берилген функция

з. -ое направление берилген багыт

з. уравнение берилген теңдеме

задача маселе

з. линейная сызыктуу маселе

з. на вычисление эсептөөгө маселе

з. на движение жылдырууга маселе

з. на доказательство далилдөөгө маселе

з.на построение түзүүгө маселе

з. на пропорциональное деление

пропорциялаш бөлүүгө маселе

з. на простое тройное правило жөнөкөй үчүлтүк эрежеге маселе

з. на сложное тройное правило татаал

үчүлтүк эрежеге маселе

3. неопределенная аныкталбаган маселе

3. об удвоении куба кубду эки эселөө маселеси

3. определенная аныкталган маселе

3. прикладная практикада (турмушта) колдонуучу маселе

3. простейшая эң жөнөкөй маселе

3. элементарной геометрии элементардык геометриянын маселеси

задачник маселелер жыйнагы

задуманное число ойлонулган сан

заем из старшего разряда жогорку

разряддан карыздап алуу

закон ассоциативный (закон сочетательный) ассоциативдик закон (топтоштуруу закону)

3. а. для умножения көбөйтүү үчүн ассоциативдик закон

3. биномиальный биномдук (кош мүчөлүк) закон

3. малых чисел кичине сандар закону

3. обратимости групп группалардын кайрылмалык закону

3. преобразования өзгөртүү закону

3. симметрии симметрия закону

3. -ы сохранения сакталуу закондору

3. тождества тендештик закондору

3. -ы сокращения кыскартуу закондору
замена переменных өзгөрмөлөрдү алмаштыруу

замкнутый, -ая, -ое туюк

3. интервал туюк интервал (учтары да өзүнө таандык интервал, б. а. сегмент)

3. контур туюк контур (тегиздикти ички жана сырткы бөлүктөргө бөлүүчү туюк ийри сызык)

3. параллелепипед туюк параллелепипед

3. промежутки туюк аралык

3. шар туюк шар

3. -ая линия туюк сызык

3. область туюк область (бардык пределдик чекиттери өзүнө таандык болгон область)

3. сфера туюк сфера

3. фигура туюк фигура

запись десятичная ондук жазылыш

3. на ленту лентага жазуу

3. поперечная туурасынан жазуу

3. продольная узунунан жазуу

3. рядом катарына жазуу

запоминающая схема эске тутма схема
запятая плавающая жылгыч үтүр (ары-бери жылып тура турган үтүр)

3. фиксированная жылбас үтүр

зеркально равные фигуры күзгүдөгүдөй барабар фигуралар

3. симметричная точка күзгүдөгүдөй (күзгүлүү) симметриялуу чекит

зеркальное отображение күзгүдөгүдөй чагылтуу

знак белги

3. абсолютной величины абсолюттук чоңдуктун белгиси

3. больше чоңдук белги ($>$)

3. включения камтылуу белгиси ($\subset$)

3. вычитания кемитүүчү беги ($-$)

3. деления бөлүү белгиси ($:$, $/$)

3. десятичный ондук белги

3. дизъюнкции дизъюнкция белгиси ($\vee$ ал «же» деп окулат)

3. дробь бөлчөк белгиси ($--$)

3. значительно больше бир кыйла чоңдук белгиси ($>>$)

3. 3. меньше бир кыйла кичинелик белгиси ($<<$)

3. интеграла интегралдын белгиси ($\int$)

3. корня тамырдык белги ($\sqrt{\quad}$)

3. меньше кичине белги ($<$)

3. неравенства барабарсыздык белгиси ($\neq$)

3. обратный тескери белги

3. объединения биригүү белгиси ($\cup$)

3. пересечения кесилиш белгиси ($\cap$)

3. подобия окшоштук белги ($\sim$)

3. противоположный карама-каршылык белги

3. равенства барабардык белги ($=$)

3. радикала радикал белгиси ($\sqrt{\quad}$)

3. следования келип чыгат белгиси ($=>$)

3. сложения кошуу белгиси ($+$)

3. суммирования суммалоо белгиси (Σ)

3. тождества тендештик белгиси ($\equiv$)

3. умножения көбөйтүү белгиси ($\cdot$ же $\times$)

3. эквивалентности эквиваленттик белгиси ($=>$)

знакопеременный, -ая, -ое белгиси өзгөрмө

3. полином белгиси өзгөрмө полином

3. -ая функция белгиси өзгөрмө функция

3. -ое отображение белгиси өзгөрмө

чагылтуу

з. произведение белгиси өзгөрмө көбөйтүндү

знаменатель бөлүм

з. дроби бөлчөктүн бөлүмү (бөлчөк сызыгынын астында турган сан)

значащая цифра маани берүүчү цифра

з. ц. приближенного числа

жакындатылган сандын маани берүүчү цифралары

значащий разряд маани берүүчү разряд

значение истинное чыныгы (анык) маани

з. корня действительное тамырдын чыныгы мааниси

з. к. мнимое тамырдын мнимый (жалган) мааниси

з. крайнее четки маани

з. максимальное максималдык маани

з. наибольшее эң чоң маани

избыточная информация артык информация

извлечение корня тамырдан чыгаруу (даражага көтөрүү амалына тескери алгебралык

амал. a санын n даражалуу тамыры деп n – даражасы a га барабар болуучу, б. а. $x^n = a$ болгон x санын айтышат)

изменение команд командаларды өзгөртүү

и. разности айырманы өзгөртүү, айырманын өзгөрүшү

и. суммы сумманы өзгөртүү, сумманын өзгөрүшү

и. функции функциянын өзгөрүшү, функцияны өзгөртүү

и. частного тийиндини өзгөртүү, тийиндинин өзгөрүшү

измерение 1) ченөө, өлчөө, 2) ченем, өлчөм

и. величин чоңдуктарды ченөө

и. на местности жер бетинде ченөө

и. неточное так эмес ченөө

и. приближенное жакындатылган ченем, жакындатылган ченөө

и. радианное радиандык ченем, радиандык өлчөм

и. точное так ченөө, так өлчөө

и. угловое бурчту ченөө (бурчтун чени)

измеримая величина ченемдүү чоңдук

з. наименьшее эң кичине маани

з. начальное башталгыч маани

з. приближенное жакындатылган маани

з. среднее орточо маани

з. табличное таблицалык маани

з. текущее өзгөрмө маани

з. функции, наибольшее функциянын эң чоң мааниси

з. ф., наименьшее функциянын эң кичине мааниси

з. чередующееся кезектешме маани

з. экстремальное экстремалдык маани

значность числа сандын маани берүүчүлүгү (сандын маани берүүчү цифраларынын саны)

золотое деление (з. сечение) эң сонун бөлүү (сонун кесилиш)

И

и. функция ченемдүү функция

и. -ое множество ченемдүү көптүк

и. на множестве E E көптүгүндө ченемдүү (ченелүүчү)

изображение аналитическое

аналитикалык сүрөттөлүш

и. геометрическое геометриялык сүрөттөлүш

изолированная линия обочолонгон сызык (өзгөчө сызык)

из-под знака белгиси астынан

из-под знака радикала тамыр белгисинин астынан

из-под знака интеграла интеграл белгисинин астынан

икосаэдр икосаэдр (туура үч бурчтуу 20 граны, 30 кыры, 12 чокусу бар; ар бир чокусунда

5тен кыры кошулган туура жыйырма грандык. Икосаэдрди кырынын узундугу a

болсо, анын көлөмү $\frac{5}{12}(3 + \sqrt{5}) \times a^3 = 2,1817a^3$ кубдук бирдикке барабар болот)

икс икс (x тамгасынын аталышы)

именованное число аттуу сан (м.: 5 га – 5 гектар; 18 см – 18 сантиметр; 9 м² – 9 квадрат метр)

иметь решение чыгарылышка ээ болуу

и. смысл мааниге ээ болуу

индуктивное доказательство

индукциялык далилдөө

и. исследование индукциялык изилдөө

и. определение индукциялык аныктама

и. рассуждение индукциялык талкуулоо

индуктивность индукциялуулук

(индукцияга негизделген, индукция

методун

пайдалануучу)

индуктивный вывод индукциялык

тыянак

и. метод индукциялык метод (окшош

айрым фактыларга таянуу аркылуу жалпы

корутундуга келтирүүчү метод)

индукция индукция

и. неполная толук эмес индукция

и. полная толук индукция

интеграл интеграл (аянтты, көлөмдү,

беттин аянтын, ийри сызыктын жаа,

сынын

узундугун, өзгөрмө күч белгилүү бир

убакыт ичинде аткарган жумушту эсептөө

зарылчылыгынан келип чыккан

математикалык анализдин негизги

түшүнүктөрүнүн

бири)

и. алгебраический алгебралык интеграл

и. криволинейный ийри сызыктуу

интеграл

и. многократный көп кайталанма

интеграл

и. многомерный көп өлчөмдүү интеграл

интегрирование интегралдоо (берилген

функция боюнча анын туңгучун

(интегралын)

табуу)

и. заменой переменного өзгөрмө

чоңдугун алмаштырып интегралдоо

и. методом подстановки ордуна коюу

методу менен интегралдоо

и. по параметру параметр боюнча

интегралдоо

и. по частям бөлүктөп интегралдоо

и. почленное мүчөлөп интегралдоо

и. рациональных функций рационалдык

функцияларды интегралдоо

и. численное сандык интегралдоо

интервал интервал ($a < x < b$

барабарсыздыгын канааттандыруучу

бардык x тин

маанилеринин көптүгү, ал (a, b) аркылуу

белгиленет, a жана b чекиттери

интервалга

таандык эмес)

и. бесконечный чексиз интервал

и. доверительный ишенимдүү интервал

и. интегрирования интегралдоо

интервалы

и. конечный чектүү интервал

и. монотонности монотондуулук

интервалы

и. неограниченный чектелбеген

интервал

и. непрерывности үзгүлтүксүздүк

интервалы

и. ограниченный чектелген интервал

и. о. открытый чектелген ачык интервал

и. полуоткрытый жартылай ачык

интервал

информатика (информации) теория

научной информатика (илимий

информациялар

теориясы)

иррациональная величина

иррационалдык чоңдук

и. дробь иррационалдык бөлчөк

и. -ое выражение иррационалдык

туюнтма

исключение неизвестного белгисизди

жоюу

и. параметра параметрди жоюу

и. последовательное удаалаш жоюу

и. постоянных турактууларды жоюу

искомая величина изделүүчү чоңдук

(маселенин шартын же берилген

теңдемени

канааттандыруучу чоңдук)

и. фигура изделүүчү фигура

и. -ый неизвестный изделүүчү белгисиз

и. параметр изделүүчү параметр

и. -ое значение изделүүчү маани

и. число изделген (изделүүчү) сан

исследование задачи маселени изилдөө

и. системы системаны изилдөө

и. уравнения теңдемени изилдөө

исследуемый пример изилденүүчү мисал

истинный, -ая, -ое чыныгы, анык

и. отрезок чыныгы кесинди

истинная величина чыныгы чоңдук

и. длина чыныгы узундук

и. таблица чыныгы таблица

и. -ое высказывание чыныгы айтылыш

и. значение чыныгы маани
и. множество чыныгы көптүк
исходный, -ая, -ое алгачкы, адепки
исходная величина алгачкы чоңдук,
 адепки чоңдук
и. задача алгачкы маселе
и. область алгачкы область
и. система алгачкы система
и. схема алгачкы схема
и. точка алгачкы чекит
и. функция алгачкы функция
и. -ое значение алгачкы маани
и. решение алгачкы чыгарылыш
и. уравнение алгачкы теңдеме
итерационный, -ая, -ое итерациялык
и. метод итерациялык методу

катет катет
к. прилежащий жанаша жаткан катет
к. противолежащий карты жаткан катет
квадрант квадрант (өз ара перпендикуляр
 эки октун кесилишинен түзүлгөн төрт тик
 бурчтун бири)
квадрат квадрат (бир сандын өзүнө
 өзүнүн көбөйтүлүшү: $a-a=a^2$)
к. вписанный ичтен сызылган квадрат
к. полный толук квадрат
к. разности айырманын квадраты
к. описанный сырттан сызылган квадрат
к. произведения көбөйтүндүнүн
 квадраты
к. расстояния аралыктын квадраты
квадратное уравнение квадраттык
 теңдеме
к. у. неполное толук эмес квадраттык
 теңдеме
к. у. общее жалпы квадраттык теңдеме
к. у. полное толук квадраттык теңдеме
к. у. приведенное келтирилген
 квадраттык теңдеме
квадратные скобки чарчы кашаалар
квадратный, -ая, -ое квадраттык
к. километр квадраттык километр
 (аянттын чен бирдиги, жактары бир
 километр болгон
 чарчынын аянты)
к. корень квадраттык тамыр
к. метр квадраттык метр (жагы бир метрге
 барабар болгон чарчынын аянты)
квадратура квадратура 1) берилген

и. процесс итерациялык процесс
и. -ая величина итерациялык чоңдук
и. процедура итерациялык процедура
и. формула итерациялык формула
итерация итерация (кандайдыр бир
 математикалык амалды бир нече ирет
 кайталоонун
 натыйжасы, м.: берилген функциядан
 жаңы функция түзүү)
и. последовательная удаалаш
 итерациялоо
и. простая жөнөкөй итерация
и. сложная татаал итерация
и. сходящаяся жыйналма итерация
итерирование итерациялоо

К

фигуранын аянтын квадраттык бирдикте
 туюнтуучу сан; 2) аянты берилген
 жалпак фигуранын аянтына барабар
 чарчыны түзүү;
 3) аянтты же аныкталган интегралды
 эсептөө
к. криволинейного сектора ийри
 сызыктуу сектордун квадратурасы (анын
 аянтын
 эсептөө)
к. круга тегеректин квадратурасы (аянты
 ошол тегеректин аянтына барабар болгон
 чарчыны түзүү. М.: циркуль жана
 сызгычтын, жардамы менен аянты
 берилген
 тегеректин аянтына барабар болуучу
 чарчыны түзүүгө болбойт)
к. площадей аянттардын квадратурасы
килограмм килограмм
километр километр
код дополнительный кошумча
код к. знака белгинин коду
к. номера ячейки ячейка номеринин коду
к. обратный тескери код
к. операции операция коду
к. опознавательный таануучу код
к. параллельный параллель код
к. последовательный удаалаш код
к. прямой түз код
к. смешанный аралаш код
кодирование сигналов сигналдарды
 коддоо
кодированное слово коддолгон сөз

кодированные данные коддолгон
маалыматтар

кодированный десятичный сумматор

коддуу (коддолгон) ондук сумматор

кодировка коддоо

кодирующая схема коддоочу схема

кодовая буква коддук тамга

кодовый преобразователь коддук кайра
өзгөртүүчү

к. символ коддук символ

колебание поперечное туурасынан
термелүү

к. синусоидальное синусоидалык
термелүү

к. функции функциянын термелүүсү

к. ф. на сегменте функциянын
сегменттеги термелүүсү (функциянын
сегменттеги дал

жогорку чеги менен дал төмөнкү
чегинин айырмасы)

количественная мера сандык ченем,
өлчөм

к. м. информации информациянын
сандык ченеми

количественное отношение сандык
катыш

к. соотношение сандык катнаш,
байланыш

к. число сандык сан

количество информации информациялар
саны

коллинеарное движение коллинеардуу
жылдыруу

коллинеарность векторов векторлордун
коллинеардуулугу (параллель түз
сызыктарда же бир гана түз сызыкта
жайгашкан векторлор)

коллинеарные векторы коллинеардуу
векторлор

команда условная шарттуу команда

к. условного перехода шарттуу өтүштүн
командасы

к. управления башкаруу командасы

комбинаторика комбинаторика (чектүү
көптүктөрдүн, б. а. белгилүү бир сандагы
нерселердин, м.: сандардын,
тамгалардын геометриялык
фигуралардын түрлүүчө

комбинацияларынын үстүнөн
жүргүзүлүүчү кээ бир амалдарды
үйрөтүүчү

математиканын бөлүмү)

комбинаторный анализ комбинатордук
анализ

комбинация комбинация (бир нече
сандардын же элементтердин орундарын
алмаштырып, байланыштарын өз ара
шарттап топтоштуруу)

к. знаков белгилердин комбинациясы

к. линейная сызыктуу комбинация

коммутативный, -ая, -ое коммутативдик

к. (переместительный) закон

коммутативдик (орун алмаштыруу) закону

коммутативность сложения кошуунун

коммутативдиги

к. умножения көбөйтүүнүн

коммутативдиги

комплексный корень комплекстик тамыр
(м.: көп мүчөнүн же теңдеменин
комплекстик

тамыры)

к. -ая алгебра комплекстик алгебра

к. величина комплекстик чоңдук

к. единица комплекстик бирдик

к. область комплекстик область

к. переменная комплекстик өзгөрмө

к. плоскость комплекстик тегиздик

к. прямая комплекстик түз сызык

к. функция комплекстик функция

к. -ое значение комплекстик маани

к. число комплекстик сан (a жана b
чыныгы сандар болуп, i мнимый бирдиги
 $i^2 = -1$

барабардыгынан аныкталган кезде
 $z = a + ib$ түрүндөгү сан, бул алгебралык
формасы.

Эгер ρ радиус вектору, φ аргумента
болсо, $z = \rho(\cos\varphi + i\sin\varphi)$ тригонометриялык
формада

же $z = \rho e^{i\varphi}$ көрсөткүчтүү формада да
берилет)

комплексно-сопряженные функции
комплекстик тутумдаш функциялар
(чыныгы

бөлүктөрү барабар болуп, мнимый
бөлүктөрү белгилери боюнча карама-
каршы

болушкан комплекстик өзгөрмөлүү эки
функция)

конечная алгебра чектүү алгебра

к. величина чектүү чоңдук

к. дробь чектүү бөлчөк

к. математика чектүү математика
к. последовательность чектүү удаалаштык
к. прогрессия чектүү прогрессия
к. разность чектүү айырма
к. система аксиом аксиомалардын чектүү системасы
к. с. уравнений теңдемелердин чектүү системасы
конечно-дифференцируемая функция чектүү-дифференциаланма функция
к.-разностное уравнение чектүү-айырмалуу теңдеме
конечное значение чектүү маани
к. множество чектүү көптүк
к. объединение чектүү биригүү
к. подмножество чектүү камтылган көптүк
к. приращение чектүү өсүндү
к. суммирование чектүү суммалоо
к. уравнение чектүү теңдеме
к. число чектүү сан
к. -ый предел чектүү предел
к. промежуток чектүү аралык
к. -ые разности чектүү айырмалар
конец вектора вектордун учу
к. интервала интервалдын учу
к. левый сол учу
к. правый оң учу
к. промежутка аралыктын учу
к. сегмента сегменттин учу
к. траектории траекториянын учу
константа константа (турактуу чоңдук)
к. аддитивная аддитивдик константа
к. логическая логикалык константа
к. переадресации кайра адрестөө константасы
конус конус
к. асимптотический асимптоталык конус
к. второго порядка экинчи тартиптеги конус
к. касательных жанымалар конусу
к. круговой тегерек конус
к. наклонный жантайып конус
к. прямой тик конус
к. эллиптический эллипстик конус
концентрические окружности борбордош айланалар
концы отрезка кесиндинин учтары
координата точки чекиттин координатасы

координатный, -ая, -ое координаталык
к. вектор координаталык вектор
к. треугольник координаталык үч бурчтук
к. угол координаталык бурч
к. -ая линия координаталык сызык
к. ось координаталык ок
к. плоскость координаталык тегиздик
к. шкала координаталык шкала
корень арифметический арифметикалык тамыр
к. вещественный чыныгы тамыр
к. из единицы бирдин тамыры
к. квадратный квадраттык тамыр
к. кубический кубдук тамыр
к. мнимый мнимый тамыр
к. однократный бир кайталанган тамыр
к. посторонний бөлөк (чет) тамыр
к. приближенный жакындатылган тамыр
к. простой жөнөкөй тамыр
корни квадратного уравнения квадраттык теңдемелердин тамырлары
к. кубического уравнения кубдук теңдемелердин тамырлары (кубдук теңдемелери барабардыкка айландыруучу сандар)
к. многочлена көп мүчөнүн тамыры (x тин $p_n(x)=0$ көп мүчөсүн нөлгө айландыруучу маанилери)
коэффициент коэффициент (тамгалуу алгебралык туюнтмалардагы сандык көбөйтүүчү, өзгөрмө чоңдуктун алдындагы турактуу тамгалык көбөйтүүчү, М.: $5ab^2$ туюнтмасында к. 5, ал эми $ax^2+bx+c=0$ квадраттык теңдемеде a менен b коэффициент.
 Пропорция к., кысуу менен созуу к., гомотетия к., сыяктуулар кездешет)
к. биномиальный биномдук коэффициент
кратное отношение эселүү катыш
к. число эселүү сан
кратность кайталангычтык, кайталаныш, эселик
к. корня тамырдын кайталангычтыгы
к. нуля нөлдүн кайталанышы
к. точки чекиттин кайталанышы
кратный корень кайталанма тамыр
к. нуль кайталанма нөл
кратчайшее расстояние эң кыска аралык
кратчайшие линии эң кыска сызыктар

круглая скобка тегерек кашаа
к. -ый прямой цилиндр тик тегерек цилиндр
круговой, -ая, -ое тегерек, тегеректик
к. конус тегерек конус
к. сегмент тегеректик сегмент
к. сектор тегеректик сектор
к. -ое преобразование тегеректик (айланма) өзгөртүү
к. свойство айлануучу касиет
кружок математический математикалык ийрим (кружок)
кубический, -ая, -ое корень кубдук тамыр
к. метр кубдук метр (m^3 - ченөөнүн метрдик системасында көлөмдү ченөө

үчүн

колдонулуучу бирдик, ал кыры 1 м болгон кубдун көлөмүн туюнтат)
к. -ая единица кубдук бирдик
к. функция кубдук функция
к. -ое уравнение кубдук теңдеме (үчүнчү даражадагы алгебралык теңдеме)
кусочно-линейная функция бөлүктүү сызыктуу функция
к.-непрерывная функция бөлүктүү-үзгүлтүксүз функция
к.-монотонный бөлүктүү-монотондуу
к.-постоянная функция бөлүктүү-турактуу функция

Л

линейка измерительная ченегич сызгыч (масштабдарга бөлүнгөн сызгыч)
л. масштабная масштабдык сызгыч
л. счётная эсептөөчү сызгыч
линейный, -ая, -ое сызыктуу
л. двучлен сызыктуу эки мүчө
л. масштаб сызыктуу масштаб
л. планиметр сызыктуу планиметр
л. угол сызыктуу бурч
линейная алгебра сызыктуу алгебра (алгебранын чектүү өлчөмдөгү сызыктуу мейкиндиктерде сызыктуу өзгөртүүлөрдү үйрөтүүчү бөлүгү, анын негизги тармактары:
матрицалар теориясы, формалар (алсак, квадраттык), инварианттар теориясы болот)
л. функция сызыктуу функция (биринчи даражалуу теңдеме аркылуу берилген функция,
алсак $y=ka + b$. $Ax+By+C=0$ функциялары. С. ф. графики дайыма түз сызык болот. С. ф. деп аталышы ушуга байланыштуу)
л. -ое интерполирование сызыктуу интерполяциялоо
л. неравенство сызыктуу барабарсыздык
л. однородное уравнение сызыктуу бир тектүү теңдеме
л. преобразование сызыктуу өзгөртүү
л. сглаживание сызыктуу тегиздөө
л. -ые координаты сызыктуу координаталар
линия координатная координаталык сызык

л. кратчайшая эң кыска сызык
л. ломаная сынык сызык
л. наклонная жантык сызык
л. непрерывная үзгүлтүксүз сызык
л. перпендикулярная перпендикуляр сызык
л. плоская жалпак сызык
л. прямая түз сызык
л. пунктирная пунктирлүү сызык
л. равноделящая тең бөлүүчү сызык (биссектриса)
л. равноотстоящая бирдей алыстыкта туруучу сызык
л. числовая сан сызыгы
лишние корни уравнения теңдемелени артык тамырлары (бөлөк тамырлары)
логарифм логарифм
л. двоичный экилик логарифм
л. десятичный ондук логарифм
л. натуральный натуралдык логарифм (негизи e саны болгон логарифм)
л. произведения көбөйтүндүнүн логарифми
л. частного тийиндинин логарифми
л. числа сандын логарифмасы
логарифмирование логарифмалоо
логарифмический, -ая, -ое логарифмалык
л. -ая таблица логарифмалык таблица (сандардын логарифмаларынын иреттүү таблицасы)
л. функция логарифмалык функция (көрсөткүчтүү функцияга тескери функция)
л. шкала логарифмалык шкала

логика двузначная кош маанилүү логика
л. математическая математикалык
 логика
логический, -ая, -ое логикалык
л. -ая константа логикалык константа
л. машина логикалык машина
л. операция логикалык операция
л. ошибка логикалык ката
л. сумма логикалык сумма
л. форма логикалык форма
л. частотная характеристика логикалык
 жыштыктык мүнөздөгүч

л. -ое исчисление логикалык эсептөө
л. отрицание логикалык тануу
л. произведение логикалык көбөйтүндү
л. сложение логикалык кошуу
л. умножение логикалык көбөйтүү
ломаная линия сынык сызык
луч (полупрямая) 1) геометрияда –
 шоола, жарым түз сызык 2) физикада – нур
л. противоположный карама-каршы
 шоола
лучевая проекция шоолалык проекция

М

максимальный, -ая, -ое максималдык
м. -ое значение максималдык маани
максимум абсолютный абсолюттук
 максимум
м. безусловный сөзсүз болуучу (шартсыз)
 максимум
м. относительный салыштырмалуу
максимум нестрогий даана эмес
 максимум
м. строгий даана максимум
м. условный шарттуу максимум
м. функции функциянын максимуму
 $(y = f(x))$ функциясы үчүн x_0 дун $[x_0 - \delta, x_0 + \delta]$
 аймагындагы бардык x тер үчүн дайыма
 $f(x_0) > f(x)$ барабарсыздыгы орундалса,
 анда
 $f(x)$ функциясы x_0 чекитинде
 максимумга ээ болот)
малая величина кичине чоңдук
м. вычислительная машина эсептегич
 кичине машина
м. ось кичине ок
м. о. гиперболы гиперболанын кичине огу
м. о. эллипса эллипстин кичине огу
м. счётная машина эсептөөчү кичине
 машина
малость второго порядка экинчи
 тартиптеги кичинелик
малый интервал кичине интервал
мантисса мантисса (ондук логарифмдин
 бөлчөк бөлүгү; N санын 10^n ге көбөйтүүдөн
 же
 бөлүүдөн анын логарифминин
 мантиссасы өзгөрбөйт, м.: 2000 дин жана
 0,002 нин

мантиссалары 0,3010 болуп, барабар
 болушат, анткени $\lg 2000 = 3,3010$ $\lg$
 $0,002 = \bar{2},3010$.
 Мында 3 жана $\bar{2}$, логарифмдин
 мүнөздөгүчтөрү)
массив адресов (количество
последовательных адресов) адрестер
массива (иреттүү
 адрестердин саны)
м. перфокарт перфокарталар массиви
массовая операция массалык операция
м. -ое вычисление массалык эсептөө
м. обслуживание массалык тейлөө
масштаб масштаб (чен бирдиктин
 узундугу)
м. линейный сызыктуу масштаб
м. отображения чагылтуу масштабы
м. поперечный эң масштабы
м. продольный узундук масштабы
м. произвольный эрктүү (каалагандай)
 масштаб
м. чертежа чийменин масштабы
масштабный, -ая, -ое масштабдык
м. множитель масштабдык көбөйтүүчү
м. отрезок масштабдык кесинди
м. -ая линейка масштабдык сызгыч
м. -ые единицы масштаб бирдиктери
 (масштабдык бирдиктер)
математика математика
м. высшая жогорку математика
м. вычислительная эсептөөчү математика
м. прикладная практикада колдонулуучу
 математика
м. чистая таза (накта) математика
м. элементарная элементардык
 математика

математический, -ая, -ое математикалык

м. анализ математикалык анализ, талдоо

м. аппарат математикалык аппарат

м. метод математикалык метод

м. ребус математикалык ребус

м. сборник математикалык жыйнак

м. -ая абстракция математикалык

абстракция

м. бесконечность математикалык

чексиздик

м. биология (биометрия) математикалык

биология (биометрия)

м. величина математикалык чоңдук

м. игра математикалык оюн

м. индукция математикалык индукция

м. логика (теоретическая логика)

математикалык логика (теориялык

логика)

м. модель математикалык модель

м. символика математикалык символика

м. смекалка математикалык тапкычтык

м. статистика математикалык статистика

м. школа математикалык мектеп

(көрүнүктүү математиктердин

жетекчилиги астында

математиканын белгилүү бир тармагын

дүйнөлүк масштабда өнүктүрүшкөн

математиктердин тобу)

м. экономика (эконометрия)

математикалык экономика (эконометрия)

м. -ие знаки математикалык белгилер

(математикалык түшүнүктөрдү,

сүйлөмдөрдү,

амалдарды жазууда колдонулуучу

шарттуу белгилер, м.: кошуу, кемитүү,

көбөйтүү,

бөлүүнүн, параллелдиктин,

перпендикулярдыктын, тамырдын,

абсолюттук чоңдуктун,

барабардык же барабарсыздыктын, чоң,

же кичинеликтин, туундунун,

дифференциалдын, интегралдын ж. б.

белгилери)

м. модели математикалык моделдер

м. олимпиады математикалык

олимпиадалар

м. парадоксы математикалык

парадоктор (күтүлбөгөн жаңылыш ой

жүгүртүү аркылуу

$2 = 4$ же $5 = 4$ сыяктуу туура эмес

тыянакка келип калуулар)

м. развлечения и игры математикалык

зоок-кечелер жана оюндар (мыкты

ойлоочу,

жакшы ыктарды, кызыктуу

чыгарылыштарды талап кылуучу ар

түрдүү көнүгүүлөр

жана маселелер)

м. софизмы математикалык софизмдер

(математикалык парадокска

келтирүүчү ой жүгүртүүлөр) **м. таблицы**

математикалык таблицалар (сандардын

логарифмдеринин, көбөйтүндүлөрүнүн,

квадраттарынын, кубдарынын,

тамырларынын, тескери

чоңдуктарынын, тригонометриялык

функциялардын,

алардын логарифмдеринин ж. б. иреттүү

таблицаалары)

м. -ое исследование

математикалык изилдөө

м. моделирование математикалык

моделдөө

машина автоматическая автоматтык

машина

м. вычислительная эсептөөчү машина

м. в. универсальная универсалдык

эсептөөчү машина

м. дискретного действия дискреттүү

иштөөчү машина

м. д. д. специализированная

адистештирилген дискреттүү иштөөчү

машина

м. счётная санагыч машина (эсептегич

машина)

м. счётно-решающая эсептеп чыгаруучу

машина

м. числовая сандык машина

м. цифровая цифралык машина

м. электронная электрондук машина

м. -ая математика машиналык

математика

м. -ое время машиналык убакыт

медиана медиана

м. тетраэдра тетраэдрдин (үч бурчтуу

пирамиданын) медианасы (тетраэдрдин

чокусу

менен ага карамакаршы гранинын

оордук борборун туташтыруучу түз

сызыктын

кесиндиси. Тетраэдрдин торт медианасы

бир чекитте кесилишет)

м. треугольника үч бурчтуктун чокусу менен ага карты жагынан дал ортосун туташтыруучу түз сызыктын кесиндиси. Үч бурчтуктун үч медианасы бир чекитте кесилишет)

мера ченем, өлчөм

м. величины чоңдуктун чени (өлчөмү)

м. величины чоңдуктун маанисинин ченеми (өлчөмү)

м. длины узундук ченеми

м. информации информация ченеми

м. плотности тыгыздык ченеми

м. поверхности беттин ченеми

м. точности тактыктын ченеми

м. угловая бурчтук чен (өлчөм)

меридиан меридиан

м. нулевой нөлдүк меридиан

м. угловая бурчтук чен (өлчөм)

меридианный круг меридиандык тегерек

меры веса салмактын ченемдери

м. времени убакыттын ченемдери

м. емкости сыйымдуулук ченемдери

м. объемов көлөмдүн ченемдери

место геометрическое геометриялык орун

м. центров борборлордун орду

метод аналогии аналогия (окшоштук) методу

м. бесконечно малых чексиз кичирейүүчүлөр методу

м. вращения буруу методу

м. геометрических мест геометриялык орундар методу

м. группировки группалоо методу

м. доказательства далилдөө методу

м. д. от противного тескерисинче далилдөө методу

м. изображений сүрөттөөлөр методу

м. индукции индукция методу

м. исключения жоюп салуу методу

м. итерации итерация методу (улам кайталоо методу, м.: кандайдыр бир белгилүү процессти улам-улам кайталай итерациялап) берүү аркылуу улам тагыраак натыйжага жетишүү)

м. касательных жанымалар методу

м. квадратных корней квадраттык тамырлар методу

м. комбинированный комбинацияланган

(айкалышкан) метод

м. координат координаталар методу

м. ломаных сынык сызыктар методу

м. наименьших квадратов эң кичине квадраттар методу

м. неопределенных коэффициентов аныкталбаган коэффициенттер методу

м. параметрический параметрдик метод

м. подстановки ордуна коюу методу

м. проб сыноо методу

м. простой итерации жөнөкөй итерация методу

м. текущих кесүүчүлөр методу

м. сравнения салыштыруу методу

м. суммирования суммалоо методу

м. хорд хордалар методу

методика математики математиканын методикасы

м. преподавания математики математиканы окутуу методикасы

м. -ды вычисления эсептөө методдору

м. качественные сапаттык методдор

м. численного решения сан түрүндө чыгаруу методдору

метр метр 1) метрдик системада узундуктун чен бирдиги, 1791-жылы Париждин илимдер Академиясы тарабынан кабыл алынган, ал Париждин географиялык меридианынын чейрегинин он миллиондон бир бөлүгүнө барабар; 2) узундукту ченөөчү аспап

миллиметр миллиметр

м. квадратный квадраттык миллиметр

миллиметровая бумага миллиметрдик кагаз

миллион миллион (10^6 саны)

миля миля (деңиз м. – 1852 метр; географиялык м. – 7420 метр)

минимизация площади аянтты минимумдаштыруу

минимизирующая последовательность минимумдаштыруучу удаалаштык

минимум минимум (эң кичине)

м. абсолютный абсолюттук минимум

м. локальный локалдык минимум

м. относительный салыштырмалуу минимум

м. условный шарттуу минимум

м. функции функциянын минимуму

минус минус, алуу белгиси (терс белги, кемитүү амалын жана терс сайды белгилөө үчүн

колдонулуучу белги)

минута минута 1) градустун $1/60$ бөлүгү, 2) сааттын $1/60$ бөлүгү

м. дуговая жаалык минута

м. угловая бурчтук минута

младший член многочлена көп мүчөнүн кенже мүчөсү (төмөнкү даражадагы мүчөсү)

мнимый, -ая, -ое мнимый (жалган)

м. корень мнимый тамыр

м. -ая величина мнимый чоңдук (жалган чоңдук, $i = \sqrt{-1}$ бирдигине көбөйтүлгөн чоңдук)

м. единица мнимый бирдик (жалган бирдик)

м. ось мнимый ок : м. часть мнимый (жалган) бөлүгү

м. -ое значение мнимый (жалган) маани

м. -ые корни мнимый тамырлар

многогранник көп грандык

м. вписанный ичтен сызылган көп грандык

м. неправильный туура эмес көп грандык

м. описанный сырттан сызылган көп грандык

м. -ки выпуклые томпок көп грандыктар (толугу менен каалагандай градарынын тегиздигинин бир гана жагында жаткан көп грандыктар, алар мейкиндикти эки бөлүккө бөлүшөт I (ички жана тышкы) т. к. г. грандары томпок көп бурчтуктар болушат) **м. правильные** туура көп грандыктар (бардык грандары бирдей туура көп бурчтуктар

болушкан жана бардык чокуларындагы көп грандуу бурчтары өз ара барабар болушкан

көп грандыктар. Евклиддик мейкиндикте беш түрдүү туура көп грандык бар, алар; тетраэдр, куб, октаэдр, додекаэдр жана икосаэдрлер)

м. п. выпуклые томпок туура көп грандыктар

м. описанные сырттан сызылган көп грандыктар

м. подобные окшош көп грандыктар

м. равновеликие тең чоңдуктагы көп грандыктар

м. равноставленные бирдей көп грандыктар

многогранный угол көп грандуу бурч (бир чекитте кесилише турган тегиздиктер

аркылуу түзүлгөн бурч)

многоугольник көп бурчтук

м. вписанный ичтен сызылган көп бурчтук

м. неправильный туура эмес көп бурчтук

м. описанный сырттан сызылган көп бурчтук

м. правильный туура көп бурчтук

м. равновеликие тең чоңдуктагы көп бурчтуктар

многочлен линейный (первой степени) сызыктуу (биринчи даражадагы) көп мүчө

м. разложимый ажыратылма көп мүчө

м. симметрический симметриялуу көп мүчө

м. тригонометрический

тригонометриялык көп мүчө

множество көптүк, жыйын, топ (аныктамасыз берилген алгачкы түшүнүктөрдүн бири, ал

ар кандай элементтердин жыйындысы)

м. бесконечное чексиз көптүк (элементтери чексиз көп (сан жеткис) болгон көптүк, м.:

$N = \{n\}$ натуралдык сандардын көптүгү)

м. векторов векторлордун көптүгү

м. действительных чисел чыныгы сандардын көптүгү

м. дискретное дискреттик көптүк

м. конечное чектүү көптүк

м. полное толук көптүк

м. простых чисел жөнөкөй сандардын көптүгү

м. пустое куру көптүк (эч элементи жок көптүк)

м. счётное санаттуу көптүк

м. точечное чекиттик көптүк

м. числовое сандык көптүк

множитель буквенный тамгалуу көбөйтүүчү

м. дополнительный кошумча көбөйтүүчү

м. общий наибольший эң чоң жалпы көбөйтүүчү

м. пропорциональности

пропорциялаштык көбөйтүүчү

м. постоянный турактуу көбөйтүүчү

м. простой жөнөкөй көбөйтүүчү
м. числовой сандык көбөйтүүчү модель
м. математическая математикалык модель
модуль (абсолютная величина) 1) модуль (абсолюттук чоңдук); 2) модуль (сандар теориясында: эгер $a-b$ айырмасы t ге бөлүнсө, анда a саны b саны менен t модулу боюнча салыштырмалуу деп аталат да, $a = b \pmod{m}$ аркылуу белгиленет)
м. вектора вектордун модулу
м. действительного числа чыныгы сандын модулу
м. комплексного числа комплекстик сандын модулу ($Z = a+ib$ комплекстик санынын модулу $|Z| = \sqrt{ZZ} = \sqrt{a^2+b^2}$ аркылуу туюнтат, мында $Z = a-ib$. Эгер комплекстик сан

$Z = re^{i\varphi}$ көрсөткүчтүү формада берилсе, $|Z|=r$ болот)
м. логарифмов логарифмдердин модулу
м. мнимой величины мнимый чоңдуктун модулу
м. перехода өтүү модулу (логарифмдер ж. б. үчүн – сандардын натуралдык логарифмдерин алардын ондук логарифмдерине өткөрүүчү көбөйтүүчү. Ал $A_f/g_e = 0,4343\dots$ кө барабар)
м. функции функциянын модулу
монотонный, -ая, -ое монотондуу
м. -ая величина монотондуу чоңдук
м. последовательность монотондуу удаалаштык (дайыма өсүүчү же кемүүчү удаалаштык)
монотонно возрастающий монотондуу өсүүчү
моночлен (одночлен) бир мүчө
мышление математическое математикалык ойлоо

Н

п. адресный код n адресттүү код
п. мерный вектор n өлчөмдүү (ченемдүү) вектор
п. м. закон распределения бөлүштүрүүнүн n өлчөмдүү (ченемдүү) закону
наблюдение визуальное визуалдык байкоо
н. прямое түздөн-түз байкоо
навык вычислительный эсептөө машыгуусу
наглядная геометрия көрсөтмөлүү геометрия
наибольший, -ая, -ое эң чоң, өтө чоң
н. общий делитель эң чоң жалпы бөлүүчү (эки же андан көп сандардын ар бири бөлүнүүчү сандардын эң чоңу)
н. показатель эң чоң көрсөткүч
н. -ее значение функции функциянын эң чоң мааниси
наивысший, -ая, -ее эң жогорку
н. порядок эң жогорку тартип
н. -ая степень эң жогорку даража
наименьший, -ая, -ее эң аз, эң кичине
наименьший делитель эң кичине бөлүүчү
н. значащий разряд эң кичине маани берүүчү разряд

н. показатель эң кичине көрсөткүч
н. -ее значение эң кичине маани (функция аныкталган областтагы анын маанилеринин ичинен эң кичинеси)
н. общее кратное эң кичине жалпы бөлүнүүчү (эки же андан көп сандардын же көп мүчөлөрдүн ар бирине бөлүнүүчү эң кичине бүтүн сан же эң кичине бүтүн көп мүчө)
наклонный, -ая, -ое жантык (түз сызыктын, тегиздиктин, ж. б. фигуранын алынган баштапкы абалга, алсак, горизонталдык абалга, горизонталдык тегиздикке бурч менен коюлушу)
н. -ая плоскость жантык тегиздик
н. проекция жантык проекция
накопитель сумм суммаларды жыйнагыч (топтогуч)
н. цифровой цифраларды жыйнагыч (топтогуч)
накрестлежащие углы кайчылаш жаткан бурчтар
наложение поверхностей беттерди беттештирүү

н. фигур фигураларды беттештирүү
направления обхода кривой ийри
 сызыкты (бойлой) айланып чыгуунун
 багыты (м.:

жалпак туюк ийри сызыкты айланып
 чыгуунун он багыты катарында, аны
 айлануу

учурунда область сол жакта калуучу
 багытты алышат)

н. оси октун багыты

н. поворота буруу багыты

н. радиальное радиус боюнча багыт
направленный, -ая, -ое багытталган

н. угол багытталган бурч

н. -ая кривая багытталган ийри сызык
наращенное значение өскөн мааниси
натуральный, -ая, -ое натуралдык,
 табигый

н. логарифм натуралдык логарифм

н. -ая величина натуралдык чоңдук

н. -ое число натуралдык сан (ар кандай
 бүтүн он сан, б. а. натуралдык катардын
 каалаган саны)

находить (найти) интеграл интегралды
 табуу

н. корень числа сандын тамырын
 (эсептеп) табуу

н. производную туундуну табуу

нахождение процента от числа сандан
 процент табуу

начало вектора вектордун башталышы

н. координат координаталар башталышы
начальный, -ая, -ое башталгыч,
 баштапкы, алгачкы

н. -ая точка баштапкы чекит

н. -ое положение точки чекиттин
 баштапкы абалы (орду)

начертательная геометрия чийме
 геометрия (нерселердин мейкиндиктик
 формаларын

жана аларга туура келүүчү
 геометриялык закон ченемдүүлүктөрүн
 тегиздикке

проекциялоонун негизинде үйрөнүүчү
 геометриянын бөлүгү)

недоопределенная система аныкталып
 жетпеген система

независимость аксиом аксиомалардын
 көз каранды эместиги

независимое решение көз каранды эмес

чыгарылыш

независимая величина көз каранды эмес
 чоңдук

неизвестная величина белгисиз чоңдук

неизвестное число белгисиз сан

ненадежная цифра ишеничсиз цифра

необходимое и достаточное условие

зарыл жана жетиштүү шарт

неограниченная величина чектелбеген
 чоңдук (өзгөрүү процессинде абсолюттук
 чоңдугу каалагандай эң чоң он сандан
 чоң боло алган өзгөрмө чоңдук)

н. кривая чектелбеген ийри сызык (чексиз
 созулган ийри сызык)

н. область чектелбеген область

н. последовательность чектелбеген
 удаалаштык

неоднозначная функция бир маанилүү
 эмес функция

неоднородность уравнений

теңдемелердин бир тектүү эместиги
 (тексиздиги)

неопределенный интеграл аныкталбаган
 интеграл

н. -ая задача аныкталбаган маселе
 (маселенин шарттарынын саны
 белгисиздеринин

санынан аз болгон учур)

н. -ые уравнения аныкталбаган
 теңдемелер (теңдеменин санына
 караганда

белгисиздери көп болгон теңдемелердин
 системасы)

неотрицательный -ая, -ое терс эмес

неотрицательный корень терс эмес
 тамыр

непериодическая дробь мезгилдүү эмес
 бөлчөк

неполная индукция толук эмес индукция
 (натуралдык сандардын көптүгү менен
 байланышкан кандайдыр бир теорема,
 бүткүл натуралдык сандардын көптүгүндө
 эмес,

анын кандайдыр бир камтылган
 бөлүгүндө орун алса, ал теорема толук
 эмес

индукцияны берет)

н. сумма толук эмес сумма

неполное уравнение толук эмес теңдеме

непостоянный турактуу эмес

неправильный, -ая, -ое туура эмес,

тескери, буруш

н. многоугольник туура эмес көп бурч тук

н. -ая дробь буруш бөлчөк

неприводимый, -ая, -ое келтирилбеген, келтирилбес

н. многочлен келтирилбес көп мүчө (каралган талаада төмөнкү даражадагы көп

мүчөлөрдүн көбөйтүндүлөрүнө ажырабай турган көп мүчө)

н. -ое уравнение келтирилбес теңдеме (берилген талаада жөнөкөй көбөйтүүчүлөргө

ажыратууга мүмкүн болбогон алгебралык теңдеме)

непротиворечивость системы аксиом аксиомалар системасынын карама-каршы эместиги (карама-каршылыксыздыгы)

неравенство барабарсыздык эки туюнтманын (сандын) чоң же кичине белгилери

аркылуу байланышы

н. квадратное квадраттык барабарсыздык

н. нестрогое так эмес барабарсыздык

н. простое жөнөкөй барабарсыздык

н. правильное дурус барабарсыздык

н. равносильное тең күчтүү барабарсыздык

н. сложное татаал барабарсыздык

н. строгое так барабарсыздык

н. тождественное теңдеш барабарсыздыгы

н. условное шарттуу барабарсыздык

н. эквивалентное эквиваленттүү барабарсыздык

неравносильные уравнения тең күчтүү эмес теңдемелер

неравные величины барабар эмес чоңдуктар

н. углы барабар эмес бурчтар

неразложимый, -ая, -ое ажыратылбас

н. -ое число ажыратылбас сан (жөнөкөй көбөйтүүчүлөргө ажыратылбоочу бүтүн сан)

неразрешимость уравнения теңдеменин чыгарылбастыгы

н. задачи маселенин чечилбестиги

неразрешимый, -ая, -ое чечилбес, чечилгис

н. случай чечилбес учур **н. -ая задача** чечилбес маселе

несмежный, -ая, -ое коңшулаш эмес, жандаш эмес

н. -ые углы коңшулаш (жандаш) эмес бурчтар

несоизмеримость ченемдеш эместик (бир аттуу эки чоңдуктардын же кесиндилердин

катышынын иррационалдык сайды бериши)

несоизмеримые отрезки ченемдеш эмес кесиндилер

несократимая дробь кыскарбас бөлчөк (алымы менен бөлүмү өз ара жөнөкөй сан болгон

бөлчөк)

нестандартный многочлен стандарттуу эмес көп мүчө

неточный квадрат так эмес квадрат

нетривиальное решение нөл эмес чыгарылыш

неустраняемая погрешность жоюлбас каталык

нечетный, -ая, -ое так

н. -ая функция так функция (каралган областта $f(x) = -f(-x)$ шартын канааттандырган функция)

н. -ое число так сан

номер команды команданын номери

номограмма номограмма (функциялык көз карандылыктын атайын жол менен берилген чиймеси)

носитель информации информацияны алып жүрүүчү

н. записи жазууну ташуучу

н. заполненный толтурулган ташуучу

н. шкалы шкаланын ташуучусу

нулевой адрес нөлүнчү адрес

н. элемент нөлдүк элемент

нумерация номерлөө (сандарды атоонун жана белгилөөнүн ыктары)

н. координат координаталарды номеров

н. позиционная позициялык номерлөө

н. римская римдик номерлөө

область задания функции функциянын берилүү областы (функция аныкталган аргументтин маанилеринин көптүгү)
о. значений маанилердин областы
изменения өзгөрүү область
о. квадратичная квадраттык область
о. кольцевая шакекче область
о. неограниченная чектелбеген область
о. непрерывности үзгүлтүксүздүк область
о. ограниченная чектелген область
о. определения аныкталуу области
о. открытая ачык область
о. существования функции функциянын жашоо (бар болуу) областы
обозначение алгебраическое алгебралык белгилөө
о. векторное вектордук белги
обоснование математики математиканы негиздөө
обработка информации информацияны иштеп чыгуу
о. логическая логикалык иштетүү
о. наблюдений байкоолорду иштеп чыгуу (белгисиз чоңдукту аныктоо үчүн байкоонун тажрыйбанын жыйынтыктарына математикалык методду колдонуучу ыктымалдыктар теориясынын бир бөлүгү)
о. математическая математикалык иштетүү
образ геометрический геометриялык түспөл
о. точки чекиттин түспөлү
образец решений чыгаруунун үлгүсү
образующая конуса конустун түзүүчүсү
о. линия түзүүчү сызык (өзүнүн кыймылы менен бетти сызуучу сызык)
обратно пропорциональный тескери пропорциялуу
обратный, -ая, -ое тескери
о. знак тескери белги
о. счёт тескери санат
о. -ая величина тескери чоңдук ($d \neq 0$ чоңдугуна тескери чоңдук $1/a$ болот)
о. связь тескери байланыш
о. -ое значение тескери маани
о. отношение тескери катыш
о. отображение тескери чагылтуу
о. число тескери сан
о. -ые тригонометрические тескери

тригонометриялык
обращение в нуль нөлгө айлануу
о. интеграла интегралдын айланышы (кайрылуусу)
обход положительный оң айлануу
общий, -ая, -ое жалпы
общий вид уравнения теңдеменин жалпы туру
о. знаменатель орток бөлүм (бир нече жөнөкөй бөлчөктөрдүн ар биринин бөлүмүнө бөлүнө турган сан)
о. множитель жалпы көбөйтүүчү
о. наибольший делитель эң чоң жалпы бөлүүчү
о. показатель жалпы көрсөткүч
о. предел жалпы предел
о. -ая касательная жалпы жаныма
о. -теория информации информациялардын жалпы теориясы
о. -ее наименьшее кратное эң кичине жалпы бөлүнүүчү
о. решение жалпы чыгарылыш
объединение биригүү (берилген А жана В көптүктөрүнүн биригүүсү, элементтери А жана В нын эң болбогондо биринин элементинен турган С көптүгү болот)
о. конечное чектүү биригүү
о. множеств көптүктөрдүн биригүүсү
о. счётное санаттуу биригүү
объект геометрический геометриялык объект
о. управления (объект регулирования) башкаруу объекта (иреттөө же тейлөө объектиси)
объем көлөм
о. запоминающего устройства эске сактоочу түзүлүштүн көлөмү
о. информации информация көлөмү
о. тела нерсенин көлөмү
обычная вычислительная погрешность эсептөөнүн кадимки каталыгы
ограниченная функция чектелген функция
о. область чектелген область
одноадресный, -ая, -ое бир адрестүү
о. код бир адрестүү код
о. -ая команда бир адрестүү команда
однозначность бир маанилик, маанилештик, бир орундуулук

однозначный, -ая, -ое бир маанилүү, бир орундуу

о. -ая ветвь бир маанилүү тармак

о. функция бир маанилүү функция (аныкталуу областында каралган аргументтин ар бир

маанисине функциянын бирден гана маанисинин туура келиши)

о. -ое решение бир маанилүү чыгарылыш

о. -число бир орундуу сан

одноименные величины бир аттуу чоңдуктар

одноразрядный сумматор бир разряддуу суммалоочу

однородный, -ая, -ое бир тектүү

о. многочлен бир тектүү көп мүчө

о. система уравнений теңдемелердин бир тектүү системасы

о. функция бир тектүү функция (каралган областта $f(x, y, \dots, z)$ функциясы үчүн

$$f(x\lambda X, y\lambda > z) = \lambda^n f(x, y, \dots, z)$$

барабардыгынын орундалышы)

одночлен бир мүчө (коэффициенттен жана бир нече тамгалардын бүтүн (оң даражаларынын көбөйтүндүсүнөн түзүлгөн жөнөкөй алгебралык туюнтма)

о. целый бүтүн бир мүчө

одночленное выражение бир мүчөлүү туюнтма

окончательный, -ая, -ое акыркы, биротоло бүткөн

о. результат акыркы жыйынтык

о. -ая цифра переноса ташуунун акыркы цифрасы

о. -ое выражение акыркы туюнтма

о. -решение акыркы чыгарылыш

окрестность аймак (тегиздиктеги ε чекитинин аймагы деп, борбору a , радиусу ε болгон

тегеректе жаткан чекиттердин көптүгүн айтабыз)

о. нуля нөлдүн аймагы

о. сферическая сфералык аймак

о. точки чекиттин аймагы

округление тегеректөө (жакындатылган сандардын ашыкча же туура эмес цифраларын

берилген эрежеге негиздеп алып таштоо)

о. с избытком ашыгы менен тегеректөө

о. чисел сандарды тегеректөө

окружность айлана (тегиздикте берилген

чекиттен бирдей алыстыкта жаткан чекиттердин геометриялык орду)

о. круга тегеректин айланасы

о. описанная сырттан сызылган айлана

о. сечения кесилиштин айланасы (тик конустук бетти анын бийиктигине перпендикуляр

болгон тегиздик менен кескенден пайда болуучу айлана)

о. сферическая сфералык айлана

октант октант (декарттык координаталар системасында координаталар тегиздиктери

бүт мейкиндикти сегиз бөлүккө бөлөт. Ошонун бир бөлүгү)

октаэдр октаэдр (томпок туура көп грандык. Анын грандары сегиз үч бурчтуктан

түзүлүп, он эки кыры жана алты чокусу болот)

омега омега (ω грек алфавитинин акыркы тамгасы)

оперативная память оперативдүү эске тутуу

оператор оператор (математикалык машинада операция жүргүзүүчү адам)

о. арифметический арифметикалык оператор

о. дифференцирования дифференциалоо оператору

о. засылки жиберүүчү оператор

о. интегральный интегралдык оператор

о. конечноразностный чектүү айырмалуу оператор

о. логический логикалык оператор

о. переадресации адресин өзгөртүүчү оператор

операция аддитивная аддитивдик операция

о. алгебраическая алгебралык операция

о. арифметическая арифметикалык операция

о. возведения в степень даражага көтөрүү операциясы

о. деления бөлүү операциясы

о. извлечения корня тамыр чыгаруу операциясы

о. интегрирования интегралдоо операциясы

о. коммутативная коммутативдик операция

о. логическая логикалык операция
о. обратная тескери операция
о. элементарные элементардык операциялар
описанный, -ая, -ое сырттан сызылган
о. конус сырттан сызылган конус
о. многоугольник сырттан сызылган көп бурчтук
о. шар сырттан сызылган шар
о. -ая окружность сырттан сызылган айлана
о. призма сырттан сызылган призма
о. фигура сырттан сызылган фигура
опорная плоскость таяныч тегиздик
о. прямая таяныч түз сызык
о. точка таяныч чекит
определение аныктама (математикалык тигил же бул түшүнүктүн мазмунун ачуучу логикалык операция)
о. аксиоматическое аксиоматикалык аныктама
о. индуктивное индуктивдүү аныктама
о. конструктивное конструктивдүү аныктама
о. общее жалпы аныктама
о. однозначное бир маанилүү аныктама
ордината ордината (тегиздиктеги тик бурчтуу декарттык координаталар системасында чекиттин у огу боюнча алынган координатасы)
о. точки чекиттин ординатасы
ориентация ориентациялоо, багыттоо (берилген туюк сызыкты чекиттин белгилүү багыт боюнча айланып чыгышы)
о. на плоскости тегиздикте ориентациялоо
о. фигур фигураларды багыттоо
орт орт (тик бурчтуу декарттык координаталар системасында багыттары координата октору менен дал келген бирдик векторлор)
ортоцентр ортоборбор
ортоцентр треугольника үч бурчтуктун ортоборбору (үч бурчтуктун бийиктиктери кесилишкен чекит)
освобождение от радикала радикалдан куткаруу

осевой, -ая, -ое октук, ок боюнча
о. вектор октук вектор
о. -ая симметрия октук симметрия (сызыктын же фигуранын берилген окко карата күзгүдөгүдөй симметриялуу болушу)
о. -ое сечение ок боюнча кесилиш
осесимметрический окко симметриялуу
оси проекции проекция октору
основание логарифма логарифмдин негизи
особое многообразие өзгөчө көп түспөлдүк
остаток калдык (бир санды экинчи санга же бир көп мүчөнү экинчисине бөлгөндөн ашын калган сан же көп мүчө)
о. от деления бөлүүдөгү калдык
о. промежуточный арадагы калдык
остаточный член калдык мүчө (жакындатылган эсептөөнүн формулаларындагы функциянын так мааниси менен жакындатылган маанилеринин арасындагы айырма)
о. -ая погрешность калдык каталык
основание треугольника үч бурчтуктун негизи
о. -ия арифметики арифметиканын негиздери
о. -геометрии геометриянын негиздери
о. математики математиканын негиздери (аксиомалар системасын пайдаланып, математиканын тигил же бул бөлүгүн дедуктивдүү изилдөө)
основанный на аксиомах аксиомаларга негизделген
основной, -ая, -ое негизги
о. вектор негизги вектор
о. период негизги мезгил
о. -ая теорема алгебры алгебранын негизги теоремасы
о. -ое свойство негизги касиет
о. уравнение негизги теңдеме
о. -ые законы действия амалдын негизги закондору (коммутативдик, дистрибутивдик ж. б.)
о. источники погрешностей каталыктардын негизги булактары
основы алгебры алгебранын негиздери

особенное множество өзгөчө көптүк
остроугольный треугольник тар бурчтуу үч бурчтук
ось абсцисс абсцисса огу
о. большая чоң ок
о. вертикальная вертикалдык ок
о. вещественная чыныгы ок
о. вращения айлануу огу
о. главная башкы ок
о. гомологий гомологиялар огу
о. координатная координаталык ок
о. малая кичине ок
о. мнимая мнимый (жалган) ок
о. подобия окшоштук огу
о. проекций проекциялар огу
о. симметрии симметрия огу
о. числовая сан огу
оси эллипса эллипстин октору
ответ задачи маселенин жообу
о. отрицательный терс жооп, туура эмес жооп
отвлеченный, -ая, -ое атсыз, конкреттүү эмес, абстрактуу
о. аргумент атсыз аргумент
о. -ое число атсыз сан
отклонение (уклонение) айырмачылык, кыйшаюу
о. величины чоңдуктун айырмачылыгы (кыйшаюусу)
открыть скобку кашааны ачуу
открытый, -ая, -ое ачык, ачылган
о. интервал ачык интервал
о. -ая область ачык область (чек арадагы чекиттери областка тийиштүү болбогон область)
о. -ое множество ачык (көптүк)
откладка программы программаны жөнгө салуу
отличительный, -ая, -ое айра турган, ажырата турган
о. знак ажыратуучу белги
отнимать, отнять алуу, алып коюу
относительно салыштырмалуу, карата
о. выпуклый салыштырмалуу томпок
о. замкнутый салыштырмалуу туюк
о. плотный салыштырмалуу тыгыз
относительный, -ая, -ое салыштырма, шарттуу
о. максимум салыштырма максимум
о. экстремум салыштырма экстремум
о. -ая погрешность салыштырма каталык

о. -ое число салыштырма сан (ар кандай оң, терс же нөл сандар)
о. -ые величины салыштырма чоңдуктар (тигил же бул чоңдуктардын катыштарын талдоого колдонуучу сандар)
отношение двойное кош катыш
о. двучленное эки мүчөлүү катыш
о. инцидентности тийиштүүлүк (инциденттик) катыш
о. конгруэнтности конгруэнттүүлүк катышы
о. кратное эселик катыш
о. «между» «арасында» катышы
о. порядка иреттик катыш
о. принадлежности тийиштүүлүк катыш
о. процентное проценттик катыш
о. разностное айырмалык катыш
о. транзитивное транзитивдик катыш
о. эквивалентности эквиваленттик катыш
отображение чагылтуу (берилген областты берилген функциянын жардамы менен экинчи бир областка өзгөртүү)
о. непрерывное үзгүлтүксүз чагылтуу
о. сохраняющее углы бурчтарды сактоочу чагылтуу (конформдук чагылтуу)
о. тождественное теңдеш чагылтуу
отражаемый, -ая, -ое чагылуучу
о. луч чагылуучу шоола
о. -ая фигура чагылуучу фигура
отражающая плоскость чагылтуучу тегиздик
отражение зеркальное күзгүдөгүдөй чагылуу
о. симметричное симметриялуу чагылуу
отрезок кесинди, бөлүк (сан огунда x өзгөрмөсүнүн $\alpha \leq x \leq \beta$ барабарсыздыгын канааттандырган маанилердин көптүгү)
о. бесконечный чексиз кесинди
о. конечный чектүү кесинди
о. линии сызыктын кесиндиси
о. направленный багытталган кесинди
о. программы программанын бөлүгү
о. прямой түз сызыктын кесиндиси
о. прямолинейный түз сызыктуу кесинди
отрицательный, -ая, -ое терс, тескери
о. знак терс белги
о. показатель терс көрсөткүч
о. угол терс бурч

о. -ая величина терс чоңдук
о. компонента терс компонента
о. -ое значение терс маани
о. решение терс чыгарылыш
о. число терс сан
отсекаемый отрезок кесилип алынуучу кесинди
отсчёт санат, санап билүү, саноо
о. нулевой нөлүнчү санат оценка чамалоо (өлчөөнүн же эсептөөнүн тактыгын жана эсептөөдө жиберилүүчү катаны чамалоо)
о. двусторонняя эки жагынан чамалоо
о. допустимая мүмкүн болгон чамалоо
о. корней уравнений теңдеменин тамырларын чамалоо (теңдеменин бир гана тамыры жаткан жетиштүү кнчине интервалды көрсөтүү)
о. погрешности каталыкты чамалоо
о. приближения жакындатууну чамалоо
о. сверху жогору жагынан чамалоо
о. снизу төмөн жагынан чамалоо
о. точности тактыкты чамалоо
о. числа нулей нөлдөрдүн санын чамалоо

память эсте туткуч, эсте тутуу, эстөө (математикалык машиналарда информацияларды сактоого жана керек учурда жөнөтүп турууга ылайыкталган түзүлүш)
п. быстродействующая тез аракет этүүчү (аракеттүү) эсте туткуч
п. внешняя сырткы эсте туткуч
п. искусственная жасалма эсте туткуч
п. конечная чектүү эсте тутуу
п. машины машинанын эсте туткучу
п. оперативная оперативдик эсте туткуч
п. постоянная турактуу эсте тутуу
п. электронная электрондук эсте туткуч
пантограф пантограф (тегиздикте берилген фигурага окшош фигураны чийүүгө ылайыкталган курал)
папирусы папирустар (байыркы Египетте пайда болуп, азыркы убакта да сакталып келе жаткан математикалык эстеликтер)
пара координатная координаталык түгөй
п. плоскостей тегиздиктер түгөй

очередность арифметических действий арифметикалык амалдардын кезектүүлүгү
ошибка (погрешность) ката, каталык (өлчөөдө, ченөөдө же эсептөөдө жиберилет. Ал чоңдуктун так мааниси менен жакындатылган маанисинин айырмасын туюндурат)
о. абсолютная абсолюттук ката
о. в вычислениях эсептөөлөрдөгү каталык
о. в программировании программа түзүүдөгү каталык
о. округления тегеректөөнүн каталыгы
о. отбрасывания алып таштоодогу каталык
о. относительная салыштырма ката
о. приближенного числа жакындатылган сандын катасы
о. систематическая системалык ката
о. средняя орточо ката
о. стандартная стандарттык ката, туруктуу ката
о. суммарная сумманын каталыгы

П

парабола парабола
п. биквадратная биквадраттык парабола
п. гиперболическая гиперболалык парабола
п. кубическая кубдук парабола
п. полукубическая жарым кубдук парабола
п. эллиптическая эллиптик парабола
параболический, -ая, -ое параболалык
п. цилиндр параболалык цилиндр (багыттоочусу парабола сызыгы болуп, түзүүчүлөрү параллель түз сызыктардан түзүлгөн цилиндр)
п. -ая кривая параболалык ийри сызык
п. интерполяция параболалык интерполяция (экинчи даражалуу көп мүчө аркылуу интерполяциялоо)
параболоид параболоид (параболаны окко карата айландыруудан пайда болгон экинчи тартиптеги бет)
п. вращения айлануу параболоид

п. гиперболический гиперболалык параболоид

п. эллиптический эллиптик параболоид

парадокс парадокс (күтүлбөстүк, таңкаларлык жыйынтыкка алып келе турган ой жүгүртүү)

п. логический логикалык парадокс

п. математический математикалык парадокс

параллелепипед параллелепипед

п. наклонный жантык параллелепипед

п. прямой тик параллелепипед

п. прямоугольный тик бурчтуу параллелепипед

параллелограмм параллелограмм

п. координатный координаталык параллелограмм

параллельность параллелдик

п. плоскостей тегиздиктердин параллелдиги

п. прямой и плоскости түз сызык менен тегиздиктин параллелдиги

параллельный перенос параллель көчүрүү

п. -ое перемещение параллель жылдыруу (тегиздикте же мейкиндикте берилген фигураны берилген вектордун багыты боюнча ага барабар фигурага өзгөртүү)

п. проектирование параллель проекциялоо

п. -ые линии параллель сызыктар

п. образующие параллель түзүүчүлөр

п. плоскости параллель тегиздиктер

п. прямые параллель түз сызыктар

параметр параметр (берилген маселеде турактуу

болуп, экинчи маселеде маанисин өзгөртө турган чоңдук)

п. итерации итерация параметри

п. линейный сызыктуу параметр

п. малый кичине параметр

п. семейства түркүмдүн параметри

Пентагон Пентагон (беш бурчтуу көп бурчтук)

пентагональные числа пентагоналдуу сандар ($(3n^2 - n):2$ түрүндөгү натуралдык сандар)

пентагондодекаэдр пентагондодекаэдр (беш бурчтуу додекаэдр)

переадресовка кайра адрестөө

перевод автоматический автоматтык которуу (эсептөөчү машинанын жардамы менен

тексти которуу)

п. в двоичную систему экилик системага которуу

п. градусной меры в радианную

градустук ченди радиандык ченге көчүрүү
перегиба точка ийреңдөө чекити (ийри сызыктын иймектиги томпоктугуна же томпоктугу иймектикке өзгөрүүчү чекити)

передача сигналов сигналдарды берүү

п. управлений башкарууну берүү

передаточный, -ая, -ое өткөрүп туруучу, тапшыра турган

п. механизм өткөрүп берүүчү механизм

п. -ое число өткөрүп берүүчү сан

переключатель переключатель

перекрещивающиеся кайчылашуучу

п. линии кайчылашкан сызыктар
перекрестная проверка эки жактан текшерүү

перекрытие области многоугольниками областты көп бурчтуктар менен жабуу
перемена знака белгисин алмаштыруу (алсак, катардын мүчөлөрүнүн белгисинин өзгөрүшү)

переменный, -ая, -ое өзгөрмө

п. показатель өзгөрмө көрсөткүч

п. -ая величина өзгөрмө чоңдук

п. входная берилүүчү өзгөрмө

п. выходная чыгарылуучу (жөнөтүлүүчү) өзгөрмө

п. действительная чыныгы өзгөрмө

п. дифференцирования дифференциялоо өзгөрмөсү

п. зависимая көз каранды өзгөрмө

п. независимая көз каранды эмес өзгөрмө

п. пространственная мейкиндиктик өзгөрмө

п. суммирования суммалоо өзгөрмөсү

п. угловая бурчтук өзгөрмө

п. числовая сандык өзгөрмө

переместительность (коммутативность) орун алмаштыруучулук (коммутативдик)

переместительный закон (з. коммутативности) орун алмаштыруу закону (коммутативдик закон)

перемещение (движение) которуу (жылдыруу)
перенос көчүрүү, жылдыруу
п. запятой үтүрдү жылдыруу (көчүрүү)
п. из предыдущего разряда алдыңкы разряддан көчүрүү
п. начала координат координаталар башталышын көчүрүү
п. одиночный бирден көчүрүү
п. отрицательный терс көчүрүү
п. параллельный параллель көчүрүү
п. по направлению вектора векторду багыты боюнча көчүрүү
перенумерация кайрадан номерлөө
переопределенное уравнение ашыкча аныкталган теңдеме
переполнение памяти эсте туткучтун толуп кетиши
перераспределение памяти эсте тутуусун кайрадан бөлүштүрүү
пересекаемые взаимно өз ара кесилишүүчү
п. попарно эки-экиден кесилишүүчү
пересекающийся кесилишүүчү
пересечение кесилиш, кесип өтүү
п. множеств көптүктөрдүн кесилиши
п. плоскостей тегиздиктердин кесилиши
перестановка ордун алмаштыруу (тигил же бул сан көптүктөрүнүн элементтерин кандайдыр бир закон боюнча жайгаштыруу)
п. входных данных берилгендеринин орундарын алмаштыруу
п. нечетная так орун алмаштыруу
п. циклическая (круговая) цикл (тегерек) боюнча орун алмаштыруу
п. четная жуп орун алмаштыруу
пересчёт кайра саноо
переупорядочение кайрадан иретке салуу
пересылка информации информацияларды жөнөтүү
п. в старший разряд жогорку разрядка өтүү
п. к пределу пределге өтүү
периметр периметр (эки өлчөмдүү область чектелген контурдун узундугу)
п. многоугольника көп бурчтуктун периметри
период мезгил (функциянын касиеттери кайталана турган область)
п. десятичной дроби ондук бөлчөктүн

мезгили
п. записи жазыш мезгили
п. непрерывной дроби үзгүлтүксүз бөлчөктүн мезгили
п. функции функциянын мезгили
периодический, -ая, -ое мезгилдүү
п. процесс мезгилдүү процесс
п. решение мезгилдүү чыгарылыш
перпендикуляр перпендикуляр
перпендикулярность перпендикулярдык
п. прямых түз сызыктардын перпендикулярдыгы
перпендикулярный, -ая, -ое перпендикулярдуу
п. отрезок перпендикулярдуу кесинди
п. -ая линия перпендикулярдуу сызык
перфокарта перфокарта
перфолента перфолента
перфоратор перфоратор (ЭВМге берүүгө перфокарталарды жана перфоленталарды даярдоочу машина)
п. клавишный клавиштүү перфоратор
п. электронный электрондук перфоратор
перфорация, перфорирование перфорация, перфорациялоо (перфокарталарды жана перфоленталарды даярдоо)
перфорированная лента перфорацияланган лента (тилке)
печатающая схема печаттоочу схема
пирамида пирамида
п. наклонная жантык пирамида
п. описанная сырттан сызылган пирамида
п. правильная туура пирамида
п. прямая тик пирамида
п. п. гранная п. грандуу пирамида
п. треугольная үч бурчтуу пирамида
п. усеченная кесилген пирамида
п. четырехгранная төрт грандуу пирамида
пирамидальная поверхность пирамидалык бет
пифагорова теорема пифагор теоремасы
плавающий адрес жылгыч адрес
плавающая форма числа сандын жылышма формасы
планиметр планиметр
п. полярный уюлдук планиметр
п. прямолинейный түз сызыктуу планиметр
п. с нониусом нониустуу планиметр

планиметрический планиметриялык
п. -ая задача планиметриялык маселе
планиметрия планиметрия
плоский, -ая, -ое жалпак
п. угол жалпак бурч
п. -ая задача тегиздиктеги маселе
п. кривая жалпак ийри сызык
 (тегиздиктеги ийри сызык)
п. фигура жалпак фигура
плоско- параллельный, -ая, -ое жалпак
 параллелдүү
п. -п. -ое движение жалпак параллель
 кыймыл
плоскость тегиздик
п. бесконечная чексиз тегиздик
п. вертикальная тик (вертикалдуу)
 тегиздик
п. горизонтальная горизонталдуу
 тегиздик
п. диагональная диагоналдык тегиздик
п. диаметральной диаметрдык тегиздик
п. касательная жаныма тегиздик
п. координатная координаталык
 тегиздик
п. меридианная меридиандык тегиздик
п. наклонная жантык тегиздик
п. направляющая багыттоочу тегиздик
п. нормальная нормалдуу тегиздик
п. параллельная параллель тегиздик
п. перпендикулярная перпендикуляр
 тегиздик
п. полярная уюлдук тегиздик
п. секущая кесүүчү тегиздик
п. симметрии симметрия тегиздиги
площадь аянт
п. круга тегеректин аянты
п. многоугольника көп бурчтуктун аянты
п. поверхности беттин аянты
п. плоской фигуры жалпак фигуранын
 аянты
п. треугольника үч бурчтуктун аянты
п. фигуры фигуранын аянты
плюс плюс (кошуу белгиси)
побочное переменное кошумча өзгөрмө
п. решение кошумча чыгарылыш
поверхностная плотность беттик
 тыгыздык
поверхность бет
п. боковая каптал бет
п. вогнутая иймек бет
п. вращения айлануу бети (берилген

октун айланасында ийри сызыктын
 айлануусунан
 пайда болгон бет)
п. второго порядка экинчи тартиптеги
 бет
п. выпуклая томпок бет
п. гладкая жылма бет
п. двухсторонняя эки жактуу бет (м.:
 сферанын, конустун ж. б. беттери)
п. касания жануу бети
п. коническая конустук бет
п. координатная координаталык бет
 (ийри сызыктуу координаталар
 снстемасында
 координата сызыктарнын бирөө
 турактуу болгон бет)
п. минимальная минималдык бет (ар бир
 чекитте орточо ийрилиги нөл болгон бет)
п. наименьшей площади эң кичине
 аянттуу бет
п. непрерывная үзгүлтүксүз бет
п. открытая ачык бет
п. пирамидальная пирамидалык бет
п. полная толук бет
п. шара шардын бети
п. шаровая шардык бет
поворот (вращение) буруу, айлануу
п. вокруг оси октун айланасында буруу
п. на угол бурчка буруу
п. осей окторду буруу
повышать размерность өлчөмүн
 чоңойтуу
п. точность тактыгын жогорулатуу
погрешность каталык (каралып жаткан
 сандын жакындатылган мааниси менен
 так
 маанисинин айырмасы)
п. абсолютная абсолюттук каталык
п. измерения өлчөө каталыгы
п. метода методдун каталыгы
п. округления тегеректөөдөгү каталык
п. относительная салыштырма каталык
п. предельная пределдик каталык
п. с избытком артыгы менен алынган
 каталык
п. таблицы таблицанын каталыгы
подача автоматическая автоматтык
 берүү
п. информации информацияны берүү
п. перфокарт перфокарталарды жөнөтүү
п. перфолент перфоленталарды жөнөтүү

подвижность адреса адресстин жылышмалыгы
подвижный, -ая, -ое кыймылдуу, жылгыч
п. адрес кыймылдуу адрес
подынтегральный, -ая, -ое интеграл ичиндеги
п. -ая функция интеграл ичиндеги функция
п. -ое выражение интеграл ичиндеги туюнтма
подобие окшоштук (эки фигуралардын бирдей формаларда жана тиешелүү жактарынын пропорциялаш болуусу)
п. многогранников көп грандыктардын окшоштугу
п. многоугольников көп бурчтуктардын окшоштугу
п. треугольников үч бурчтуктардын окшоштугу
п. фигур фигуралардын окшоштугу
подобный, -ая, -ое окшош
п. член окшош мүчө
п. -ые многогранники окшош көп грандыктар
п. треугольники окшош үч бурчтуктар
п. фигуры окшош фигуралар
подокрестность камтылган аймак
подпоследовательность камтылган удаалаштык
подпрограмма камтылган программа
п. ввода берүүнүн камтылган программасы
п. стандартная стандарттык камтылган программа
подстановка 1) подстановка (n элементтүү көптүктү өз ара бир маанилүү чагылтуу n – даражалуу подстановка болот.

$$\text{Алсак, } \begin{pmatrix} 12345 \\ 25431 \end{pmatrix}$$
5 – даражалуу подстановка болот) 2) ордуна коюу (берилген көптүктүн элементтерин экинчи бир көптүктүн элементтери менен алмаштыруу)
п. линейная сызыктуу ордуна коюу
п. нечетная так подстановка
п. переместительная орун алмаштырып ордуна коюу
п. тождественная теңдеш ордуна коюу
подсумма айрым сумма

подсчёт эсептөө
подсчитанный эсептелген, эсеби алынган
подходящая дробь (цепная дробь, не прерывная дробь) жакындоочу бөлчөк (үзгүлтүксүз бөлчөк)
подъем винтовой линии буралма сызыктын жогорулоосу, көтөрүлүүсү
позиционная нумерация позициялык номерлөө (алган ордуна карата номерлөө)
п. система позициялык система
п. -ое исчисление позициялык эсептөө (цифралардын жайгашкан ордуна карата жүргүзүлүүчү эсептөө)
показатель көрсөткүч
п. корня тамырдын көрсөткүчү
п. натуральный натуралдык көрсөткүч
п. подобия окшоштук көрсөткүчү
п. степени даража көрсөткүчү
показательный, -ая, -ое көрсөткүчтүү
п. -ая функция көрсөткүчтүү функция
п. -ое выражение көрсөткүчтүү туюнтма (туюнтмада аргумент даража көрсөткүч түрүндө кирет)
п. уравнение көрсөткүчтүү теңдеме (белгисиз чоңдук даража көрсөткүч түрүндө кирген теңдеме)
ползунок (бегунок) жылгыч, жүгүрмө (логарифмалык сызгычтын тетиги)
полином (многочлен) полином (көп мүчө)
п. квадратный квадраттык полином
п. тригонометрический тригонометриялык полином
полнота системы аксиом аксиомалар системасынын толуктугу
полный, -ая, -ое толук
п. дифференциал толук дифференциал
п. квадрат толук квадрат
полное квадратное уравнение толук квадраттык теңдеме
положительный угол он бурч
п. -ая величина оң чоңдук
п. компонента оң компонента
п. -ое направление оң багыт
п. решение оң чыгарылыш
полуинтервал жарым интервал
полукубическая парабола жарым кубдук
парабола полуось жарым ок
полуось большая чоң жарым ок
полуоткрытый интервал жартылай ачык

интервал

полупериметр жарым периметр

полупериод жарым мезгил

полуплоскость жарым тегиздик (бир жагынан түз сызык менен чектелген тегиздик)

п. верхняя жогору жарым тегиздик

п. нижняя төмөнкү жарым тегиздик

полупрямой (луч) жарым түз сызык, шоола (берилген чекиттен чыккан шоола)

полуплоскость жарым тегиздик (бир жагынан түз сызык менен чектелген тегиздик)

полупучок жарым боо

полусегмент жарым сегмент полусумма жарым сумма

п. крайних членов четки мүчөлөрүнүн жарым суммасы

полусфера жарым сфера полушар жарым шар

поместная (позиционная) нумерация ээлеген орду (позициясы) боюнча номерлөө

п. система позициялык система

понятие логическое логикалык түшүнүк

п. математическое математикалык түшүнүк

п. неопределенное аныкталбаган түшүнүк

п. определяемое аныкталуучу түшүнүк

парно равно эки-экиден барабар

п. параллельный эки-экиден параллелдүү

п. пересекающиеся эки-экиден кесилишүүчү

п. перпендикулярный эки-экиден перпендикулярдуу

п. простые числа эки-экиден жөнөкөй сандар

поперечный, -ая, -ое туурасынан кеткен, туурасынан

п. масштаб энинин масштабы

п. разрез туурасынан (энинен) жара кесилиш

п. -ая линия туурасынан кеткен сызык

п. -ое сечение туурасынан кесилиш

порядковое число иреттик сан (алсак, натуралдык сандар 1, 2, 3, ... ж. б.)

порядок тартип, катар, ирет (көпчүлүк математикалык объектилердин сан мүнөздөмөсү)

п. бесконечно больших чексиз чоң чоңдуктардын тартиби

п. величины чоңдуктун тартиби

п. дифференциального уравнения дифференциалдык теңдеменин тартиби

п. итерации итерация тартиби

п. кратности эселик тартиби

п. кривой ийри сызыктын тартиби

п. малости кичинелик тартиби

п. обхода айланып чыгуу тартиби

п. производной туундун тартиби

п. суммирования суммалоо тартиби

п. сходимости жыйналгыч тартиби

п. разности айырманын тартиби

п. уравнения теңдеменин тартиби

последовательность удаалаштык (белгилүү закон ченемдүүлүктө иреттелип коюлган,

ар кандай жаратылыштагы элементтердин көптүгү)

п. бесконечная чексиз удаалаштык

п. вложенных отрезков кийиштирилген кесиндилер удаалаштыгы

п. возвратная кайрылма удаалаштык

п. вполне монотонная толук монотондуу удаалаштык

п. команд командалардын удаалаштыгы

п. логическая логикалык удаалаштык

п. монотонная монотондуу удаалаштык

п. невозрастающая өспөс удаалаштык

п. независимых величин көз каранды

эмес чоңдуктардын удаалаштыгы

п. подходящих дробей жакындоочу бөлчөктөрдүн удаалаштыгы (чексиз узун үзгүлтүксүз бөлчөктөрдүн

үзүндүлөрүнөн түзүлгөн бөлчөктөрдүн удаалаштыгы)

п. сходящаяся жыйналган удаалаштык

п. частичная айрым удаалаштык

п. числовая сан удаалаштыгы

постановка задачи маселенин коюлушу

посторонний корень чет тамыр, бөлөк тамыр

п. -ое решение бөлөк чыгарылыш

постоянный, -ая, -ое турактуу, өзгөрбөс

п. -ая аддитивная аддитивдүү турактуу

п. величина турактуу чоңдук

п. произвольная каалагандай турактуу сан

построение түзүү

п. аксиоматическое аксиомалык түзүү

п. вспомогательное жардамчы түзүү
п. геометрическое геометриялык түзүү
п. кривой ийри сызыкты түзүү
п. с помощью одного циркуля жалаң циркулдун жардамы менен түзүү
п. с п. циркуля и линейки циркуль жана сызгычтын жардамы менен түзүү
построить график график түзүү
постулат постулат (кандайдыр бир дедуктивдүү теорияны түзүү үчүн, башталгыч пункт катарында далилдөөсүз алынган алгачкы ырастоо)
постулат архимеда архимед постулаты
п. выбора тандоо
постулаты п. непрерывности үзгүлтүксүздүк постулаты
потенцирование потенцирлөө (даражалар, даражага көтөрүү – логарифмалоого тескери амал)
потеря информации информацияны жоготуу
п. корней тамырларды жоготуу (бир теңдемени экинчи теңдемеге өзгөртүп түзүүдө кээ бир тамырлардын жок болуп кетиши)
потерянный отсчёт жоготулган эсептөө башталышы
поток векторов векторлор агымы
п. информации информация агымы
почленное дифференцирование мүчөлөп дифференциялоо
п. -ое интегрирование мүчөлөп интегралдоо
почти всюду дээрлик бардык жерде
п. линейное дээрлик сызыктуу
пояс сферический сфералык алкак
п. цилиндрический цилиндрдик алкак
п. шаровой шардык алкак
правило знаков белгилердин эрежеси
п. исключенного третьего үчүнчүсүнүн жоюлуу эрежеси
п. кодирования коddоо эрежеси
п. ложного положения жалган абалдын эрежеси
п. мнемоническое мнемоникалык эреже (эске тутууну өөрчүтүүчү эрежелердин жыйындысы)
п. подстановки ордуна коюу (подстановка) эрежеси
п. преобразований өзгөртүүлөр эрежеси

п. эмпирическое эмпирикалык эреже
правильный, -ая, -ое туура, дурус
п. многогранник туура көп грандык
п. тетраэдр туура тетраэдр
п. треугольник туура үч бурчтук
п. -ая дробь дурус бөлчөк
п. пирамида туура пирамида
п. часть дроби бөлчөктүн дурус бөлүгү
п. часть множества көптүктүн туура бөлүгү
п. призма туура призма
п. -ые многоугольники туура көп бурчтуктар
практикум вычислительный эсептөө практикуму
практический вывод практикалык жыйынтык, тыянак
и. -ая предельная погрешность практикалык пределдик каталык
п. -ое применение практикалык колдонуш
превращение простой дроби в десятичную жөнөкөй бөлчөктүн ондук бөлчөккө айланышы
предварительно введенный параметр алдын ала кийрилген параметр
предел предел, чек
п. бесконечный чексиз предел
п. верхний жогорку предел
п. в среднем орточо предел
п. интегрирования интегралдоо предели
п. конечный чектүү предел
п. левый сол жаккы предел
п. наибольший эң чоң предел
п. односторонний бир жактуу предел
п. отношений катыштардын предели
п. переменной өзгөрмөнүн предели
п. погрешности каталыктын предели
п. последовательности удаалаштыктын предели
п. произведения көбөйтүндүнүн предели
п. разности айырманын предели
п. сверху жогорку жагынан предел
п. справа оң жаккы предел
п. суммы сумманын предели
п. точный даана предел
п. частного тийиндинин предели
предельный, -ая, -ое пределдик
п. переход пределдик өтүү
представление графическое графикте

көрсөтүү (туюнтуу)

п. двоичное экилик түрдө туюнтуу

п. интегральное интегралдык туюнтуу

п. координатное координаталык туюнтуу

п. линейное сызыктуу туюнтуу

п. неприводимое келтирилбес туюнтуу

п. параметрическое параметрдик

туюнтуу

п. предельное пределдик туюнтуу

п. табличное таблицада туюнтуу

п. точное даана (так) туюнтуу

п. числовое сан түрүндө туюнтуу

преобразование 1) өзгөртүп туюнтуу

(алг.); 2) өзгөртүү (геом.)

п. алгебраическое алгебралык өзгөртүп

туюнтуу

п. аффинное аффиндик өзгөртүү

п. взаимно однозначное өз ара бир

маанилүү өзгөртүү

п. вполне непрерывное толук үзгүлтүксүз өзгөртүү

п. геометрическое геометриялык

өзгөртүү

п. коллинеарное коллинеардык өзгөртүү

п. конгруэнтное конгруэнттүү өзгөртүү

п. координат координаталарды өзгөртүү

п. линейное сызыктуу өзгөртүү

п. непрерывное үзгүлтүксүз өзгөртүү

п. обратное тескери өзгөртүү

п. однозначное бир маанилүү өзгөртүү

п. параллельного переноса параллель

көчүрүү өзгөртүүсү

п. подобия окшош өзгөртүү

п. тождественное теңдеш өзгөртүү

п. тригонометрическое

тригонометриялык өзгөртүү

преобразователь өзгөртүүчү, кайра

куруучу

п. аналого-цифровой аналогдуу-

цифралуу өзгөртүүчү

п. двоичных чисел экилик санды

өзгөртүүчү

п. кодовый коддук өзгөртүүчү

п. системы счисления эсептөө системасын

өзгөртүүчү

претерпеть разрыв үзүлүшкө учуроо

приближение в среднем орточо

жакындатуу

п. диофантово диофанттык жакындатуу

п. квадратические квадраттык

жакындатуу

п. конечно-разностное чектүү-айырмалуу жакындатуу

п. по недостатку кеми менен жакындатуу

п. последовательное удаалаш

жакындатуу

п. гармонический анализ жакындатылган

гармоникалык анализ

п. -ая оценка жакындатып чамалоо

приблизенно равны болжолдуу (жакын)

барабар

п. -ое вычисление жакындатылган

эсептөө

п. дифференцирование жакындатып

дифференциалоо

п. интегрирование жакындатып

интегралдоо

п. значение жакындатылган маани

п. з. с избытком (с недостатком) ашыгы

(кеми) менен жакындатылган маани

п. определение корней тамырларды

жакындатып аныктоо

п. равенство жакындатылган барабардык

п. суммирование жакындатып суммалоо

п. -ые методы жакындатылган методдор

п. формулы жакындатылган формулалар

п. числа жакындатылган сандар

приведение келтирүү

п. дробей к общему знаменателю

бөлчөктөрдү жалпы бөлүмгө келтирүү

п. к единице бирдикке келтирүү

п. к рациональному виду рационалдык

түргө келтирүү

п. подобных членов окшош мүчөлөрүн

жыйноо

приведенный многочлен келтирилген

көп мүчө

приводимый, -ая, -ое келтирилме

п. многочлен келтирилме көп мүчө

прием решения чыгаруу жолу

п. эмпирический эмпирикалык жол

призма призма

п. наклонная жантык призма

п. прямая тик призма

п. треугольная үч бурчтуу призма

призматойд призматойд (эки граны

параллель тегиздиктерде жатып калган

грандары

үч бурчтуктардан же трапециялардан

турган көп грандык)

признак возрастания өсүү белгиси

п. делимости бөлүнүүчүлүк белгиси

п. существенный олуттуу белги
п. существования предела пределдин бар болуу (жашоо) белгиси
п. сходимости жыйналгычтык белгиси
п. -и делимости бөлүнүүчүлүш белгилери
п. подобия окшоштук белгилери
п. подобия многоугольников көп бурчтуктардын окшоштук белгилери
п. подобия треугольников үч бурчтуктардын окшоштук белгилери
прикидка корня тамырын чамалап көрүү
п. приближенного значения жакындатылган маанисин чамалап көрүү
прикладной, -ая, -ое прикладной, колдонмо (практикада, турмушта колдонулуучу)
п. -ая математика колдонмо математика (математиканын практикада, техникада ж. б. колдонулушу)
прилежащий (прилегающий) угол жанаша жаткан бурч
пример типовой типтүү мисал
п. характерный мүнөздүү мисал
примитивная функция тунгуч функция (туундусу берилген функцияга барабар болгон функция, эскирген термин)
принадлежность таандыктык, тиешелүүлүк
п. элемента элементтин тиешелүүлүгү
принцип принцип (негизги жобо; илимдин же теориянын таянган негизги жобосу)
п. вложенных сегментов кийиштирилген сегменттердин принциби
п. выбора тандоо принциби
п. двойственности (принцип взаимности) эки ачалык (өз аралык) принциби
п. индукции индукция принциби
п. сходимости жыйналгычтык принциби
приравнивать, приравнять теңөө, барабар кылуу, барабарлоо
приращение өсүндү (өзгөртүүчү чоңдуктун жакын эки маанилеринин айырмасы)
п. аргумента аргументтин өсүндүсү
п. бесконечно малое чексиз кичине өсүндү
п. конечное чектүү өсүндү

п. переменное өзгөрмө өсүндү
п. полное толук өсүндү (көп аргументтүү функциянын бардык аргументтери боюнча өсүндүсү)
п. функции функциянын өсүндүсү
п. частное айрым өсүндү
проблема независимости көз каранды эместик проблемасы
п. непротиворечивости карама-каршы эместик проблемасы
п. полноты толуктук проблемасы
п. разрешимости чечилгичтик проблемасы
проверка гипотез гипотезаларды текшерүү
п. на нечетность тактыкка текшерүү
п. методом от противного тескерисинче метод менен текшерүү
проводить (провести) линию сызыкты жүргүзүү
программа программа (берилген маселени электрондук эсептөөчү машинада чечүү максатында түзүлгөн эсептөөнү жүргүзүүнүн тартиби, удаалаштыгы)
п. вычислений эсептөөлөр программасы
п. контролирующая контролдоочу (текшерүүчү) программа
п. поиска ошибки катаны издөө программасы
п. присвоения адресов адрестерди берүү программасы
п. тестовая тест программасы
п. -компилятор программа-компилятор
программирование автоматическое автоматтык программалоо
п. эвристическое эвристикалык программалоо
программирующий алгоритм программалоочу алгоритм
программист программами (электрондук эсептөөчү машинага программа түзүүчү)
программное управление программалык башкаруу
прогрессия прогрессия (кийинки мүчөсү алдыңкы мүчөсүнө турактуу санды улам кошуу же көбөйтүү менен алынган сандардын удаалаштыгы)
п. арифметическая арифметикалык

прогрессия

п. возрастающая өсүүчү прогрессия

п. геометрическая геометриялык прогрессия

п. г. бесконечно убывающая чексиз кемүүчү геометриялык прогрессия

п. конечная чектүү прогрессия (мүчөлөрүнүн саны чектүү болгон прогрессия)

проектирование проекциялоо проектирующая

прямая проекциялоочу түз сызык

проекция вертикальная вертикалдык проекция

п. горизонтальная горизонталдык проекция

п. косоугольная кыйгач бурчтуу проекция

п. параллельная параллелдик проекция

произведение көбөйтүндү (бир нече сандарды көбөйткөндөн келип чыккан сан)

п. векторное вектордук көбөйтүндү

п. множеств көптүктөрдүн көбөйтүндүсү

п. скалярное скалярдык көбөйтүндү

производить логарифмирование логарифмалоону аткаруу

производная туунду (белгиленген чекитте функциянын өзгөрүүсүн мүнөздөөчү

математиканын негизги түшүнүгү)

п. промежуточная арадагы туунду

п. пропорция туунду пропорция

п. суммы сумманын туундусу

п. функции функциянын туундусу

п. функциональная функционалдык туунду

п. частная айрым туунду

произвольная постоянная каалагандай турактуу сан

п. -ое число каалагандай сан

проинтегрировать интегралдоо

промежуток аралык (сан огунда $a < x < b$ барабарсыздыгын канааттандырган x өзгөрмөнүн

маанилеринин көптүгү)

п. бесконечный чексиз аралык

п. замкнутый туюк аралык

п. интегрирования интегралдоо аралыгы

п. конечный чектүү аралык

п. ориентированный ориентацияланган (багытталган) аралык

п. открытый ачык аралык

промилли промилли (бир бүтүн деп аталган чоңдуктун миңден бир үлүшү)

пропорциональность пропорциялаштык

п. обратная тескери пропорциялаштык

п. прямая түз пропорциялаштык

пропорциональный, -ая, -ое

пропорциялаш

п. -ая зависимость пропорциялаш көз карандылык

п. -ое деление пропорциялаш бөлүү

п. -ые величины пропорциялаш

(чоңдуктар

п. числа пропорциялаш сандар

пропорция пропорция (эки катыштын барабардыгы)

п. арифметическая арифметикалык пропорция

п. гармоническая гармоникалык пропорция

п. сложная татаал пропорция

простой, -ая, -ое жөнөкөй

п. корень жөнөкөй тамыр (эселүү эмес тамыр)

п. многогранник жөнөкөй көп грандык

п. многоугольник жөнөкөй көп бурчтук

п. -ая дробь (обыкновенная дробь) жөнөкөй бөлчөк (кадимки бөлчөк)

п. фигура жөнөкөй фигура

п. -ое именованное число жөнөкөй аттуу сан

п. отношение трёх точек үч чекиттердин жөнөкөй катышы

п. -ые проценты жөнөкөй проценттер **пространственный, -ая, -ое**

мейкиндиктик

п. -ая кривая линия мейкиндиктик ийри сызык

п. переменная мейкиндиктик өзгөрмө

п. фигура мейкиндиктик фигура

пространство мейкиндик

просуммировать суммалоо

противолежащий, -ая, -ое карама-каршы жаткан

п. угол карама-каршы жаткан бурч

п. -ая сторона карама-каршы жаткан жак **противонаправленный отрезок** карама-

каршы багытталган кесинди

противоположно ориентированный, -ая, -ое, -ые карама-каршы

ориентацияланган

п. -о. -ые треугольники карама-каршы ориентацияланган үч бурчтуктар
противоположность знаков белгилердин карама-каршылыгы
противоположный, -ая, -ое карама-каршы
п. знак карама-каршы белги
п.-ая теорема карама-каршы теорема
п. -ые величины карама-каршы чоңдуктар
п. понятия карама-каршы түшүнүктөр
противоречащий, -ая, -ее карама-каршы болгон, каршы чыккан
п. -ая система карама-каршы система
п. с. уравнений теңдемелердин карама-каршы системасы
процент процент (бир бүтүн чоңдуктун жүздөн бир үлүшү)
п. простой жөнөкөй процент
п. сложный татаал процент
п. числа сандын процента
процесс процесс
п. итерационный итерациялык процесс
п. необратимый кайрылбас процесс
п. обратимый кайрылма процесс
п. однородный бир тектүү процесс
п. половинного деления тең жарымга бөлүү процесси
п. регулирования жөнгө салуу процесси
п. усреднения орточолоштуруу процесси
прямая, бесконечно удаленная чексиз алыстатылган түз сызык
п. наклонная жантык түз сызык
п. ограниченная чектелген түз сызык
п. параллельная параллель (параллелдүү) түз сызык
п. перпендикулярная перпендикулярдуу түз сызык
прямая пропорциональность түз пропорциялаштык
п. сдвоенная кабатталган түз сызык
п. текущая кесүүчү түз сызык
п. числовая сан түз сызыгы
п. параллельные параллель түз сызыктар
п. скрещающиеся кайчылашкан түз сызыктар
прямой, -ая, -ое түз, тик, түздөн-түз
п. двугранный угол эки грандуу тик бурч
п. код түз код
п. конус тик конус

п. метод түз метод
п. параллелепипед тик параллелепипед
п. угол тик бурч
п. цилиндр тик цилиндр
п. -ая призма тик призма
п. пропорциональность түз пропорциялаштык
п. скобка чарчы кашаа
п. теорема түз теорема
п. -ое доказательство түз далилдөө
п. разложение түздөн-түз ажыратуу
прямолинейный, -ая, -ое түз сызыктуу
п. отрезок түз сызыктуу кесинди
п. -ая образующая түз сызыктуу түзүүчү
п. тригонометрия түз сызыктуу тригонометрия
прямоугольник тик бурчтук
прямо пропорциональные величины түз пропорциялаш чоңдуктар
прямоугольный треугольник тик бурчтуу үч бурчтук
п. -ые координаты тик бурчтуу координаталар
п. числа тик бурчтуу сандар
пульт пульт (ЭВМди башкаруучу блок)
п. управления башкаруу пульту
пункт исходный башталгыч пункт
п. узловой түйүн чекити
пунктир пунктир (чекиттер менен белгиленген сызык)
пунктирная линия пунктирдуу сызык
пуск аракетке келтирүү (биринчи жолу ишке келтирүү)
п. электронной машины электрондук машинаны аракетке келтирүү
пусковой импульс аракетке келтирүүчү импульс
п. -ая кнопка аракетке келтирүүчү кнопка
пустой, -ая, -ое куру
п. комплекс куру комплекс
п. -ое множество куру көптүк
пучок боо (бир гана параметрден сызыктуу көз каранды болгон тегиздиктеги түз сызыктардын же мейкиндиктеги беттердин түркүмү)
п. лучей шоолалар боосу
п. окружностей айланалар боосу (түзүүчүлөрү айлана болгон жалпак сызыктардын

боосу, б. а. бир тегиздикте жатуучу жана эки чекит аркылуу өтүүчү айланалардын түркүмү)

п. плоскостей тегиздиктер боосу

п. прямых түз сызыктар боосу

пятигранник беш грандык

пятизначный, -ая, -ое беш орундуу

п. -ое число беш орундуу сан

п. -ые таблицы беш орундуу таблицалар

рабочий диапазон иштөөчү диапазон

р. код иштөөчү код

равенство барабардык

р. по дедукции дедукция боюнча барабардык

р. приближенное жакындатылган барабардык

р. точное (равенство строгое) даана (так) барабардык

р. треугольников үч бурчтуктардын барабардыгы

равнобедренный треугольник тең капталдуу үч бурчтук

равнобокая (равносторонняя)

гипербола тең капталдуу (тең жактуу) гипербола

р. трапеция тең капталдуу трапеция

равновеликие параллелограммы тең чоңдуктагы параллелограммдар

р. фигуры тең чоңдуктагы фигуралар

равномерность бир калыптуулук, бир кылкалык, текшилиик

равномерная непрерывность бир калыпта үзгүлтүксүздүк (сегменттин ар бир

чекитинде үзгүлтүксүз болгон функция)

р. -ая сходимость бир калыпта жыйналгычтык

равноостаточные числа бирдей калдыктуу сандар (бүтүн санга бөлгөндө бирдей

калдыкты берүүчү сандар)

равностоящие точки бирдей алыстыкта турган чекиттер

равносильность (эквивалентность)

уравнений теңдемелердин тең күчтүүлүгү (эквиваленттүүлүгү)

равносильные бесконечно большие величины тең күчтүү чексиз чоң чоңдуктар

пятикратный беш эселүү

пятипозиционная перфолента беш позициялуу (орундуу) перфолента (тешиктүү тасма)

пятиразрядный (пятизначный) беш разряддуу

пятиричный разряд бештик (бешилик) разряд

пятиугольник беш бурчтук

Р

р. уравнения тең күчтүү теңдемелер

равносоставленные многоугольники

бирдей түзүлгөн көп бурчтуктар

р. треугольники бирдей түзүлгөн үч бурчтуктар

р. фигуры бирдей түзүлгөн фигуралар **равносторонний треугольник** тең жактуу үч бурчтук

р. -ая гипербола тең жактуу гипербола

равноугольные многоугольники теңбурчтуу көп бурчтуктар

равные между собой өз ара барабар

р. отношения барабар катыштар

р. треугольники барабар үч бурчтуктар

р. фигуры барабар фигуралар

радиан радиан (узундугу айлананын радиусуна барабар болгон айлананын жаасы менен

тирелген борбордук бурч, бир радиан $\approx 57^{\circ}18'$ болот)

р. угловой бурчтук радиан

радианный, -ая, -ое радиандык

р. планиметр радиандык планиметр

р. -ая мера радиандык чен

р. -ое измерение радиандык өлчөм

радикал радикал (тамырдын жазуу белгиси), тамыр

радиус радиус

р. -вектор радиус-вектор

р. круга тегеректин радиусу

р. окружности айлананын радиусу

разбивка чисел сандарды топко бөлүү

разбиение майдалоо, барчалоо

р. на классы класстарга барчалоо

р. на типы типтерге майдалоо

р. на треугольники үч бурчтуктарга майдалоо

развернутый, -ая, -ое жайылган

р. угол жайылган бурч

р. -ая форма жайылган форма

развертывание определителей

аныктагычтарды ачуу

развертка жайылма**р. куба** кубдун жайылмасы**разделение** бөлүштүрүү, ажыратуу**р. переменных** өзгөрмөлөрдү ажыратуу**разделительный знак** ажыраткыч белги**р. циркуль** бөлгүч циркуль**разделять, разделить** бөлүү, бөлүштүрүү**р. нацело** калдыксыз бөлүү**р. пополам** тең экиге бөлүү**раздробление** майдалоо, барчалоо**разлагаемый** ажыроочу, бөлүнүүчү**р. по степеням** даражалары боюнча ажыратуу**разложение бинома** биномду ажыратуу**р. в цепную дробь** үзгүлтүксүз бөлчөккө ажыратуу**р. на множители** көбөйтүүчүлөргө ажыратуу**р. на простые дроби** жөнөкөй

бөлчөктөргө ажыратуу

р. многочлена на множители көп мүчөнү көбөйтүүчүлөргө ажыратуу**р. функции** функцияны ажыратуу**разложимость на множители**

көбөйтүүчүлөргө ажыралгычтык

размельчение области областты майдалоо (барчалоо)**размерность** өлчөмдүүлүк, ченемдүүлүк (тигил же бул геометриялык фигуралардын

өлчөмдөрүнүн саны)

размещение орундаштыруу, жайгаштыруу**разностный, -ая, -ое** айырмалык, айырмалуу (бир сандан экинчи бир санды кемиткенден

чыккан натыйжа)

р. аналог айырмалуу аналог**р. -ая прогрессия (арифметическая прогрессия)** айырмалуу прогрессия (арифметикалык прогрессия)**р. пропорция** айырмалуу пропорция**р. -ое уравнение** айырмалык теңдеме (чектүү айырмалары белгисиз болгон теңдеме)**разносторонний треугольник** түрдүү жактуу үч бурчтук**разность векторов** векторлордун айырмасы**р. квадратов** квадраттардын айырмасы**р. конечная** чектүү айырма**р. множеств** көптүктөрдүн айырмасы**р. прогрессии** прогрессиянын айырмасы**р. табличная** таблицалык айырма**р. функции** функциялардын айырмасы**р. частная** жекече айырма**р. центральная** борбордук айырма**разноугольные треугольники** түрдүү бурчтуу үч бурчтуктар**разрез по диагонали** диагональ боюнча кесилиш**р. продольный** узунунан кесилиш**разрешающее уравнение** чечүүчү теңдеме**разрешенный относительно аргумента** аргументке карата чечилген**разрешимость уравнений** теңдемелер чыгарылгычтыгы**разрешимый, -ая, -ое** чыгарылма, чечилме**р. -ая задача** чыгарылма (чечилүүчү) маселе**р. -ое уравнение** чыгарылма (чечилме) теңдеме**разрывность функции** функциянын үзгүлтүктүүлүгү**разряд** разряд (сандарды позициялык системада жазганда цифраларынын алган орду)**р. высший** эң жогорку разряд**р. двоичный** экилик разряд**р. десятков** ондуктар разряды**р. значащий** маани берүүчү разряд**р. контрольный** текшерүү разряды**р. пятиричный** бештик разряд**р. старший** улуу разряд**разрядность двойная** кош разряддуулук**раскрыть скобку** кашааны ачуу**раскрытые неопределенности**

аныксыздыкты ачуу

располагать многочлен по степеням көп мүчөнү даражалары боюнча жайгаштыруу**расположение взаимное** өз ара жайгаштыруу**р. симметричное** симметриялуу жайгаштыруу**распределение** бөлүштүрүү, бөлүштүрүлүш**распределительность (дистрибутивность)** бөлүштүрүүчүлүк,

үлөштүрүүчүлүк

(дистрибутивдик)

распределительный закон

(дистрибутивный закон) бөлүштүрүү закону

р. щит бөлүштүрүүчү калкан

р. -ое (дистрибутивное) свойство

бөлүштүрүү (дистрибутивдик) касиети

распрямлять дугу жааны түзөтүү

расстояние аралык (эки объектинин өз ара жайгашуусун мүнөздөөчү чоңдук)

р. до фокуса фокуса чейинки аралык

р. кратчайшее эң кыска аралык

р. между двумя плоскостями эки

тегиздиктердин аралыгы

р. м. д. прямыми эки түз сызыктардын аралыгы

р. м. прямой и плоскостью түз сызык менен тегиздиктин аралыгы

р. м. элементами элементтердин аралыгы

р. нулевого порядка нөлүнчү тартиптеги аралык

р. угловое бурчтук аралык

рассуждение правдоподобное туура

өңдүү (чындыкка окшош) ой жүгүртүү

раствор циркуля циркулдун ачылышы

растущая функция өсүүчү функция

расчёт математического ожидания

математикалык күтүүнү эсептөө

р. приближительный болжолдуу эсеп кылуу

р. точный так эсеп кылуу

расширенная плоскость кеңитилген тегиздик

р. система аксиом аксиомалардын кеңитилген системасы

р. -ое множество кеңитилген көптүк

рационализация рационалдоо, рационалдаштыруу (тигил же бул өзгөртүүнү

пайдаланып, туюнтманы радикалдан куткаруу)

р. интеграла интегралды

рационалдаштыруу (рационалдоо)

р. -ая точка рационалдык чекит

р. функция рационалдык функция

р. -ое число рационалдык сан ребро кыр

р. боковое каптал кыр

р. многогранника көп грандыктын кыры

ребус ребус, табышмак (сүрөт, тамга жана арнптер менен ойнолуучу табышмак)

р. математический математикалык ребус
регистр регистр (ЭВМде алгоритмди ишке ашыруунун удаалаштыгын туюнтуучу түзүлүш)

р. адресов адресстердин регистри

р. команд командалардын регистри

р. произведений көбөйтүндүлөрдүн регистри

р. со сдвигом жылышкан регистр

р. статический статикалык регистр

р. умножений көбөйтүүлөр регистри

р. чисел сандар регистри

регистрация фотографическая

фотографиялык регистрациялоо

регулятор автоматический автоматтык регулятор, жөнгө салгыч, жөндөгүч (тигил же

бул процессти жөнгө салып, берилген режимде иштете турган түзүлүш)

р. стабилизирующий стабилдештирүүчү (туруктуу абалда кармоочу), туруктуулоочу регулятор

результат конечный акыркы жыйынтык

р. отрицательный терс жыйынтык

р. промежуточный арадагы жыйынтык

результатирующий вектор

жыйынтыктоочу вектор

р. вывод жыйынтыктоочу корутунду

рейка рейка

рекуррентная последовательность

рекурренттик удаалаштык

р. формула рекурренттик формула

реле реле (ЭВМди сырткы токко кошуу үчүн колдонулуучу курал)

р. управления башкаруу релеси

релейная машина релелүү машина (реле менен жабдылган эсептөөчү машина)

рельеф рельеф (эки аргументтүү функциянын мейкиндикте тартылган сүрөтү)

р. функции функциянын рельефи

решать в целых числах бүтүн сандарда чыгаруу

р. уравнение относительно

неизвестного теңдемени белгисизге карата чыгаруу

решение 1) чыгаруу, 2) чыгарылыш, эсептин чыгарылышы, 3) теңдеменин тамыры

р. конечно-разностного уравнения чектүү-айырмалуу теңдеменин

чыгарылышы

р. многозначное көп маанилүү

чыгарылыш

р. нулевое нөлдүк чыгарылыш

р. периодическое мезгилдүү чыгарылыш

р. постороннее бөлөк (четки) чыгарылыш

р. треугольников үч бурчтуктардып

чыгарылышы

р. тривиальное тривиалдуу (өтө жөнөкөй)

чыгарылыш

р. тригонометрического уравнения

тригонометриялык теңдемелер

чыгарылышы

сборник задач маселелер жыйнагы

сведение к абсурду жокко чыгаруу

свести к нулю нөлгө айландыруу

свободный вектор эркин вектор (эч бир чекит же түз сызык менен байланышпаган вектор)

с. параметр эркин параметр

с. член бош (эркин) мүчө

свойство ассоциативности

(сочетательности) ассоциативдик

(топтоштуруу) касиет

с. взаимности (дуальности) өз аралык

касиет

с. выпуклости томпоктуу касиет

с. делимости бөлүнүүчүлүк касиет

с. дистрибутивности

(распределительности) дистрибутивдик

(бөлүштүрүүчүлүк)

касиет

с. коммутативности

(переместительности) коммутативдик

(орун алмаштыруу) касиет

с. переместительное (коммутативное)

орун алмаштыруу (коммутативдик)

касиети

с. полноты толуктуу касиети

с. сочетательное (ассоциативное)

топтоштуруучулук (ассоциативдик)

с. экстремальное экстремалдык касиет

сдвиг жылышуу (тегиздикти же

мейкиндикти өзүн өзүнө өзгөртүүчү

аффиндик

өзгөртүүнүн түрү)

с. на отрезок кесиндиге жылышуу

сдвоенная (спаренная) вычислительная

р. уравнения (корень уравнения)

теңдемелер чыгарылышы

р. целочисленное бүтүн сандуу

чыгарылыш

р. частичное айрым чыгарылыш

ролик интегрирующий интегралдоочу

ролик

ромб ромб

ромбододекаэдр (гранатоэдр)

ромбододекаэдр (гранатоэдр)

ромбоид (дельтоид) ромбоид (дельтоид)

ромбоэдр ромбоэдр (грандары

ромбалардан турган параллелепипед)

С

машина кош кабатталган (кошоктолгон)

эсептөөчү машина

сегмент сегмент (1) сан огунда $a \leq x \leq b$

барабарсыздыгын канааттандырган

чекиттердин

көптүгү, 2) айлананын жаасы жаа

хордасы менен чектелген бөлүгү, 3)

шардын бети

жана аны кесип өткөн тегиздик менен

чектелген бөлүгү)

с. круговой тегеректик сегмент

с. шаровой шардык сегмент секанс секанс

секансоида секансоида (секанс

функциясынын тегиздиктеги графиги)

секстильон секстильон (10^{21} га барабар

сан)

сектор сектор

с. круга тегеректин сектору (тегеректин

эки радиусу жана аларга керилген жаасы

менен

чектелген бөлүгү)

с. сферический сфералык сектор (чокусу

сферанын ичиндеги чекит болгон

конустук бет

жана сферанын бети менен чектелген

фигура)

с. шаровой шардык сектор

секунда секунда (1) жалпак бурчту

ченөөнүн бирдиги, ал 60^{-2} градуска

барабар, 2)

убакыттын чен бирдиги, ал 60^{-2} саатка

же 60^{-1} минутага барабар)

с. угловая бурчтук секунда

секущая линия кесүүчү сызык

с. плоскость кесүүчү тегиздик

семейство түркүм
с. кривых линий ийри сызыктар түркүмү
с. поверхностей беттер түркүмү
с. функций функциялар түркүмү
семеричная система жетилик ситема
семигранник жети грандык
сетчатая номограмма торчолуу номограмма
сечение кесилиш, кесүү
с. вещественных (действительных) чисел чыныгы сандардын кесилиши
с. диагональное диагоналдык кесилиш
с. золотое (деление золотое) сонун кесилиш (сонун бөлүү)
с. коническое конустук кесилиш
с. осевое октук кесилиш
с. плоское жалпак кесилиш
сжатый эллипсоид кысылган эллипсоид
символ символ (абстрактуу түшүнүктү же ойду билдирүүчү математикалык белги)
с. математический математикалык символ
с. суммирования суммалоо символу
символизация символизация, символдоштуруу (математикалык түшүнүктү символдор аркылуу туюндуруу)
символика алгебраическая алгебралык символика
с. математическая математикалык символика
симметрический -ая, -ое симметриялуу
с. многочлен симметриялуу көп мүчө
с. -ая алгебра симметриялуу алгебра
с. матрица симметриялуу матрица
с. схема симметриялуу схема
симметрично относительно прямой түз сызыкка карата симметриялуу
симметричность многочлена көп мүчөнүн симметриялуулугу
симметричный, -ая, -ое симметриялуу
с. -ые уравнения симметриялуу теңдемелер
с. фигуры симметриялуу фигуралар
симметрия относительно плоскости тегиздикке карата симметрия
с. относительно точки чекитке карата симметрия
с. осевая октук симметрия
с. центральная борбордук симметрия
синус синус

синусов теорема синустар теоремасы
синусоида синусоида ($y = \sin x$ функциясынын графиги)
система система (өз ара байланыштуу бөлүктөрдөн түзүлгөн чоңдуктар же объективдик чындыктар)
с. автоматического управления (САУ) автоматтык башкаруу системасы
с. аксиом аксиомалар системасы
с. алгебраических уравнений алгебралык теңдемелер системасы
с. двоичная экилик система
с. десятичная ондук система
с. координат координаталар системасы
с. координат правая оң координаталык системасы
с. линейно независимая сызыктуу көз каранды эмес система
с. линейных уравнений сызыктуу теңдемелер системасы
с. однородная бир тектүү система
с. отсчёта эсептөө башталмасынын системасы
с. памяти (запоминающая система) эсте тутуу системасы
с. перевода которуу системасы
с. позиционная позициялык система
с. поместная (позиционная) орундуу (позициялык) система
с. программного управления программалуу башкаруу системасы
с. прямоугольная тик бурчтуу система
с. решений чыгарылыштар системасы
с. счисления эсептөө системасы
с. счисления десятично-двоичная эсептөөнүн ондук-экилик системасы
с. четвертичная төрттүк (төртилик) система
с. шестеричная алтылык система
систематический, -ая, -ое системалуу, систем алык
с. код системалуу код
с. -ая бесконечная дробь системалуу чексиз бөлчөк
с. ошибка системалуу ката
скаляр скаляр (сан түрүндө берилген чоңдук)
скалярный, -ая, -ое скалярдык
с. аргумент скалярдык аргумент
с. -ая величина скалярдык чоңдук

с. -ое произведение скалярдык көбөйтүндү
скачкообразная функция секирим түспөлдүү функция
складывать, сложить кошуу
с. величин чоңдуктарды кошуу
с. почленно мүчөлөп кошуу
скобка квадратная чарчы кашаа
с. круглая тегерек кашаа
с. прямая тик кашаа
с. фигурная фигуралуу кашаа
скользящий вектор жылышма вектор
скорость запоминания эске тутуу тездиги
с. изменения өзгөрүү ылдамдыгы
с. круговая айланма (тегерек боюнча) ылдамдык
с. угловая бурчтук ылдамдык
скрещение линий сызыктардын кайчылашуусу
скрещивающиеся линии кайчылашкан сызыктар
сложение кошуу
с. алгебраическое алгебралык кошуу
с. арифметическое арифметикалык кошуу
с. векторов векторлорду кошуу
с. команд командаларды кошуу
с. скалярное скалярдык кошуу
сложный, -ая, -ое татаал, кыйын
с. -ая дробь татаал бөлчөк
с. функция татаал функция
с. -ое (ангармоническое) отношение татаал катыш
с. -ые проценты татаал проценттер
смежность чектештик, жандаштык, коңшулаштык
смежный угол жандаш бурч, коңшулаш бурч
смекалка тапкычтык, зиректик
с. математическая математикалык тапкычтык
смешанный, -ая, -ое аралаш
с. -ая дробь аралаш бөлчөк
с. периодическая дробь аралаш мезгилдүү бөлчөк
с. система счисления эсептөөнүн аралаш системасы
с. число аралаш сан
совместимость системы системанын биримдүүлүгү
совместные неравенства биримдиктүү барабарсыздыктар

с. уравнения биримдиктүү теңдемелер
совместность системы аксиом аксиомалар системасынын бирдиктүүлүгү (биримдиги)
содержательная аксиоматика мазмундуу аксиоматика
с. математика мазмундуу математика
с. теория мазмундуу теория
содержит в себе ичине камтыйт, ичине алат
соединение биригүү, бириктирүү
с. биномальное биномдук биригүү
соизмеримость ченемдештик (өлчөмдөштүк)
с. величин чоңдуктардын ченемдештиги (өлчөмдөштүгү)
соизмеримые величины ченемдеш (өлчөмдөш) чоңдуктар
с. -ые отрезки ченемдеш кесиндилер
сократимость дроби бөлчөктүн кыскартуучулугу
сократимый, -ая, -ое кыскартуучу
с. -ая дробь кыскартуучу бөлчөк
сокращение дроби бөлчөктү кыскартуу
сокращенный, -ая, -ое кыскартылган, кыскача
с. член кыскартылган мүчө
с. -ое деление кыскача бөлүү
с. обозначение кыскача белгилөө
с. умножение кыскача көбөйтүү
сомнительный, -ая, -ое шектүү, күмөндүү
с. случай шектүү учур
с. -ые цифры шектүү цифралар
соосный октош
с. -ые эллипсоиды октош эллипсоиддер
сомножитель көбөйтүүчү
соответственный, -ая, -ое туура келүүчү, тийиштүү
с. -ые углы туура келүүчү бурчтар
с. элементы туура келүүчү элементтери
соответствие туура келүү, ылайык келүү
с. взаимнооднозначное өз ара бир маанилүү туура келүү
с. границ чек араларынын туура келүүсү
с. однозначное бир маанилүү туура келүү
с. тождественное теңдеш туура келүү
с. точечное чекиттик туура келүү
соотношение катнаш
с. включения ичине камтуу катнашы
с. «между» «арадагы» катнашы
с. принадлежности тийиштүүлүк

катнашы

с. порядка тартип катнашы

с. предельное пределдик катнаш

с. тождественное теңдеш катнаш

с. тригонометрическое

тригонометриялык катнаш

с. числовое сан катнашы

соприкасание тийишүү, жанышуу

соприкасающийся круг тийишүүчү

тегерек

с. -аяся парабола жанышуучу парабола

с. плоскость тийишүүчү тегиздик

соприкосновение тийишүү, жанышуу

с. внешнее сырттан жанышуу, сырткы тийишүү

сопряжение жанышып кошулуу

сортировка перфокарт перфокарталарды сорттоо

составление логической схемы

логикалык схеманы түзүү

с. программы программаны түзүү

с. схемы вычисления эсептөө схемасын түзүү

составлять прогрессию прогрессияны түзүү

с. таблицу таблицаны түзүү

с. уравнение теңдемеси түзүү

составной, -ая, -ое курама, составдык

с. -ая величина курама чоңдук

с. задача курама маселе

с. часть составдык бөлүгү

с. -ое высказывание составдык айтылыш

с. -ые номограммы курама номограммалар

состояние дискретное дискреттик абал

с. достижимое жетүүчү абал

с. последующее кийинки абалы

состоятельность доказательства

далилдөөнүн негиздүүлүгү

с. теоремы теореманын негиздүүлүгү

сосчитать, сосчитывать эсептөө, саноо, санап чыгуу

софизм софизм (тигил же бул математикалык сүйлөмдү атайлап эле туура эмес

далилдөө)

с. математический математикалык софизм

софокусный, -ая, -ое (конфокальный) фокусташ

с. -ая парабола фокусташ парабола

с. -ые кривые фокусташ ийри сызыктар
сохранение площадей аянттардын сакталышы

с. углов бурчтардын сакталышы

сохранять порядок действий амалдар тартибин сактоо

сочетание топтоштуруу

с. из n элементов по m n элементтерден

m боюнча топтоштуруу

сочетательность топтоштуруучулук

с. умножения көбөйтүүнүн

топтоштуруучулугу

сочетательный закон (закон ассоциативности) топтоштуруу закону (ассоциативдик закон)

сплошная линия туташ сызык

способ алгебраического сложения

алгебралык кошуунун ыкмасы

способ аналитического задания

функции функциянын аналитикалык берилиш жолу

с. вариации произвольных каалагандай турактууларды вариациялоо

с. графический графиктик ыкма

с. графического задания функций

функциялардын графиктик берилишинин жолу

с. исключения неизвестных белгисизин жоюу ыкмасы

с. искусственный жасалма ыкма

с. округления тегеректөө ыкмасы

с. подстановки ордуна коюу жолу, ыкмасы

с. подсчёта цифр цифраларды эсептөө ыкмасы

с. пропорциональных частей (способ хорд) пропорциялаш бөлүктөр ыкмасы (хордалар

ыкмасы)

с. сравнения неизвестных белгисиздерин салыштыруу ыкмасы

с. табличный таблицалык ыкма

с. -ы задания функций функциялардын берилиш жолдору

спрямление дуги жааны түзөтүү, жаанын түзөлүшү

с. окружности айлананы түзөтүү,

айлананын түзөлүшү

спрямляемая кривая түзөлмө ийри сызык

сравнение величин чоңдуктарды салыштыруу
с. длин узундуктарды теңештирүү, салыштыруу
с. по модулю модулю боюнча салыштыруу
с. разностное айырмалык салыштыруу
сравнимый, -ая, -ое салыштырылуучу
с. -ые величины салыштырылуучу чоңдуктар
с. числа салыштырылуучу сандар
среднее, арифметическое арифметикалык орточо
с. пропорциональное орточо пропорциялуу
с. геометрическое геометриялык орточо
с. значение функции функциянын орточо мааниси
средневековая математика орто кылымдагы математика
среднеквадратичный, -ая, -ое орточо квадраттык
с. -ая ошибка орточо квадраттык ката
средний, -ая, -ее ортоңку, орточо
с. член ортоңку мүчө
с. -ая длина орточо узундук
с. линия орто сызык
с. -ее значение орточо мааниси
стандартный вид многочлена көп мүчөнүн стандарттуу түрү
с. элемент стандарттуу элемент
с. -ая функция стандарттуу функция
с. цепная дробь стандарттуу үзгүлтүксүз бөлчөк
старший коэффициент жогорку коэффициент
с. член жогорку мүчө
степенной закон даражалуу закон
с. -ая функция даражалуу функция
с. -ое среднее даражалуу орточо сан
степенно-показательная функция даражалуу көрсөткүчтүү
функция степень даража, деңгээл, тартип
с. дробная бөлчөктүү даража
с. многочлена (полинома) көп мүчөнүн даражасы
с. точности тактык даражасы
с. уравнения теңдемелерин даражасы
стереометрия стереометрия
столбец мамыча
с. таблицы таблицанын мамычасы
столбчатая диаграмма мамычалуу

диаграмма
сторона жак, каптал
с. боковая каптал жак
с. общая жалпы жак
с. прилежащая жанаша жаткан жак
с. треугольника үч бурчтуктун жагы
с. угла бурчтун жагы
стремиться к нулю нөлгө умтулуу
с. к пределу пределге умтулуу
строгий, -ая, -ое даана, так
с. -ая выпуклость даана томпоктук
с. монотонность даана монотондуулук
с. -ое равенство так барабардык
строго вогнутый так иймек
с. прямолинейный даана түз сызыктуу
с. убывающий даана кемүүчү
строгость доказательства далилдөөнүн тактыгы (дааналыгы)
строка сап, жол, жолчо
структура структура
с. команды команданын структурасы
с. математическая математикалык структура (алгебранын эң маанилүү түшүнүктөрүнөн)
суждение ойлоо, ой жүгүртүү
с. индуктивное индукциялык ой жүгүртүү
сумма сумма
с. алгебраическая алгебралык сумма
с. арифметическая арифметикалык сумма
с. векторная вектордук сумма
с. геометрическая (векторная) геометриялык сумма
с. конечная чектүү сумма
с. множеств көптүктөр суммасы
с. тригонометрическая тригонометриялык сумма
сумматор сумматор, суммалагыч (сандардын үстүнөн кошуу амалын аткаруучу ЭВМдеги түзүлүш)
с. двоичный экилик
сумматор, суммалагыч
с. накапливающий топтоочу сумматор, суммалагыч
с. последовательный удаалаш сумматор
суммирование суммалоо (туюнтмалардын же сандардын үстүнөн кошуу амалын аткаруу)
с. почленное мүчөлөп суммалоо
суммируемый, -ая, -ое суммаланма, жыйынтыкталма

с. квадрат жыйынтыкталма квадрат
с. -ая функция суммаланма функция
суммирующий, -ая, -ое суммалагыч,
 жыйынтыктагыч
с. интегратор жыйынтыктагыч
 интегратор
с. -ая машина суммалагыч машина
с. -ое устройство суммалагыч түзлүш
сферический, -ая, -ое сфералык
с. сегмент сфералык сегмент
с. треугольник сфералык үч бурчтук
с. -ая геометрия сфералык геометрия
 (сферадагы геометриялык түспөлдөрдүн
 касиеттерин үйрөнүүчү математиканын
 бөлүгү)
с. окрестность сфералык аймак
с. тригонометрия сфералык
 тригонометрия
сфероид сфероид (сферанын огунун
 айланасында чоюлуп же кысылып
 айлануусунан
 пайда болгон бет)
сформулированный постулат
 формулировкаланган постулат
сформулировать формулировкалоо,
 баяндоо
схема аксиом аксиомалар схемасы
с. вычисления эсептөө схемасы
с. выходная (на выходе) чыгуучу схема
 (чыгуудагы, чыга бериштеги)
с. доказательства далилдөө схемасы
с. задержки кармап калуу схемасы
с. запоминающая эске тутуу схемасы
с. «и» «жана» схемасы
с. «или» «же» схемасы
с. логическая логикалык схема
с. «не» «жок» же «эмес» схемасы
с. нулевая нөлүнчү схема
с. обращающая кайрылтуучу схема
с. операционная оперативдүү схема
с. переключения кайта туташтыруу
 схемасы
с. последовательности операций
 амалдардын удаалаштыгынын схемасы
с. релейная релелүү схема
с. счёта эсептөө (саноо) схемасы
с. удвоенная түгөйлөнгөн схема
схемный анализатор схемалык
 анализатор
сходимость жыйналгычтык (сандардын
 же функциялардын удаалаштыктарынын

пределге ээ болуусу)
с. абсолютная абсолюттук (сөзсүз)
 жыйналгычтык
с. в среднем орточо жыйналгычтык
с. итерационных процессов итерациядык
 процесстердин жыйналгычтыгы
сходственный, -ая, -ое тийиштүү,
 тиешелүү, ылайык, окшош
с. -ые величины окшош чоңдуктары
с. стороны окшош жактары
с. элементы треугольника үч бурчтуктун
 окшош элементтери
сходящийся к нулю нөлгө жыйналма
с. на бесконечности чексиздикте
 жыйналма
счёт эсептөө, саноо
с. автоматический (машинный)
 автоматтык эсептөө
с. быстрый тез эсептөө
с. позиционный позициялык саноо
с. устный оозеки эсептөө
счётный, -ая, -ое санаттуу, эсептегич
с. механизм эсеп механизми
с. -ая единица эсеп бирдиги
с. линейка эсеп сызгычы
с. система уравнений теңдемелердин
 санаттуу системасы
с. -ые палочки эсеп таякчалары
с. перфорационная машина
(счётноаналитическая машина)
 санакчы-перфорациялык
 машина (санакчы-аналитикалык
 машина)
с. решающее устройство эсептеп
 чыгаруучу түзүлүш
с. -ые машины эсептөөчү машиналар
счётчик счётчик, эсептегич, санагыч
с. быстродействующий тез иштөөчү
 санагыч (эсептегич)
с. десятичный ондук санагыч (эсептегич)
с. команд командаларды санагыч
 (эсептегич)
с. суммирования и хранения суммалоо
 жана сактоо санагычы (эсептегичи)
с. суммирующий суммалоочу санагыч
 (эсептегич)
с. табличный таблицалык санагыч
 (эсептегич)
с. функциональный функционалдык
 санагыч (эсептегич)
с. цифровой цифралык санагыч

(эсептегич)

с. числа оборотов айлануу санын санагыч
(эсептегич)

счисление эсептөө

с. двоичное экилик эсептөө

считывание с ленты лентадан
салыштырып окуу

таблица таблица

т. антилогарифмов антилогарифмалар
таблицасы

т. деления бөлүү таблицасы

т. значений маанилер таблицасы

т. квадратов квадраттар таблицасы

т. конечных разностей чектүү айырмалар
таблицасы

т. кубов кубдар таблицасы

т. логарифмов логарифмалар таблицасы

т. математическая математикалык
таблица

т. перевода которуу таблицасы
(эсептөөнүн бир системасынан экинчи
системага

каторуучу таблицалар)

т. с двумя входами (с двойным входом)
эки кириштүү таблица

т. сложных процентов татаал проценттер
таблицасы

т. умножения көбөйтүү таблицасы

т. -ы пятизначные беш орундуу
таблицалар

т. четырёхзначные төрт орундуу
таблицалар

табличный, -ая, -ое таблицалык

т. способ таблицалык ыкма

т. счётчик таблицалык санагыч
(эсептегич)

т. -ая производная таблицалык туунду
табулирование таблицага келтирүү,
таблицалоо

табулированные данные таблица
аркылуу берилгендер

такт сложения кошуунун тактысы

тангенс тангенс

тангенсоида тангенсоида ($y = \operatorname{tg} x$
функциясынын графиги)

те и только те числа ошол жана так ошол
гана сандар

текст математический математикалык

считывать, считать салыштырып окуу,
салыштырып эсептөө

с. показания көргөзгөнүн (прибордун)
салыштырып окуу

сшивать фигуры фигураларды
бириктирүү

Т

текст

текущая координата өзгөрмөлүү
координата

телесный угол телолук бурч

телеуправление телебашкаруу (алыстан
башкаруу)

телеуправляемый аппарат
телебашкарылуучу аппарат

тело вращения айлануу нерсеси

т. геометрическое геометриялык нерсе

т. материальное материалдык нерсе

теорема теорема (далилдөөнүн жардамы
менен чын экендиги көрсөтүлүүчү же
четке

кагылуучу математикалык сүйлөм)

т. алгебры, основная алгебранын негизги
теоремасы

т. аппроксимации аппроксимация
теоремасы

т. биномиальная биномдук теорема

т. единственности жалгыздык (бирөө
экендиги жөнүндөгү) теоремасы

т. о трёх перпендикулярах үч
перпендикулярлар жөнүндө теорема

т. противоположная карама-каршы
теорема

т. прямая түз теорема

т. синусов синустар теоремасы

т. сложения кошуу теоремасы

т. существования бар болуу теоремасы
теория теория

т. абстрактная абстрактуу теория

т. алгоритмов алгоритмдер теориясы

т. делимости бөлүнүүчүлүк теориясы

т. математическая математикалык
теория

т. пределов пределдер теориясы

тест-программа тест-программа

тест-таблица тест-таблица

тетраэдр тетраэдр

типовая задача типтүү маселе

т. (типичная) схема типтүү схема
тире (черточка) тире (сызыкча)
тогда и только тогда ошондо жана так ошондо гана (ошондой болгондо гана)
тождественно равно теңдеш барабар
тождественность теңдештик
тождественный, -ая, -ое теңдеш
т. нуль теңдеш нөл
т. подстановка теңдеш ордуна коюу
т. преобразование теңдеш өзгөртүү
тождество геометрических фигур геометриялык фигуралардын теңдештиги
толкование математическое математикалык талкулоо
точка чекит
т. бесконечно далекая чексиз алыс чекит
т. внешняя сырткы чекит
т. внутренняя ички чекит
т. возврата кайтуу (кайрылуу) чекити
т. встречи кезигүү чекити
т. граничная чек ара чекити
т. двузначности кош маанилик чекити
т. изолированная обочолонгон чекит
т. касания жануу чекити
т. кратная кайталанма (эселүү) чекит
т. максимума максимум чекити
т. минимума минимум чекити
т. начальная башталгыч чекит
точка особая өзгөчө чекит
т. о. изолированная обочолонгон өзгөчө чекит
т. перегиба ийреңдөө чекити
т. перегиба кривая ийри сызыктын ийреңдөө чекити
т. пересечения кесилишүү чекити
т. поворота бурулуу чекити
т. покоя тынчтык (кыймылсыз) чекит
т. предельная пределдик чекит
т. приложения коюлуу (тиркелүү) чекити
т. пробная сыналма чекит
т. произвольная каалагандай чекит
т. разрыва үзүлүү чекити
т. р. устранимая жоюлуучу үзүлүү чекити
т. стационарная стационардык (убакыттын өтүшү менен өзгөрбөгөн) чекит
т. сходимости жыйналуу чекити
т. угловая (излома) бурчтук (сынуу) чекит
т. узловая түйүндүк чекит
т. устойчивая туруктуу чекит

точка-прообраз чекит-алгачкы түспөл
точность тактык
т. измерения ченөөнүн (өлчөөнүн) тактыгы
т. приближения жакындатуунун тактыгы
т. требуемая талап кылынган тактык
точный, -ая, -ое так, дал
т. квадрат так квадрат
т. -ое значение так мааниси
т. -ые методы так методдор
траектория траектория (кандайдыр бир телонун борборунун же чекиттин сызган жолу)
трактовка математическая математикалык талкуулоо
трапеция трапеция
т. прямоугольная тик бурчтуу трапеция
т. равнобедренная тең капталдуу трапеция
требования к системе аксиом аксиомалар системасына коюлган талаптар
треугольник үч бурчтук
т. векторный вектордук үч бурчтук
т. вписанный ичтен сызылган үч бурчтук
т. косоугольный кыйгач бурчтуу үч бурчтук
т. описанный сырттан сызылган үч бурчтук
т. остроугольный тар бурчтуу үч бурчтук
т. полярно-сферический уюлдук-сфералык үч бурчтук
т. прямоугольный тик бурчтуу үч бурчтук
т. равнобедренный тең капталдуу үч бурчтук
т. равносторонний тең жактуу үч бурчтук
т. сферический сфералык үч бурчтук
т. тупоугольный кең бурчтуу үч бурчтук
трёхаддресная вычислительная машина үч адрестүү эсептөөчү машина
трёхгранник үч грандык
т. полярный уюлдук үч грандык
трёхгранный угол үч грандуу бурч
трёхзначное число үч орундуу сан
трёхмерный, -ая, -ое үч өлчөмдүү
т. -ое пространство үч өлчөмдүү мейкиндик
трёхчленный, -ая, -ое үч мүчөлүү
т. -ое уравнение үч мүчөлүү теңдеме
триангуляция триангуляция (эки өлчөмдүү областты үч бурчтуктарга бөлүү)

тривиальный, -ая, -ое тривиалдуу, барына белгилүү
т. случай тривиалдуу учур
т. -ое решение барына белгилүү чыгарылыш (нөл чыгарылыш)
тригонометрический, -ая, -ое тригонометриялык
т. круг тригонометриялык тегерек
т. -ие функции (круговые функции) тригонометриялык функциялар (эскирген термин)
тригонометрия тригонометрия

т. плоская жалпак тригонометрия
т. сферическая сфералык тригонометрия
триллион триллион (10^{12} саны)
трисектриса отрезка кесиндинин трисектрисасы
трисекция угла бурчтун трисекциясы (бурчту үч барабар бөлүккө бөлүү)
тройной (трёхмерный) интеграл үчтүк (үч өлчөмдүү) интеграл
тупой угол кең бурч
тупоугольный кең бурчтуу
т. треугольник кең бурчтуу үч бурчтук

у

убывать бесконечно чексиз кемүү
убывающая последовательность кемүүчү удаалаштык
у. прогрессия кемүүчү прогрессия
увеличение артуу, көбөйүү
угловатый, -ая, -ое бурчтуу, урчуктуу
у. -ая область бурчтуу область
угловой, -ая, -ое бурчтук, бурчтуу, урчуктуу
у. коэффициент бурчтук коэффициент
у. радиан бурчтуу радиан
у. -ая мера бурчтук чен
у. -ые точки бурчтук чекиттер
угломер бурч ченөөчү
угломерный транспортир бурч ченөөчү транспортир
угол бурч
у. вертикальный вертикалдык бурч
у. вневписанный сыртта ичтен сызылган бурч
у. внешний сырткы бурч
у. вписанный ичтен сызылган бурч
у. вспомогательный жардамчы бурч
у. двугранный эки грандуу бурч
у. дополнительный толуктоочу бурч
у. наклона жантаюу бурчу
у. направленный багытталган бурч
у. направляющий багыттоочу бурч
у. острый тар бурч
у. отклонения кыйшаюу бурчу
у. откоса жантаюу бурчу
у. отражения чагылуу бурчу
у. падения түшүү бурчу
у. параллельности параллелдик бурчу
у. плоский жалпак бурч
у. полный толук бурч

у. поворота буруу бурчу
у. положительный оң бурч
у. полярный уюлдук бурч
у. при вершине чокусундагы бурч
у. при основании негизиндеги бурч
у. прямой тик бурч
у. скольжения жылмышуу бурчу
у. смежности жандаштык бурч, коңшулаштык бурч
у. сферический сфералык бурч
у. трёхгранный үч грандуу бурч
у. тупой кең бурч
у. центральный борбордук бурч
у. четырёхгранный төрт грандуу бурч
углы накрестлежащие кайчылаш бурчтар
у. перпендикулярные тик бурчтар
у. противоположные карама-каршы бурчтар
у. равносторонние тең жактуу бурчтар
у. соответственные тиешелүү бурчтар
удаленный, -ая, -ое алыстатылган, чыгарып ташталган
у. на бесконечность чексизге алыстатылган
удваивать, удвоить эки эселөө, эки эсе арттыруу
удвоение куба кубду эки эселентүү
у. ячеек ячейкаларды эки эсе көбөйтүү
удвоенный, -ая, -ое эки эселенген, арттырылган
у. квадрат эки эселенген квадрат
у. -ое произведение эки эселенген көбөйтүндү
удовлетворять, удовлетворить канааттандыруу

у. уравнению теңдемени канааттандыруу
у. условию шартты канааттандыруу
узкий смысл теоремы теореманын тар мааниси
уклон кривой ийри сызыктын эңиштөөсү
уклонение (отклонение) кыйшаюу, эңиштөө
у. квадратичное квадраттык кыйшаюу
у. левое сол жаккы кыйшаюу
умножающее устройство (умножитель) көбөйтүүчү түзүлүш (көбөйтүүчү)
умножение көбөйтүү, арттыруу
у. векторное вектордук көбөйтүү
у. на число санга көбөйтүү
у. скалярное скалярдык көбөйтүү
у. сокращенное кыскача көбөйтүү
умножитель (умножающее устройство) көбөйтүүчү (көбөйтүүчү түзүлүш)
у. электронный электрондук көбөйткүч
умозаключение дедуктивное дедукциялык ой жүгүртүү
уничтожить иррациональность иррационалдуулукту жоюу
у. скобки кашааларды жок кылуу (жоюу)
уничтожение незначащих нулей маани бербөөчү нөлдөрдү жок кылуу
упорядочение по величине чоңдугу боюнча иретке салуу
у. полное толук иретке салуу
упорядоченность простая жөнөкөй иретке салынгандык
упорядоченный, -ая, -ое тартипке келтирилген, иретке салынган системасы
у. -ая пара иретке салынган түгөй
у. система чисел сандардын иретке салынган системасы
у. -ое множество иретке салынган көптүк
упражнение көнүгүү, машыгуу
упрощать, упростить жөнөкөйлөтүү
у. выражение туюнтманы жөнөкөйлөтүү
уравнение алгебраическое алгебралык теңдеме
у. без свободного члена бош мүчөсүз теңдеме
у. биквадратное биквадраттык теңдеме
у. буквенное тамгалуу теңдеме
у. возвратное кайтарылма теңдеме
у. двучленное эки мүчөлүү теңдеме
у. квадратное квадраттык теңдеме
у. кубическое кубдук теңдеме
у. линейное сызыктуу теңдеме

у. логарифмическое логарифмалык теңдеме
у. неоднородное бир тектүү эмес теңдеме
у. неполное толук эмес теңдеме
у. несовместимое биримдиктүү эмес теңдеме
у. однородное бир тектүү теңдеме
у. параметрическое параметрдик теңдеме
у. плоскости тегиздиктин теңдемеси
у. приближенное жакындатылган теңдеме
у. приведенное келтирилген теңдеме
у. прямой түз сызыктын теңдемеси
у. п. общее түз сызыктын жалпы теңдемеси
у. симметричное симметриялуу теңдеме
у. совместное биримдиктүү теңдеме
у. со свободным членом бош мүчөлүү теңдеме
у. с правой частью оң жагы бар теңдеме
у. трёхчленное үч мүчөлүү теңдеме
у. тригонометрическое тригонометриялык теңдеме
у. явное айкын теңдеме
усеченный, -ая, -ое кесилген
у. конус кесилген конус
у. -ая пирамида кесилген пирамида
условие задачи маселенин шарты
у. необходимое зарылдык шарт
у. ортогональности ортогоналдык шарты
у. параллельности параллелдик шарты
у. периодичности мезгилдүүлүк шарты
у. перпендикулярности перпендикулярдык шарты
у. разрешимости чыгарылуучулук шарты
у. совместимости биримдиктин шарты
у. теоремы теореманын шарты
у. точности тактык шарты
условный, -ая, -ое шарттуу
у. максимум шарттуу максимум
у. команда шарттуу команда
устанавливать взаимно-однозначные соответствия өз ара бир маанилүү туура келүүчүлүктү түзүү
устный счёт оозеки эсеп
устная нумерация оозеки номерлөө
устройство аналоговое аналогдук түзүлүш
у. арифметическое арифметикалык түзүлүш
у. ввода киргизүү (берүү) түзүлүшү

у. **вычитающее** кемитме түзүлүш
 у. **запасающее (накопитель)** запастоочу (жыйноочу) түзүлүш
 у. **кодирующее** коддоочу түзүлүш
 у. **печатающее** печаттоочу түзүлүш
 у. **сравнивающее** салыштыруучу түзүлүш
 у. **умножающее (умножитель)** көбөйтүүчү түзүлүш (көбөйткүч)
 у. **хранения, внешнее** сырттан сактоо түзүлүшү
 у. **цифровое** цифралуу түзүлүш

утверждение о непрерывности үзгүлтүксүздүгү жөнүндө ырастоо
 у. **о сходимости** жыйналгычтык жөнүндө ырастоо
утроение үч эселенүү
утроенный квадрат үч эселенген квадрат (м.: $3a^2$, $3(a+b)^2$)
учение о числах сандар жөнүндө окуу
учётный процент учёттук процент
 у. **-ая цена** учёттук баа

Ф

факториал факториал (м.: k факториал деп $k! = 1 \cdot 2 \cdot \dots \cdot k$ көбөйтүндүсүн түшүнүшөт)
 ф. **-ый многочлен** факториалдык көп мүчө
факторизация (разложение на множители) факториалаштыруу (жөнөкөй көбөйтүүчүлөргө ажыратуу)
факторизационные тождества факториалдашкан теңдештик
фигура фигура (геометриялык чекиттердин ар кандай көптүгүнө колдонулуучу термин)
 ф. **-ы аффинные** аффиндик фигуралар
 ф. **конгруэнтные** конгруэнттүү фигуралар
 ф. **симметричные** симметриялуу фигуралар
фигурные скобки фигуралык кашаалар (математикалык белгилердин бири)
фиксированная запятая жылбас үтүр (белгиленген үтүр)
 ф. **-ый адрес** дайындуу адрес
фокальный, -ая, -ое фокустук (фокалдык)
 ф. **параметр** фокустук параметр
 ф. **радиус-вектор** фокустук радиусвектор
 ф. **-ая точка** фокустук чекит
 ф. **-ое расстояние** фокустук аралык
 ф. **свойство эллипса** эллипстин фокустук касиети
фокус фокус (1) эллипс, гипербола жана параболанын фокусу; 2) дифференциалдык теңдемелердин өзгөчө чекиттеринин типтеринин бири)
фокусное расстояние фокустук аралык
форма алгебраическая алгебралык форма
 ф. **квадратичная** квадраттык форма

ф. **линейная** сызыктуу форма
формальная аксиоматика формалдуу аксиоматика
 ф. **математика** формалдуу математика
формальное доказательство формалдуу далилдөө
 ф. **решение** формалдуу чыгарылыш (чыгаруу)
формальный метод формалдуу метод
формула формула (белгилүү бир мазмундагы математикалык белгилердин комбинациясы)
 ф. **преобразования** өзгөртүү формуласы
 ф. **произведения** көбөйтүндүнүн формуласы
 ф. **прямоугольников** тик бурчтуктар формуласы
 ф. **рекуррентная** рекурренттик формула
 ф. **сложных процентов** татаал проценттер формуласы
 ф. **суммирования** суммалоо формуласы
 ф. **суммы** сумманын формуласы
 ф. **трапеций** трапециялар формуласы
 ф. **для уничтожения** иррациональности иррационалдыкты жоюучу формулалар
 ф. **разложения** ажыратуу формулалары
фундаментальная последовательность фундаменталдуу удаалаштык
 ф. **система** фундаменталдык система
 ф. **с. решений** чыгарылыштардын фундаменталдык системасы (дифференциалдык теңдемелердин сызыктуу көз каранды эмес бардык айрым чыгарылыштарынын системасы)
 ф. **-ое решение** фундаменталдык чыгарылыш

функция функция (өзгөрмөлүү чоңдуктардын өз ара көз карандылыктарын мүнөздөөчү фундаменталдык түшүнүк)
ф. алгебраическая алгебралык функция
ф. возрастающая өсүүчү функция
ф. выпуклая томпок функция
ф. дробно-линейная бөлчөктүү-сызыктуу функция
ф. д. -рациональная бөлчөктүү-рационалдык функция
ф. квадратичная квадраттык функция

характеристика характеристика, мүнөздөгүч (1) сандын логарифмасынын бүтүн бөлүгү;
 2) дифференциалдык теңдемелер теориясында мүнөздөгүч теңдеме)

целочисленный, -ая, -ое бүтүн сандуу
ц. аргумент бүтүн сандуу аргумент
ц. многогранник бүтүн сандуу көп грандык
ц. -ая функция бүтүн сандуу функция
ц. -ое решение бүтүн сандуу чыгарылыш
целый, -ая, -ое бүтүн
ц. многочлен бүтүн көп мүчө
ц. -ая рациональная функция бүтүн рационалдык функция
ц. часть бүтүн бөлүгү (x чыныгы санынан ашпаган бүтүн сан, ал $E(x)$ аркылуу белгиленет,
 м.: $E(6,3)=6$; $E(-2,7)=-3$).
ц. -ое выражение бүтүн туюнтма
ц. значение бүтүн маани
ц. число бүтүн сан
цена деления бөлүүнүн баасы
центр вписанной окружности ичтен сызылган айлананын борбору
ц. масс (ц. инерции) массалар борбору (инерция борбору)
ц. симметрии симметрия борбору
центральный угол борбордук бурч (айлананын эки радиусу аркылуу түзүлгөн бурч)
ц. -ая ось борбордук ок
ц. точка борбордук чекит
цепная (непрерывная) дробь үзгүлтүксүз бөлчөк

ф. комплексная комплекстик функция
ф. логарифмическая логарифмдик функция
ф. неубывающая кемибөөчү функция
ф. нечётная так функция
ф. обратная тескери функция
ф. однозначная бир маанилүү функция
ф. периодическая мезгилдүү функция
ф. убывающая кемүүчү функция
ф. числовая сандык функция
ф. явная айкын функция

Х

х. логарифма логарифманын мүнөздөгүчү (ондук логарифманын бүтүн бөлүгү)
хорда хорда
х. дуги жаанын хордасы

Ц

ц. линия үзгүлтүксүз (тизмектүү) сызык
цилиндр цилиндр (багыттоочусу туюк сызык болгон цилиндрдик бет жана негиздери болсо параллель эки тегиздик менен чектелген нерсе)
ц. гиперболический гиперболаалык цилиндр
ц. круговой тегерек цилиндр (багыттоочусу айлана болгон цилиндр)
ц. наклонный жантык цилиндр
ц. прямой тик цилиндр (түзүүчүлөрү негизинин тегерегине перпендикуляр болгон цилиндр)
ц. эллиптический эллипстик цилиндр
цифра арабская араб цифрасы
ц. верная туура (так) цифра
ц. двоичная экилик цифра
ц. десятичная ондук цифра
ц. значащая маани берүүчү цифра
ц. индийская индус цифрасы
ц. точная так (туура) цифра
цифровая вычислительная машина цифралык эсептөөчү машина
цифровой анализатор цифралык анализатор
ц. а. дифференциальный цифралык дифференциалдык анализатор
ц. код цифралык код

ц. счётчик цифралык санагыч (эсептегич)
ц. -ые данные цифралык берилгендер

частный случай айрым учур

ч. -ая последовательность айрым удаалаштык

ч. сумма айрым сумма

частное тийинди (санды экинчи бир нөлгө барабар эмес санга бөлгөндө келип чыккан сан)

ч. значение айрым маани

часть алгебраическая алгебралык бөлүгү

ч. действительная чыныгы бөлүгү

ч. десятая ондук бөлүгү

ч. значащая маани берүүчү бөлүгү

ч. конечная чектүү бөлүгү

ч. мнимая мнимый (жалган) бөлүгү

ч. пропорциональная пропорциялаш бөлүгү

ч. целая бүтүн бөлүгү

черта косая кыйгач сызык

ч. дроби бөлчөк сызыгы

чертёжная доска чийме тактасы

четверки-близнецы жанаша төрт жөнөкөй сандар (жанашаларынын айырмасы экиге

барабар болгон төрт жөнөкөй сандар, м.: 5, 7, 11 жана 13; 11, 13, 17 жана 19; 101, 103, 107

жана 109 ж. б.)

четверть чейреги (барабар төрт бөлүктүн бири)

четверть круга тегеректин чейреги

четырёхадресный төрт адрестүү

четырёхгранный угол төрт грандуу бурч

четырёхзначное число төрт орундуу сан

ч. -ые таблицы төрт орундуу таблицалар

чётный, -ая, -ое жуп

ч. -ая степень жуп даража

ч. перестановка жуп орун алмаштыруу (инверсияларынын саны жуп болгон орун алмаштыруу)

ч. подстановка жуп подстановка (ордуна коюу)

ч. -ое число жуп сан

чётные функции жуп функциялар

числа близнецы (близнецы, пары)

жанаша жөнөкөй сандар (айырмасы экиге барабар

болгон жөнөкөй сандардын түгөйү. м.:

ц. машины цифралык машиналар

Ч

11, 13, 15, 17)

ч. Пифагоровы Пифагор сандары ($x + y^2 = z^2$ диофанттык теңдемеси канааттандыруучу үч

натуралдык сандар, м.: 3, 4 жана 5 ж. б.).

ч. фибоначчи фибоначчи сандары (улам кийинкиси алдыңкы экөөнүн суммасына барабар болгон сандардын удаалаштыгы, м.: 1, 2, 3, 5, 8 13, 21, 34....)

числовое значение сандык мааниси

численное интегрирование сандык интегралдоо (аныкталган интегралдын сандык

маанисин жакындатып эсептөө методу)

ч. решение сан түрүндө чыгаруу

численный анализ сандык анализ

ч. код сандык код

ч. масштаб сандык масштаб

числитель алымы, алым

ч. дроби бөлчөктүналымы (p/q бөлчөгүнүн алымы p болот)

число сан

ч. абсолютно положительное абсолюттук оң сан

ч. абстрактное абстрактуу сан

ч. алгебраическое алгебралык сан

ч. бесконечнозначное чексиз көп маанилүү сан (кеп маанилүү функция жөнүндө сөз жүрөт)

ч. верных знаков туура белгилердин саны (так маани берүүчү цифралардын саны)

ч. взаимно простое өз ара жөнөкөй сан

ч. в. обратное өз ара тескери сан

ч. двузначное эки орундуу сан, эки маанилүү сан

ч. действительное (число вещественное) чыныгы сан

ч.д. -ых корней чыныгы тамырлардын саны

ч. дробное бөлчөк сан

ч. знакопостоянное белгиси турактуу сан

ч. измерений өлчөмдөрүнүн саны (м.: түз сызыктын өлчөмүнүн саны – бир, тегиздиктики – эки, нерсеники – үч)

ч. именованное аттуу сан

ч. иррациональное иррационалдык сан

ч. комплексное комплекстик сан
ч. мнимое мнимый (жалган) сан
ч. натуральное натуралдык сан
ч. нечетное так сан
ч. отвлеченное атсыз сан (чен бирдиксиз сан)
ч. относительное салыштырма сан
ч. отрицательное терс сан
ч. переменное өзгөрмө сан
ч. подкоренное тамыр ичиндеги сан
ч. положительное оң сан
ч. постоянное турактуу (өзгөрбөс) сан
ч. приближенное жакындатылган сан
ч. п. с избытком ашыгы менен жакындатылган сан
ч. п. с недостатком кеми менен жакындатылган сан
ч. произвольное каалагандай сан
ч. простое жөнөкөй сан
ч. противоположное карама-каршы сан
ч. рациональное рационалдык сан
ч. составное курама сан
ч. треугольное үч бурчтуу сан
ч. целое бүтүн сан
числовой, -ая, -ое сандык сандуу
ч. аргумент сандык аргумент
ч. интервал сандык интервал
ч. коэффициент сандык коэффициент
ч. -ая величина сандык чоңдук
ч. ось сан огу

шаблон (графарет) шаблон, үлгү
ш. логарифмической шкалы логарифмдик шкаланын шаблону
ш. номотраммы номограмманын шаблону
шаг итерации итерация кадамы
ш. программы программа кадамы
ш. таблицы таблица кадамы (таблица эсептелген аргументтин жанаша эки маанисинин айырмасы)
шаговое управление кадамдык башкаруу
шаговый (ступенчатый) счётчик кадамдуу (баскычтуу) санагыч
шар шар (тегеректин өзүнүн диаметринин айланасында айландыруудан пайда болгон геометриялык нерсе)
ш. конечного радиуса чектүү радиустуу шар
ш. к. р., замкнутый чектүү радиустуу туюк

ч. последовательность сандык удаалаштык
ч. прямая сан түз сызыгы
ч. функция сандык функция
ч. -ое значение сан мааниси
ч. -ое неравенство сан барабарсыздыгы
ч. пространство сан мейкиндиги
ч. -ые данные сандык маалыматтар (маанилер)
ч. характеристики сандык мүнөздөгүчтөр
чистая периодическая дробь таза мезгилдүү бөлчөк
чисто мнимые числа таза мнимый сандар ($i = \sqrt{-1}$, ал эми a чыныгы сан кезинде ai түрүндөгү сандар)
ч. мнимый корень таза мнимый тамыр
член главный башкы мүчө
ч. дробный бөлчөктүү мүчө
ч. многочлена көп мүчөнүн мүчөсү
ч. общий жалпы мүчө
ч. остаточный калдык мүчө
ч. последующий кийин келүүчү (соңку) мүчө
ч. предшествующий мурда келүүчү (алдыңкы) мүчө
ч. свободный бош мүчө
ч. средний ортоңку мүчө
что и требовалось доказать ушуну далилдөө талап кылынган

Ш

шар
ш. к. р., открытый чектүү радиустуу ачык шар
шаровой сегмент шардык сегмент (шардын, кандайдыр бир тегиздик менен кесилгенден алынган бөлүгү)
ш. (сферический) сектор шардык (сфералык) сектор (чокусу шардын борборунда жаткан конустук бет менен шардын кесилишинен түзүлгөн шардын ички бөлүгү)
ш. слой шардык катмар (шардын, өз ара параллель эки тегиздик менен кесилиштеринен түзүлгөн, ички бөлүгү)
ш. -ая поверхность шардык бет
шестигранник алты грандык (алты грандуу томпок көп бурчтук. м.: куб ж. б.)

ш. -ный угол алты грандуу бурч
шестидесятиричный алтымыштык
 (негизи 60 болгон)
шестизначный алты орундуу, алты
 маанилүү
шестиричная система алтылык система
шестиугольник алты бурчтук
ширина полосы тилкенин жазылыгы
 (эни, туурасы)
шкала шкала (өлчөөчү приборлордун
 белгилүү бир закон боюнча бөлүнгөн
 сызыктары,

экваториальная параллель экватордук
 параллель
э. -ый круг экватордук тегерек
эквивалентность (равносильность)
 эквиваленттүүлүк (тең күчтүүлүк)
эквивалентные бесконечно малые
величины эквиваленттүү чексиз
 кичирейүүчү
 чоңдуктар
э. множества эквиваленттүү көптүктөр
 (элементтеринин арасында өз ара бир
 маанилүү
 туура келүүчүлүк аткарылган көптүктөр,
 м.: натуралдык сандар менен жуп
 сандардан
 көптүктөрү эквиваленттүү-, анткени $p < -$
 $> 2n$ туура келүүчүлүгү аткарылат)
э. (равносильные) уравнения
 эквиваленттүү (тең күчтүү) теңдемелер
экономико-математический расчёт
 экономика-математикалык эсептөө
экстраполирование экстраполяциялоо
э. вперёд алга экстраполяциялоо
э. назад артка экстраполяциялоо
экстраполируемый полином
 экстраполяцияланма полином
экстраполяционный многочлен
 экстраполяциялык көп мүчө
экстраполяция (экстраполирование)
 экстраполяция (экстраполяциялоо) $f(x)$
 функциясынын $[x_0, x_n]$ сегментиндеги $x_0,$
 $x_1, \dots, x_n$ чекиттердеги маанилери боюнча
 $f(x)$
 тин маанисин $[x_0, x_n]$ дин сыртындагы
 чекиттерде эсептөө ыкмасы)
экстремальный, -ая, -ое экстремалдык
э. принцип экстремалдык принцип

м.: логарифмдик сызгычтын шкалалары
 ж. б.)

ш. времени (масштаб времени)
 убакыттын шкаласы (убакыттын
 масштабы)
ш. круговая тегеректик шкала
ш. логарифмическая логарифмдик шкала
ш. прямолинейная түз сызыктуу шкала
ш. равномерная бир калыптагы шкала
ш. функциональная функционалдык
 шкала

Э

э. -ое значение экстремалдык маани
э. свойство экстремалдык касиет
экстремум экстремум (функциянын
 максимум жана минимум маанилерин
 бириктирүүчү
 термин)
э. абсолютный абсолюттук экстремум
э. локальный локалдык (жергиликтүү)
 экстремум
э. относительный салыштырма
 экстремум
э. условный шарттуу экстремум
эксцентриситет эксцентриситет (эллипс,
 гипербола, нараболаныш каалаган
 чекитинен
 фокусуна чейинки аралыктын, ал
 чекиттен тиешелүү директрисасына
 чейинки
 аралыкка катышына барабар сан.
 Эллипстин э. бирден кичине,
 гиперболаныкы бирден
 чоң, параболаныкы бирге барабар)
э. гиперболы гиперболанын
 эксцентриситети
электронный интегратор электрондук
 интегралдагыч
э. пантограф электрондук пантограф
э. перфоратор электрондук перфоратор
э. умножитель электрондук көбөйтүүчү
элемент элемент (ар кандай татаал
 бүтүндүн, аны түзө турган составдуу
 бөлүгү. М.:
 көптүктүн элементи, фигуранын
 элементи ж. б.)
э. бесконечно удаленный чексиз
 алыстатылган элемент
э. единичный бирдик элемент

э. команды команданын элементи
э. множества көптүктүн элементи
элементарный, -ая, -ое элементардык
э. делитель элементардык бөлүүчү
э. -ая алгебра элементардык алгебра
 (элементардык математиканын жөнөкөй
 теңдемелерин жана
 барабарсыздыктарын үйрөтүүчү бөлүгү)
э. геометрия элементардык геометрия
 (негизинен жылдыруулар группасы жана
 окшоштуктар группасы менен
 аныкталуучу геометрия)
э. математика элементардык математика
 (өзгөрмө чоңдуктун, функциянын,
 пределдин,
 көптүктүн түшүнүктөрү колдонулбай,
 арифметика, элементардык алгебра,
 геометрия
 жана тригонометрияны камтыган
 математика)
э. функция элементардык функция (көп
 мүчөлөрдү, рационалдык функцияларды,
 көрсөткүчтүү, даражалуу, логарифмдик,
 тригонометриялык жана тескери
 тригонометриялык функцияларды
 камтыган функциялардын классы)
э. -ое доказательство элементардык
 далилдөө
э. преобразование элементардык
 өзгөртүү
э. тождество элементардык бирдейлик
э. -ые операции элементардык

явная форма айкын форма

я. функция айкын функция (көз каранды
 өзгөрмөсүнө карата чыгарылган функция,
 м.: $y=1-x^2$, $y=\sin x$, $y=\operatorname{tg} x$ ж. б.)

явное задание функции функцияны

операциялар

элементы программирования

программалоо элементтери

э. с памятью эсте тутуусу бар элементтер

э. теории информации информациялар

теориясынын элементтери

эллипс эллипс (экинчи тартиптеги жалпак

туюк ийри сызык. Тегерек конусту окко

жантак тегиздик менен кесүүдөн

эллипти алууга болот)

эллипсоид эллипсоид (каноникалык

теңдемеси $\sqrt{\frac{x^2}{a^2} + \frac{y^2}{b^2} + \frac{z^2}{c^2}} = 1$ болгон экинчи

тартиптеги туюк бет мында, a, b, c
 параметрлер)

э. вращения айлануу эллипсоиди

э. трёхосный үч октуу эллипсоид

эпсилон эпсилон (ϵ – грек алфавитинин
 тамгасы)

эскизный набросок эскиздик сомолу

э. чертёж эскиздик чийме

эталон длины узундуктун үлгүсү

э. метра метрдин үлгүсү

эталонный метр (международный)

эталондук метр (эл аралык)

эффективный, -ая, -ое эффективдүү

э. минимум эффективдүү минимум

э. -ая оценка эффективдүү чамалоо

э. схема эффективдүү схема

э. -ое доказательство эффективдүү
 далилдөө

Я

айкын түрдө берилиши ячейка ячейка

я. памяти эсте тутуу ячейкасы

я. сети тармактын ячейкасы

Ч. ДЖАНЫБЕКОВ,

Р.УСУБАКУНОВ

МАТЕМАТИКАЛЫК ТЕРМИНДЕРДИН
КЫРГЫЗЧА-ОРУСЧА СӨЗДҮГҮ

РУССКО-КЫРГЫЗСКОЙ СЛОВАРЬ
МАТЕМАТИЧЕСКИХ ТЕРМИНОВ

Редактор издательства *Р. Дж. Мукамбетова*
Технический редактор *Э. К. Гаврина*

Подписано к печати 20.06.96. Формат 60×84¹/₁₆.
Высокая печать. Литературная гарнитура. Объем 8,75 п. л.,
10,0 уч.-изд. л. Тираж 1000 экз. Заказ 30.

Издательство «Илим»,
720071, Бишкек, проспект Чуй, 265 а

Типография НАН Кыргызской Республики,
720001, Бишкек, ул. Пушкина, 144